

pi.

sinds 1989

verschijnt tweemaandelijks www.pi-online.nl

THEMA HERBESTEMMING & TRANSFORMATIE

Interview Sylvia Pijnenborg/BOEi	10
Guerrilla Games Amsterdam	14
Het Atelier Helmond	20
Amstelkerk Amsterdam	28
Centrum Paddenbroek Gooik (B)	36
Zonnestraal Hilversum	42
Opstandingskerk Voorburg	48

Column EGM interieur	55
-----------------------------	----

PRODUCTDOSSIER WANDEN EN PLAFONDS

Second Skin in De Balie Amsterdam	58
Productberichten Wanden en plafonds	60

OPGELEVERD

Nieuwe Instituut Rotterdam	64
Food Forum Almere	70
Bibliotheek Bouwlust Den Haag	76
Apotheek UMCG Groningen	80

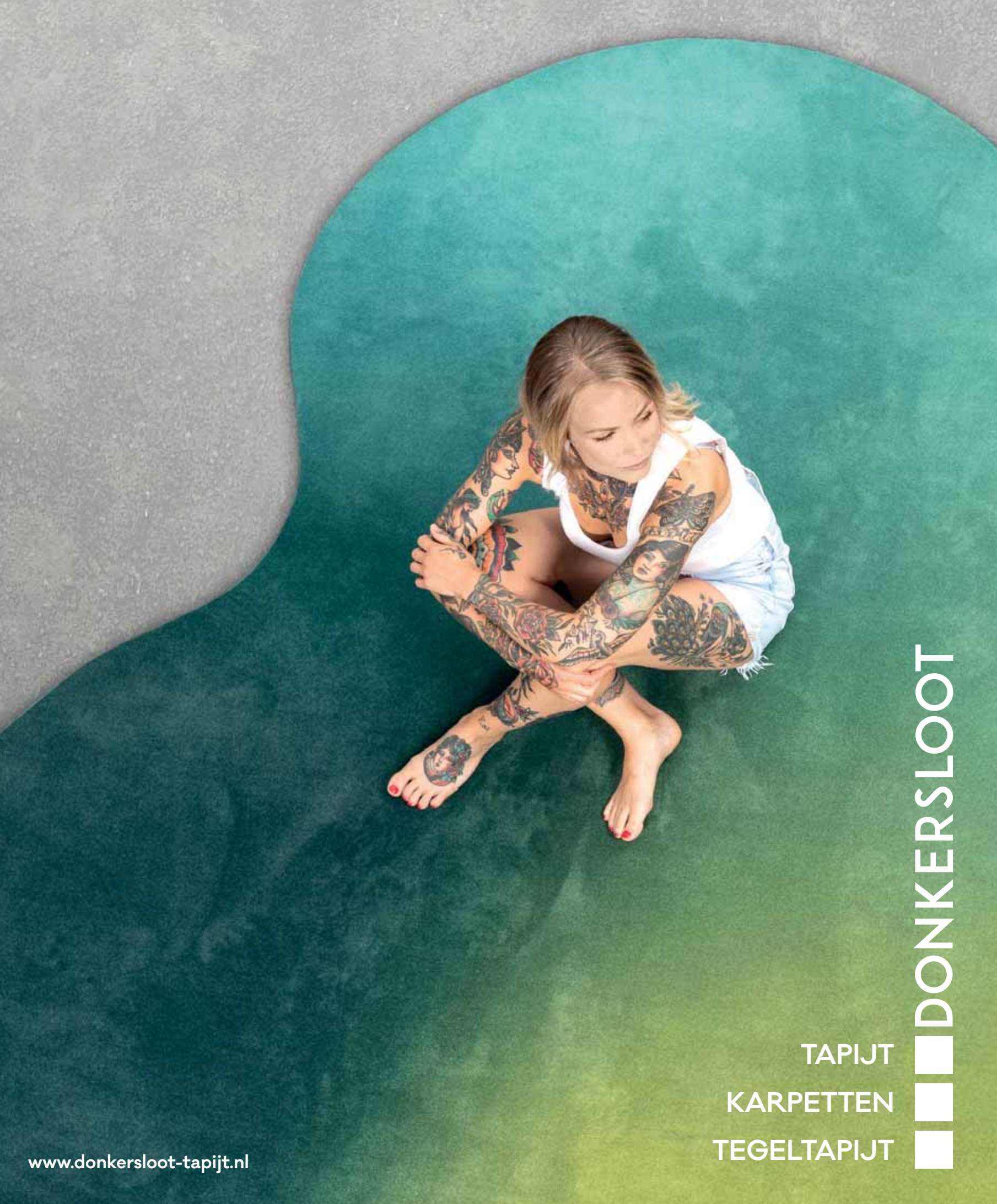
BEURZEN

OBJECT Rotterdam	84
-------------------------	----

PRODUCTINFORMATIE	88
--------------------------	----

ETCETERA	96
-----------------	----

LONDON CALLING SINGAPORE	98
---------------------------------	----

stroll butler | design böttcher & kayser

JOHANSON
www.johanson-nederland.nl

importeur voor nederland en frankrijk
arthur eltink agencies bv

De geïntegreerde oplossing
voor een aangenaam
gespreksklimaat

**Stalen,
catalogus of bezoek?**

Bel onze Nederlandse akoestische specialist

Dré : 06-15 19 71 53

PROJECT FLOORS

De perfecte oplossing voor project en woning:
designvloeren van de specialist.

www.project-floors.com

ME-Floors & Fabrics
088 5800062
info@me-floors.nl
www.mefloors-fabrics.nl

Your Project. Our Floors.

Awaken your senses

MET DUURZAME WANDPANELEN VAN HOUT, ALG, KOKOSNOOT, SCHORS, SCHELPEN OF MOS

Geïnspireerd door de natuur en met liefde voor natuurlijke vormen en structuren creëert Nature at Home duurzame interieur decoratie uit restmaterialen. De grondstoffen van bomen, planten en schelpdieren worden op duurzame wijze gecombineerd tot prachtige handzame wandpanelen.

Het restylen van een ruimte met wandpanelen uit natuurlijke restmaterialen geeft een interieur niet alleen een levendige uitstraling en ontspannen sfeer, het verbetert ook de akoestiek. De wandtegels zijn handig van formaat, lichtgewicht, onderhoudsvrij, spatwaterbestendig en eenvoudig aan te brengen.

natureathome

AWAKEN YOUR SENSES

Belder 27
4704 RK Roosendaal

+31 (0)165 744 007
+31 (0)165 32 54 61

info@natureathome.eu
www.natureathome.eu

COREtec[®]
FLOORS

Nooit eerder straalde een vloer zo veel *charme* uit.

Levenslange garantie én eenvoudig te installeren.

Volg ons voor meer inspiratie!

www.coretecfloors.com

brunner ::

Interieurs met beleving

Ga voor meer informatie naar www.brunner.nl of bezoek onze showroom, Edisonstraat 3 5051 DS Goirle T+31 (0) 13 534 9167

COLOFON

PI, project & interieur is een uitgave van BDUvakmedia en verschijnt zes keer per jaar in Nederland en België.
Gedrukte oplage: 9.500 exemplaren

Uitgeefteam BDUvakmedia

Peter Vorstenbosch (uitgever vakmedia)
Sonja Voois (adjunct-uitgever vakmedia)
Martin ten Hoven (salescoördinator)

Hoofdredacteur **Rutger van Oldenbeek**,
r.v.oldenbeek@bdu.nl

Eindredactie **Job van der Mark**

Redactie **Eva Vroom**
Medewerkers **Peter van Kester**,
Monique van Empel, **Wouter Peeters**

Ontwerp en concept **ZiLtd., Amsterdam**

Vormgeving **GiesbersRetail, Duiven**,
Walter Bouwman

Redactie
Postbus 15341, 1001 MH Amsterdam
telefoon **06-21171337**
e-mail redactie.pi@interieur.net

Verkoop voor Nederland en België
Postbus 15341, 1001 MH Amsterdam
Hielke van der Werf
telefoon **020-5736056**
e-mail h.v.d.werf@bdu.nl

Abonnementen
telefoon **0342-494882**
e-mail service@bdu.nl

Op werkdagen bereikbaar tussen
09.00 uur en 16.00 uur

BDUvakmedia
T.a.v. abonnementenadministratie PI
Postbus 67
3770 AB Barneveld
Jaarabonnement **€ 81,86**
Abonnement België **€ 89,42**
Prijzen excl. 6% btw

Druk **Vellendrukkerij BDU, Barneveld**
Web www.pi-online.nl

Interieur van de ruim 350 jaar oude Amstelkerk, sinds 1990 het kantoor van Stadsherstel Amsterdam. Bij de verbouwing in 1986 was de ruimte onder de spanten dichtgezet. OTH Architecten ontwierp een meer open concept, zodat de gewelven en bogen weer zichtbaar zijn.

www.oth.nl
www.stadsherstel.nl

(Foto: Jurrit van der Waal)

PI wordt op basis van abonnementen verspreid. Tot de lezersdoelgroep worden gerekend: architecten, interieurarchitecten, projectinrichters, hoofden van dienst/facilitymanagers, inkopers van grote bedrijven en interieurbouwers. Zij die menen voor een doelgroepabonnement in aanmerking te komen, kunnen dit aanvragen bij de uitgever. Abonnementen kunnen met elk nummer ingaan, doch lopen steeds tot 31 december. Het abonnement wordt zonder tegenbericht van de abonnee (schriftelijk tot vijf weken vóór het einde van het abonnementsjaar) jaarlijks automatisch verlengd.

© Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright 2021 PI, ISSN 1384-4415

mvw
media voor vak
& wetenschap

U N I F I T
www.unifit.nl

Nieuw hoofdstuk voor leegstaand erfgoed

Als adjunct-directeur van BOEi zoekt Sylvia Pijnenborg naar passende bestemmingen voor leegstaand erfgoed. Zo blijven de verhalen van deze gebouwen niet alleen bewaard, ze krijgen ook een vervolg.

Sylvia Pijnenborg werkte na haar studie Bouwkunde als projectmanager bij de gemeente Den Haag, en ontdekte daar dat ze het interessant vond om te zoeken naar nieuwe bestemmingen voor (industriële) erfgoed. Ze was nauw betrokken bij de herbestemming van de Caballerofabriek en werkte daarna als projectontwikkelaar voor BOEi aan de herontwikkeling van onder andere het Luchthavengebouw in Ypenburg, de Timmerfabriek Vlissingen en het Pompstation Schiedam. Met haar bedrijf Bouwingebouw werkt ze sinds 2009 aan herbestemmingsprojecten en adviseert ze overheden op dit gebied.

FOTO BOVEN
Sylvia Pijnenborg.

FOTO ONDER
Om het verhaal van een gebouw te vertellen, brengt BOEi soms verloren gegane elementen terug. Zo is bij het voormalige luchthavengebouw op Ypenburg de balustrade op het dak weer aangebracht.

FOTO BOVEN
In het Pompstation in Schiedam is één tracé van de pompen in stand gehouden. In het gebouw is nu een fitnesscentrum gevestigd.

FOTO ONDER
Het Blokhuispoortgebouw in Leeuwarden, een voormalige gevangenis uit 1870. Voor de herbestemming liep iedereen er met een boog omheen.

Sinds 2014 is ze adjunct-directeur van BOEi, de organisatie die zich inmiddels al 25 jaar inzet voor Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed.

Pijnenborg: “We willen leegstaand erfgoed weer een plaats in de maatschappij geven – of het nou gaat om een fabrieksgebouw, een kerk, een kazerne of een boerderij. Daarbij is het behoud van het cultuurhistorisch karakter een eerste uitgangspunt, maar de verhalen van de gebouwen zijn net zo belangrijk. Onze filosofie is, dat een gebouw niet alleen bestaat uit stenen, maar ook uit verhalen die we willen bewaren. We kijken naar de cultuurhistorische waarde en de kernkwaliteiten van een gebouw. Maar waar bijvoorbeeld Vereniging Hendrick de Keyser een historisch gebouw zoveel mogelijk wil behouden en terugbrengen naar de oorspronkelijke staat, is voor ons de herbestemming belangrijker. Een gebouw moet weer gaan leven, dat bepaalt ook de maatschappelijke, publieke en economische waarde.”

Hoe gaan jullie te werk om de verhalen van gebouwen te bewaren?

“Om het verhaal van een gebouw te vertellen, brengen we soms verloren gegane elementen terug die oorspronkelijk aanwezig waren. Bij het voormalige luchthavengebouw op Ypenburg hebben we de balustrade op het dak weer aangebracht. Want ook al mag je nu niet meer op het dak staan, het past wel binnen de geschiedenis van het gebouw waar mensen vroeger op het

‘We willen leegstaand erfgoed weer een plaats in de maatschappij geven’

FOTO BOVEN

Het Blokhuispoortgebouw heeft in 2018 de NRP Gulden Feniks gewonnen in de categorie transformatie en huisvest nu een bibliotheek, horeca en bedrijven.

FOTO ONDER

In Rietveldkerk 'De Hoeksteen' (1964) in Uithoorn is nu restaurant Gerrit gevestigd, een horeca uitbater die ook dans- en filmavonden organiseert. Hiermee is het gebouw opnieuw een plek voor ontmoeting geworden.

dak stonden te kijken en te zwaaien naar de vliegtuigen. Als we gebouwen aantreffen waar de installaties nog aanwezig zijn, dan maken we die onderdeel van het verhaal. We zoeken waar mogelijk naar passende huurders, die de meerwaarde van zo'n gebouw inzien. Voorbeelden hiervan zijn de Dongecentrale in Geertruidenberg en het Pompstation in Schiedam. In het Pompstation hebben we één tracé van de pompen in stand gehouden. De eigenaar van het fitnesscentrum dat er nu in zit, weet dat zijn klanten deze bijzondere locatie waarderen. De Dongecentrale hebben we in 2012 in beheer genomen, de provincie Brabant is voor 50 procent mede-eigenaar. Je kunt hier nu kantoorruimte huren en evenementen organiseren. Binnenkort gaat veiligheidseducatiecentrum Risk Factory er veiligheidstrainingen geven aan scholieren – heel goed passend bij het karakter van een centrale.”

Met herbestemming van gebouwen kun je vaak ook de hele omgeving opwaarderen.

“Ja, het Blokhuispoortgebouw in Leeuwarden is een mooi voorbeeld van een plek waar iedereen vóór de herbestemming altijd met een boog omheen liep. Deze voormalige gevangenis uit 1870 werd sinds 2007 niet meer gebruikt. Er kwam anti-krak in, daarna kunstenaars. Dat bracht iets meer levendigheid, maar het gebouw bleef wel gesloten met zijn dichte poort. Je liep er niet zomaar naar binnen. Nu is het getransformeerd tot een bruisende plek met een bibliotheek, horeca, kantoren. Er zitten bedrijven in, er vinden evenementen plaats. We hebben hiervoor wel behoorlijk moeten ingrijpen aan de binnenzijde. Daarvoor kijk je, hoe het gebouw in elkaar zit: de indeling, de zichtlijnen, de structuur van de vides. In 2018 heeft de Blokhuispoort de NRP Gulden Feniks gewonnen in de categorie transformatie. Dankzij de combinatie van hostel, bibliotheek en horeca lopen er nu stromen mensen door de poort.”

De laatste jaren zijn veel kerken herbestemd, vergt religieus erfgoed een speciale aanpak?

Bij kerken heb je nogal eens te maken met kettingbedingen van de vorige eigenaar. Dan mag er bijvoorbeeld geen horeca in. En met name katholieke kerken uit de 19e eeuw zijn vaak donker, met veel glas-in-lood. Je wilt het karakter van het gebouw behouden, maar je ontkomt er bij herbestemming soms natuurlijk niet aan dat je het interieur en de structuur deels wijzigt. De Waalse kerk in Rotterdam wordt nu behalve voor kerkdiensten ook gebruikt voor lezingen, concerten en evenementen. In de consistorie staan nog meubels van Gispén, en in de kerkzaal hangen Gispén-lampen. Die laten we hangen, maar een deel van de banken willen we eruit halen, om elders her te gebruiken.

Ook bij religieus erfgoed zoeken we naar huurders die passen bij het gebouw. Zo zit in het Nemiusklooster in Den Bosch nu Kloosterhotel de Soete Moeder, waar jongeren met afstand tot

de arbeidsmarkt kunnen werken. In het interieur van het hotel vind je overal verwijzingen naar het religieus verleden. Een ander voorbeeld is de Rietveldkerk in Uithoorn. Toen ik daar voor het eerst kwam, moest ik wel even slikken. Bij een eerdere herbestemming van het gebouw had iemand bedacht dat je de Rietveldkleuren ook wel kon gebruiken voor trappen, balustrades en vloeren. Wij hebben het oorspronkelijke idee van Rietveld, van de kerk als plek voor ontmoeting, teruggebracht. Nu biedt het gebouw ruimte aan restaurant Gerrit, een horeca-uitbater die veel doet aan sociale cohesie in de vorm van bijvoorbeeld film- en dansavonden.”

Jullie willen gebouwen zoveel mogelijk een maatschappelijke bestemming geven, past wonen ook binnen die visie?

Soms moeten er in een gebouw wel woningen komen, omdat er geen andere functies haalbaar zijn. Vaak zoeken we dan naar een gecombineerde bestemming, en bij woonfuncties zorgen we dat binnenplaatsen en dergelijke publiek toegankelijk blijven. Het Zuiderziekenhuis in Rotterdam is een voorbeeld. Daar komt een gymnasium in, maar ook grondgebonden woningen en appartementen. De voormalige doorgang van het poortgebouw blijft visueel open. En een wandschildering uit het gebouw, gemaakt door Louis van Roode, wordt gerestaureerd en komt in de aula van de school. We zoeken altijd naar combinaties van functies: in Zeepfabriek Rohm & Haas in Amersfoort hebben kunstenaars hun atelier, er zitten kantoren

‘Een gebouw bestaat niet alleen uit stenen, maar ook uit verhalen’

en er is horeca. Zo geef je een gebouw zowel een culturele, als een maatschappelijke en commerciële betekenis.

Wij zijn geen belegger of snelle ontwikkelaar. We roepen mensen op om bijzondere gebouwen aan te melden, zodat we kunnen helpen bij de herbestemming. We kopen iets, omdat er door de gemeenschap belang aan wordt gehecht.”

www.boei.nl

FOTO BOVEN
Bij herbestemming zoekt BOEi altijd naar combinaties van functies. Zeepfabriek Rohm & Haas in het Amersfoortse Oliemolenkwartier biedt ruimte aan ateliers, kantoren en horeca.

FOTO ONDER
De voormalige zeepfabriek omvat onder meer kantoorruimtes met oppervlaktes van 30 tot 140 vierkante meter, met name bedoeld voor kleinere creatieve ondernemers.

Van krantenredactie naar gamestudio

Waar vroeger de drukpersen stampten, raast nu de server van Guerrilla Games. De gamestudio met ruim vierhonderd medewerkers betrok het oude Telegraafgebouw in Amsterdam, dat vastgoedadviseur CBRE indrukwekkend transformeerde.

Guerrilla Games bouwt internationaal succesvolle computer-games voor Playstation. Toen het snelgroeende bedrijf uit zijn kantoor barstte, benaderde het vastgoedadviseur CBRE, en die stelde al snel het voormalige Telegraafgebouw voor. Tijdens de bezichtiging viel Guerrilla als een blok voor de casco-sfeer van

staal en beton, de directe lichtinval, het dynamische uitzicht en de centrale ligging vlakbij de Dam. Ook het journalistieke verleden speelde een rol. CBRE kreeg opdracht een langdurig huurcontract op te stellen en het gebouw grondig te verbouwen.

Museale entree

We zitten in het bedrijfsrestaurant op de bovenverdieping met een panoramisch uitzicht over de stad. Ayça Doğan, hoofd van designstudio CBRE Nederland, vertelt enthousiast: “We hebben het bestaande gebouw en de geschiedenis zoveel mogelijk meegenomen in ons ontwerp. Het is in 1930 door J.F. Staal ontworpen als drukkerij en redactiegebouw, en dat zie je overal terug. In 2018 verbouwde architectenbureau Rijnboutt het tot multi-tenant gebouw, bedoeld om meerdere bedrijven te huisvesten. De begane grond is daarom als gemeenschappelijke entree ingericht. Om Guerrilla Games vanaf de straat zichtbaar te maken en als inspiratie voor de medewerkers, bedachten we samen met het Guerrilla-team een kunstinstallatie. Het heeft de museale uitstraling die we zochten. Het bestaat uit twee figuren uit de wereldwijde kaskraker Horizon Zero Down en een wol-kachtige lichtsculptuur van pixels, de Particle Cloud. Met zijn staart lijkt het monster deze cloud weg te zwiepen. Dankzij dit kunstwerk weet je meteen dat je bij Guerrilla binnenkomt.”

TEKST **Peter van Kester**
FOTOGRAFIE **Stijn Poelstra**

Oprichtgever casco **Kroonenberg Groep**
Architect casco **Rijnboutt**
Oprichtgever interieur **Guerrilla Games**
Interieurontwerp **CBRE Design**
Projectarchitect **Ayça Doğan**
Ontwerpteam **Robbie van der Zalm, Babette de Graaf, Matthias Noordanus**
Projectmanagement **CBRE**
Interieurbouw **Intos interieurbouw**
Meubelleverancier en dedicated trader desks **Branding**
Verlichting **Studio Rublek, Spiering**
Sound studio's **Pinna Acoustics**
Vloeren **Desso, Interface, Duracryl Flooring Systems**
Metalen frames en glazen scheidingswanden **MHB**
Tapijten **Studio Mae Engelgeer**
Planten **MOSS**
Overige leveranciers **Kvadrat, Terberg**
Food & beverages consultant **enbiun**
Installateur **Kuijpers**
Constructeur **Dijkman Carbaat Bouw**
Adviseur E & W installaties **EWZ adviseurs**
Aannemer **Dijkman Carbaat Bouw**
Bruto vloeroppervlak **7000 m²**

FOTO LINKS

De informele, groene ontvangtzzone bevat behalve een hoge balie ook een uitnodigende, huiselijke ontvangttafel.

FOTO BOVEN

De gevel van het voormalige Telegraafgebouw aan de Nieuwezijds Voorburgwal.

(Foto: Kees Hummel voor Rijnboutt)

FOTO ONDER

Langs de vroegere buitengevel die harmonisch in de nieuwbouw is opgenomen, liggen bespreek- en concentratieplekken.

Hitte en lichtreflecties

Uit bezoeken aan de oude locatie bleek dat de Guerrilla-medewerkers last hadden van warmte en indirecte lichtweerskaatsing. Iedere werkplek heeft een zware pc, een developer-playstation en meerdere beeldschermen die veel hitte produceren. De weerkaatsing van het tl-licht vertekende de kleurweergave en daarom werkten zij vaak in het donker. In nauwe samenwerking met Branding en een team van experts is een superwerkplek ontworpen: een doorontwikkelde traderdesk met meerdere supercomputers die worden gekoeld met water zodat de omgevingstemperatuur aangenaam blijft. De bureaus zijn verstelbaar en maken staand werken mogelijk. Kleine opstaande randjes voorkomen dat omgevallen bekers koffie in de computers lekken. Boven de desks zijn indirecte verlichtingsrails aangebracht die handmatig worden bediend. Het prototype is in grote aantallen geproduceerd en over de vier werkverdiepingen verspreid.

FOTO BOVEN

In het hele pand zijn fraaie, zwartmetalene frames en glazen scheidingswanden aangebracht, op maat gemaakt en aangepast aan de bestaande architectuur.

FOTO MIDDEN

Tussen de negen, compleet geïsoleerde sound studio's liggen huiskamerachtige zones waar de technici en componisten elkaar treffen en zich kunnen ontspannen.

FOTO ONDER

De informele vergader- en zitmeubelen en de humoristisch hanglampen in het royale kantoor van visiting ceo Hermen Hulst vormen een knipoog naar een herensociëteit.

Doğan: “De medewerkers wilden vooral een soort thuisfeer. Ons leek een scheiding van werk en privé beter en daarom stelden we voor hun eigen, digitale gamewereld vorm te geven. We deden dit al bij de entree. Ingrijpend was ons voorstel de enorme serverruimte prominent zichtbaar en symbolisch op de eerste verdieping te plaatsen. Meestal verdwijnt zo'n installatie naar de kelder maar omdat de server het hart van het bedrijf is, waarop alle apparatuur draait, is hij nu voor iedereen duidelijk zichtbaar. Het betekende veel extra werk omdat we niet alleen de vloer met stalen balken moesten versterken, maar ook een fraaie afrastering om de serverkasten moesten ontwerpen.”

Guerrilla City

De serverruimte is een van de vele parels van Guerrilla City die de volledige eerste verdieping beslaat. Functionaliteit en esthetiek gaan hier voortdurend samen, zoals in het hele interieur. Het atrium kreeg de vorm van fraai amfitheater dat bijeenkomsten voor bijna alle medewerkers mogelijk maakt. Verder liggen er, losjes door de ruimte gestrooid, negen compleet geïsoleerde sound studio's. Technici en componisten ontwerpen in deze 'cellen' het geluid en de muziek voor de games. Iedere studio

FOTO BOVEN

Het atrium kreeg de vorm van een fraai en aangenaam ingericht amfiteater dat bijeenkomsten voor bijna alle medewerkers mogelijk maakt.

FOTO MIDDEN

Door het hele pand is weelderig groen aangebracht, verwijzend naar de uitbundige landschappen die in veel games voorkomen.

FOTO ONDER

De werkverdiepingen zijn benaderd als een leeg canvas dat de medewerkers zelf inkleuren. In de tapijten zijn de speciaal geprinte 'scattered daylights' van Mae Engelgeer opgenomen.

kreeg zijn eigen kleur die correspondeert met de overal ingebouwde opbergkasten. In de subtiel gestoffeerde en uitgelichte bioscoop kunnen verschillende specialisten tegelijk op groot scherm nieuwe games beoordelen. Een ander hoogstandje vormt de Motion Capture Room voor animaties, waar acteurs de bewegingen uitvoeren van de game-karakters. Guerrilla City herbergt ook de afdelingen HR en Legal & Finance en ontvangt alleen op deze verdieping bezoekers. De rest van het pand is afgeschermd omdat het game-materiaal dat daar wordt ontworpen, kopieergevoelig is.

CBRE verzorgde naast het ontwerp ook het projectmanagement, coördineerde de agenda's en bewaakte de budgetten. Er was een intensieve samenwerking met de opdrachtgever die teams samenstelde, waarin Guerrillamedewerkers zitting namen. Zo was er een IT-team, een facilitair team en een speciaal team voor de sound studio's. Doğan: "Voor de ruimtelijke akoestiek, de server en de groenvoorzieningen werden externe experts aangetrokken. Elke twee à drie weken waren er ontwerpvergaderingen en tijdens de bouw kwam Guerrilla regelmatig kijken. Een stimulerend proces dat het eindresultaat versterkte." Wat medewerkers tijdens de rondleiding bevestigden: wanneer zij de interieurarchitect ontmoeten, uiten zij spontaan hun waardering.

FOTO BOVEN

Het Guerrilla-restaurant met fenomenaal uitzicht bevindt zich onder de gietijzeren zolderspanten, waar vroeger de journalisten zaten te drinken. De spanten kwamen tevoorschijn na verwijdering van het reeds aangebrachte klimaatplafond.

FOTO MIDDEN

De toegang tot de ontvangstzone met in de achtergrond de Guerrilla-trofeeënkast, geïnspireerd op de oude letterbakken van de kranten-zetters.

FOTO ONDER

Meetingroom met extra zitjes in de ramen en tussen de tafels. Meer deelnemers kunnen nu aanschuiven, wat de vergaderingen informeler maakt. In de vloerbedekking zijn de door Mae Engelgeer ontworpen inlays verwerkt.

Maatwerk

Fraaie, zwartmetalene frames en glazen scheidingswanden zijn speciaal op maat gemaakt en aangepast aan de bestaande architectuur. Met zijn informele, luxe vergader- en zitmeubels, lampen en beeldschermen lijkt het royale kantoor van visiting ceo Hermen Hulst een knipooog naar een herensociëteit. De ruime werkkamer van Angie Smets, studio director en executive producer, ademt een meer ascetische, Aziatische sfeer. In het pand bevinden zich ook enkele luxe meetingrooms. Extra zitjes, aangebracht tussen de tafels en in de ramen, maken het mogelijk dat meer deelnemers aanschuiven en de vergaderingen informeler worden. De overige vergaderkamers en pantry's zijn in de kern van het gebouw gesitueerd, aan de vroegere buitengevel. De kastdeuren in de pantry's kregen een stootvast epoxy beschermingslaagje. De kwaliteit van de meubels is hoog: comfortabele kantoorstoelen en ranke bespreek-tafels van Arco met speciale computervoorzieningen. Oud-Amsterdamse deuren met koperen kloppers in de vorm van computer gadgets zorgen voor een lokale, humoristische toets. De trofeeënkast naast de ontvangstbalie is geïnspireerd op de oude letterbakken van de krantenzetters.

Scattered daylights

Het kleurenschema bij Guerrilla is bewust ingetogen. Doğan: “We hebben het interieur benaderd als een leeg canvas dat de medewerkers zelf inkleuren. Het werk bij Guerrilla ligt nooit stil en daarom lieten we ons inspireren door de zogeheten ‘horizontinten’ en hun gradaties: de nacht die overgaat in de dag en het verloop van de ochtend naar de avond. De toegepaste kleuren geven iedere ruimte zijn eigen karakter. Ze keren ook terug in de tapijten die zijn ontworpen door Mae Engelgeer. Variërend op het thema pixels ontwierp zij speciaal geprinte ‘scattered daylights’ die als inlays in de tapijten zijn opgenomen.” De bureaus en stoelen zijn terughoudend grijs. Door het hele interieur bracht Ayça Doğan een subtiele belijning aan. Als visueel maar ook functioneel extraatje: soms verbreden zij zich tot extra

LINKSBOVEN
Plattegrond eerste verdieping.

RECHTSBOVEN
Doorsnede gebouw met functieaanduidingen.

FOTO MIDDEN

De algemene entree met ronddraaiende lift en een deel van de kunstinstallatie die CBRE samen met het Guerrilla team bedacht.

FOTO ONDER

De ruime werkkamer van studio director en executive producer Angie Smets ademt een meer ascetische, Aziatische sfeer.

‘goten’ waarin de medewerkers presentatietekeningen kunnen plaatsen, om de muren te sparen.

Het Guerrilla-restaurant bevindt zich onder de gietijzeren zolderspanten, waar de journalisten vroeger zaten te drinken en te bomen. Die sfeer wilde Doğan terug en na veel praten mocht het reeds aangebrachte klimaatplafond worden verwijderd en kwam het puntdak weer tevoorschijn. De inrichting is geïnspireerd op Japan en Balinese terrassen. De tafels staan dwars op de wanden, soms op verhogingen zodat iedereen van het spectaculaire uitzicht profiteert. Met enbiun is een concept ontwikkeld om wachtrijen te voorkomen, resulterend in aparte buffetten voor koude en warme gerechten en een saladbar. Met groenbedrijf Moss bracht CBRE door het hele pand weelderig groen aan, in overeenstemming met de uitbundige landschappen die in veel games voorkomen.

Het verbouwingsproces duurde slechts negen maanden. Ondanks de corona-lockdown die de levering van materialen en meubels vertraagde, lukte het CBRE toch om volgens planning te leveren. Studio director Angie Smets die tijdens de rondleiding aansluit, is verguld en trots op het nieuwe interieur: “Sinds corona werkten veel mensen thuis, maar langzamerhand wordt het gebouw steeds meer in gebruik genomen en blijkt het precies de juiste sfeer te hebben.”

www.cbre.nl
www.rijnboutt.nl

Van bunker tot bruisende broedplaats

Hal2 transformeerde voor Driessen Groep een donkere en gesloten betonnen 'bunker' tot een warme, lichte en dynamische broedplaats: Het Atelier, waar kruisbestuiving tussen de gebruikers de rode draad vormt.

Het Atelier is een van de gebouwen op de 'Brainport Human Campus' van Driessen Groep (voorheen Driessen HRM), dat hier behalve zijn hoofdkantoor verschillende andere bedrijven op het gebied van HRM (Human Resource Management) heeft. Driessen kocht het gebouw een aantal jaren geleden om strategische redenen, maar had er niet direct een bestem-

ming voor. In 2018 werd besloten het pand te ontwikkelen tot bedrijfsverzamelgebouw, voor zowel Driessen zelf als externen in het domein van mens en werk. Hal2 werd gevraagd een ontwerpconcept te ontwikkelen; het bureau ontwierp eerder verschillende interieurs voor Driessen en heeft al jaren een goede band met het bedrijf.

TEKST **Rutger van Oldenbeek**
 FOTOGRAFIE **Stijn Poelstra**

Opdrachtgever **DGH (Brainport Human Campus)**
 Interieurarchitect en projectleiding **Hal2**
 Directievoering en coördinatie **VAA**
 Bouwkundig architect **Mato Architecten**
 Creatief ontwerp -en uitvoeringsteam **Hal2, Mato Architecten, What a Guy, Studio Maatwerk, Jeroen Schreurs, Spidersigns, V3RS**
 Lichtontwerp **Lichtmeesters**
 Werkplekmeubilair **Workbrands**
 Nieuwe (maatwerk)meubelen o.a. **Studio Maatwerk**
 Tapijt -en vloerafwerking **Tarkett/Desso, DB2, TPS**
 Audio visueel **Mansveld**
 Groenadviseur en -realisatie **De Klerk**
 E- en W-installaties **Van den Hoff Installatiebedrijf**
 Aannemer **Bouwbedrijf Rooijackers**
 Vloeroppervlak **ca. 2500 m²**

Ambachterij

Het circa negen jaar opgeleverde en door Thomas Kemme Architecten ontworpen kantoor- en opleidingsgebouw was grotendeels vervaardigd van beton; bron van inspiratie destijds was het werk van de Japanse architect Tadao Ando. “De basis van het gebouw is prachtig, maar het was donker en had weinig karakter”, vertelt Bart Waasdorp van Hal2. “Het werd oneerbiedig ook wel ‘de bunker’ genoemd. Maar wij keken daar doorheen en zagen direct de kwaliteiten en mogelijkheden.”

Hal2 ontwikkelde een concept met als werktitel ‘De Ambachterij’, waarbij ambacht staat voor de maakindustrie,

maar dan op het gebied van HRM. Waasdorp: “We wilden een uitnodigend gebouw creëren waarin verbinding en constructieve samenwerking centraal staan, en waarin mensen zich kunnen verenigen.” Andere belangrijke uitgangspunten waren flexibiliteit, transparantie en circulariteit. Daarbij moest de identiteit van zowel de locatie als Driessen worden vertaald naar het interieur, en waren onder meer een familiale sfeer en Brabantse gezelligheid gewenst. De Ambachterij werd uiteindelijk Het Atelier, “Anders zou er te veel associatie met handwerk zijn”, stelt Waasdorp.

Voor de transformatie werkte Hal2 samen met een speciaal voor het project samengesteld team van jonge professionals, op

FOTO LINKS
**Koffiebar ‘Jan & Koek’
 op het marktplein.**

FOTO BOVEN
**De receptie, met links
 een zit- en tafelelement
 gemaakt van houten planken
 tussen bouwstempels.**

FOTO ONDER
**Het marktplein, het
 hart van Het Atelier.**

het gebied van architectuur, interieur, publieke ruimte, product- en grafisch ontwerp. Waasdorp: “Ontwerpers met elk hun eigen expertise, wat mooi aansluit bij wat Driessen met Het Atelier wil: verbinding en samenwerking tussen verschillende partijen.” Hal2 was als projectcoördinator en curator/art director verantwoordelijk voor het totaalconcept, en vormde tevens de schakel tussen de opdrachtgever, het ontwerpteam en de uitvoerende partijen. Tijdens brainstormsessies werd het ontwerp verder uitgewerkt en in overleg werden bepaalde onderdelen van het interieur toegewezen aan de verschillende ontwerpers.

Die maakten bovendien veel zelf: “Er waren wel een aannemer en een installateur, maar veel is door de ontwerpers zelf gerealiseerd”, zegt Waasdorp, “ook vanwege het budget.” Om bij alle diversiteit eenheid te krijgen, stelde Hal2 een aantal richtlijnen op, bijvoorbeeld voor het materiaalgebruik. Zo is op veel plaatsen Pools grenen toegepast – voor onder meer kozijnen en meubelen – waarbij de ontwerpers wel konden kiezen uit een aantal beitskleuren. Het vele hout in het gebouw geeft een mooi contrast met het beton en zorgt voor een warme uitstraling.

FOTO BOVEN
Het nieuwe atrium, met op de begane grond overleg-, flex- en lounge-plekken.

FOTO ONDER
Op verschillende plekken staan voor de ramen grote open kasten met een soort ‘kijkvenster’.

FOTO BOVEN

Flex- en loungeplekken in het uitkragende deel bij het atrium.

FOTO ONDER

De kantoren zijn overwegend in grijstinten ingericht.

Marktplaats

Het gebouw werd tot op het casco gestript, de structuur bleef gehandhaafd. De voorgevel was reeds volledig van glas, op verschillende andere plekken werd de gevel opengebrouwen en eveneens van glas voorzien. Ook werden er nieuwe entrees aan de achter- en zijkant gemaakt. Hierdoor is er nu overal overvloedig daglicht en is bovendien de verbinding met de omgeving versterkt. Het gebouw kreeg een nieuw dak met zonnepanelen, de wanden werden geïsoleerd en er is vloerverwarming aangebracht; daardoor ging het van energielabel F naar A.

Een voormalige patio langs de oostgevel werd door architect Floor Frings (Mato Architecten) getransformeerd tot een nieuwe ruimte met atrium, die deels uit het gebouw steekt en

nu een van de mooiste en lichtste plekken van Het Atelier is. Voor het nieuwe deel werd CLT (Cross Laminated Timber) gebruikt, ook voor de dragende constructie; dat is lichter dan baksteen of beton en laat zich gemakkelijker verwerken. Waasdorp: "Er is ook geen nieuw beton bijgekomen na de verbouwing." Op de begane grond en boven rond het atrium zijn overleg-, flex- en loungeplekken, boven in het uitkragende deel staan tafels waar je beschut én met uitzicht kunt werken.

FOTO BOVEN

**Gang langs de vergader-
ruimtes in het souterrain.**

FOTO LINKSBOVEN

**Gang langs de kantoren,
met wanddecoraties van
What a Guy.**

Het hart van Het Atelier wordt gevormd door een grote ruimte over de volle hoogte van het gebouw – het ‘marktplein’ – waar onder meer kan worden (samen)gewerkt, vergaderd, gegeten en ontspannen. Er is een door product designer Thomas van Rongen (V3RS) ontworpen koffiebar – ‘Jan & Koek’ – die wordt gerund door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onder begeleiding van ORO, een klant van Driessen. De ruimte wordt gebruikt door iedereen op de campus en ook mensen van buitenaf zijn hier welkom. Alle meubelen – veelal speciaal ontworpen – zijn eenvoudig verplaatsbaar en de ruimte kan snel leeg worden gehaald. Er staat een verrijdbare tribune van staal en hout, met banken van hergebruikte plastic groentenkratten waarop kussens liggen. De tribune kan worden afgesloten met een groot gordijn, bijvoorbeeld voor presentaties.

Urban mining

Duurzaamheid, circulariteit en upcycling spelen een belangrijke rol in het interieur. “We hebben materialen van goede kwaliteit toegepast en die op hoogwaardige wijze verwerkt”, zeg Waasdorp. “Maar we hebben ook paardendekens gebruikt als akoestisch materiaal, in plaats van stoffen van dure merken.” Er zijn veel hergebruikte materialen toegepast, een deel van de materialen is afkomstig van urban mining: zo is hout gebruikt dat afkomstig is uit gesloopte woningen – draagbalken die werden geschaafd zodat ze niet van nieuw hout zijn te onderscheiden. De brandwering tussen het atrium en het marktplein is gemaakt van oude trap treden, en er zijn glazen deuren uit andere gebouwen geplaatst. Ook materialen uit het gebouw zelf zijn hergebruikt – zoals de deuren, die werden gelakt in donkergrijs. Veel van de stoelen in Het Atelier zijn refurbished en er staan tafels met bladen van hergebruikt hout, onder meer van een bowlingbaan. Sommige meubelen zijn het resultaat van upcycling: in het souterrain staat bijvoorbeeld een ‘vangrailbank’ en er zijn zit- en tafelelementen gemaakt van houten planken tussen bouwstempels, alle ontworpen door René Vullings (Studio Maatwerk).

De speciale verlichting is geheel nieuw. Hal2 ontwikkelde in samenwerking met Lichtmeesters een lichtplan dat zorgt voor een aangename, warme verlichting – een belangrijke bijdrage aan de prettige sfeer in Het Atelier. Dat doet ook het vele groen: overal in het gebouw staan en hangen, grote en kleine planten – ook allemaal nieuw, maar wel deels in terracotta potten uit andere panden.

Kijkvenster

Op de begane grond en de verdieping zijn de 24/7 beschikbare kantoren – in diverse afmetingen en zowel open als gesloten. Sommige bedrijven huren gehele ruimten, andere alleen een werkplek. Op de begane grond zit bijvoorbeeld het Sociaal Innovatie Centrum Werkgeluk, een samenwerking tussen

FOTO BOVEN
Multifunctionele vergaderruimte in het souterrain, met wanddecoratie van What a Guy.

FOTO ONDER
Kantoorruimte, met links een open zitcoupé.

Driessen Groep en Fontys Hogeschool HRM en Psychologie, en op de eerste verdieping heeft Reijn – een bedrijf van Driessen – zijn kantoor. Hal2 richtte alle kantoren in in één stijl. De ruimtes zijn in principe instapklaar – met bureaus, kasten en een vergadertafel. Alle werkplekken zijn in hoogte verstelbaar en het meubilair voldoet aan alle normeringen; de overige meubelen zijn veelal modulair en gemakkelijk te verplaatsen. Op een aantal plekken staan voor de ramen grote open kasten

met een soort ‘kijkvenster’, dat uitzicht op de campus geeft. Waar de openbare ruimte juist kleurrijk is, zijn hier veel grijstinten toegepast. Zo ligt er een grijze vloerbedekking (Desso Airmaster) – en hangen er grijze akoestische panelen. Daarnaast zijn voor de akoestiek houtwolcementplaten gebruikt.

Voor transparantie zijn de scheidingswanden tussen gangen en kantoren van glas; voor privacy zorgen de door grafisch ontwerper en illustrator Guy Verbeek (What a Guy) ontworpen

BOVEN
Plattegrond
souterrain.

MIDDEN
Plattegrond
begane grond.

ONDER
Plattegrond
eerste verdieping.

FOTO
De vangrailbank
in vergaderruimte
Het Lab in het
souterrain.

privacyfolies op de ramen. Verbeek maakte ook wanddecoraties in een aantal gangen en vergaderruimtes – met desins die zijn geïnspireerd op de identiteit van de omgeving en de geschiedenis van de Brabantse gilden. Hij ontwierp ook de speelse en kleurrijke bewegwijzering, deels in de vorm van ‘wegbordjes’ aan houten palen.

De overleg- en vergaderruimtes in het souterrain worden door alle huurders gebruikt. Ze hebben namen als De Tekenkamer, Het Lab, De Loods en De Fabriek en zijn alle op een andere manier ingericht. Bij de vergaderruimtes is een pantry: “Die ziet er eenvoudig uit, maar is wel efficiënt en compleet, en zeer gedetailleerd vormgegeven”, aldus Waasdorp.

Samenspel

Het Atelier ligt er mooi en uitnodigend uit en bovendien past het gebouw nu veel beter in omgeving en bij de andere gebouwen. Het hele terrein wordt trouwens opnieuw aangelegd, als een groot autovrij park met groen en water, en kan straks met recht een campus worden genoemd.

Voor Hal2 was Het Atelier een groot project en Waasdorp is zeer tevreden met het resultaat: “Alles is vrijwel precies zo geworden als we het oorspronkelijk hebben gepland.” En hoewel het bureau vaak samenwerkt met andere partijen, was het hier soms spannend: “Het waren vijf partijen met een sterke eigen mening, en we hadden veel discussies. Maar iedereen is enthousiast over hoe het is geworden en het was erg leuk om het samenspel van verschillende ontwerpers te stimuleren.” Veel lof heeft Waasdorp ten slotte ook voor de opdrachtgever: “Het project liep in coronatijd en we waren soms bang dat het stil zou vallen. Maar gelukkig heeft Driessen een goede langetermijnvisie en ging het werk gewoon door. Bovendien waren alle ruimtes in Het Atelier al van te voren verhuurd.”

www.hal2.nl

www.humancampus.nl

Moroso
Udine Milano London
Amsterdam Gent
New York Zürich
moroso.it
@morosofficial

Burik & Burik
info@burikenburik.nl

Gogan
by Patricia Urquiola,
2019

ad Designwork - photo Alessandro Paderni
set coordinator Marco Viola

MOROSO[®]

Van noodkerk tot kantoor

Stadsherstel Amsterdam betrok in 1990 de Amstelkerk als kantoor en gaf het gebouw zo een tweede leven. Na dertig jaar was het tijd voor een update: **OTH Architecten** verduurzaamde het Rijksmonument en voorzag het van een nieuw interieur.

TEKST **Eva Vroom**
 FOTOGRAFIE **Jurrit van der Waal**

Opdrachtgever **Stadsherstel Amsterdam**
 Architect **OTH Architecten**
 Maatwerk interieur **Kobalt 5013 interieurbouw; materialen o.a. Richlite (balie en pantry), via Iboma**
 Vloeren **Tarkett/Desso, Interface, 2Tec2, Finesse Parketvloeren**
 Verlichting **Lumen Solutions**
 Maatwerk akoestiek **In-Zee**
 Los meubilair **FacilitylinQ; o.a. Vitra (stoelen en tafels), Voortman (bureaus, kasten) Cowerk**
 Schilderwerk **J Simons**
 Stalen puien **Knook Vormgevers in Metaal**
 Glas isolatie gevel **Isoglas**
 Advies constructie **De Beaufort Bouwadvies**
 Advies akoestiek **LBP|SIGHT**
 Opslag meubilair en verhuizen **Vlaming**
 Aannemer **Timmer- en Aannemersbedrijf Raymond**

Stadsherstel Amsterdam restaureert monumenten en beeldbepalende panden, om deze vervolgens her te bestemmen en te verhuren. De organisatie houdt kantoor in de ruim 350 jaar oude Amstelkerk, ontworpen door stadsbouwmeester Daniël Stalpaert (1616-1676). Stadsherstel kocht de kerk in 1986 en startte met de restauratie en herbestemming tot kantoorruimte voor de eigen organisatie. Ook na de herbestemming is de Amstelkerk publiek toegankelijk gebleven: op werkdagen kun je het gebouw gratis bezichtigen, op de begane grond is ruimte voor exposities en evenementen en er vinden op zondag nog kerkdiensten plaats.

Vorig jaar vond Stadsherstel het tijd voor vernieuwing, en schakelde hiervoor OTH Architecten in. Ferdinand van Dam, directeur-partner OTH: "Wij kennen Stadsherstel goed, we huren onze kantoorruimte op de Kromhoutwerf van hen.

FOTO LINKS

De Amstelkerk is publiek toegankelijk en op werkdagen te bezichtigen. Op de begane grond is ruimte voor exposities en evenementen en er vinden op zondag nog kerkdiensten plaats.

FOTO BOVEN

De Amstelkerk, ruim 350 jaar geleden ontworpen door Daniël Stalpaert.

(Foto: Stadsherstel)

FOTO ONDER

De vernieuwde kantoorruimtes aan de galerij zijn te bereiken via een trap bij de entree die uitkomt op een brug. Links van deze brug bevindt zich de receptie.

We hebben wel gewoon moeten pitchen voor deze opdracht. Het gebouw moest verduurzaamd worden, dat was best lastig. Stadsherstel heeft gelukkig als organisatie veel know how op dit gebied, het behoud van monumenten is hun core business. Naast deze verduurzaming wilde Stadsherstel ook naar een kantoorconcept dat meer uitnodigde tot interactie en ontmoeting. Het is een vrij kleine organisatie, maar er komen veel bezoekers over de vloer."

Gewelven

De Amstelkerk staat in hartje Amsterdam, op een hoek van het Amstelveld vlakbij de Magere Brug. Van Dam: "De kerk ligt heel mooi, omringd door bomen." Het gebouw is ooit neergezet als noodkerk, een houten constructie die leek op een schuur, met straatklinkers op de vloer. Bij gebrek aan geld om een permanente stenen kerk te bouwen, werd de 'preekshuur' in 1840 naar ontwerp van Hendrik Springer voorzien van neogotische betimmering met classicistische elementen. Vanaf de jaren zeventig van de vorige eeuw ging de kerk door geldgebrek behoorlijk achteruit: op foto's uit de jaren tachtig zie je een vervallen gebouw, met graffiti bespoten. Van Dam: "De kerk is in 1986 compleet gerestaureerd. Daarbij is er rondom een carré ingezet, met een galerij om het middendeel." De

FOTO BOVEN

Bij de verbouwing in 1986 was de ruimte onder de spanten dichtgezet. OTH ontwierp een meer open concept, zodat de gewelven en bogen weer zichtbaar zijn. De lunchruimte verhuisde van de verdieping naar de begane grond.

FOTO MIDDEN

Aan de achterzijde van de kerk, waar voor de verbouwing de lunchruimte was, bevinden zich nu een pantry met lange tafel, bel- en overlegplekken en repro-voorzieningen.

FOTO ONDER

OTH maakte de ruimtes in het 'vergaderhuisje' aan de voorzijde van de kerk beter toegankelijk. Nu bevinden zich daar een vergaderruimte, een kleine bibliotheek en een pantry.

ruimte onder de spanten werd dichtgezet, zodat er meerdere kleine kamers ontstonden. "Dat was toen handig, maar nu niet meer. Bovendien was het interieur gedateerd, de verlichting voldeed niet meer. Wij wilden het gebouw meer open maken, zodat de gewelven en bogen weer zichtbaar werden. We hebben op basis van een aantal ateliersessies met de gebruikers een open concept ontworpen, waar iedereen zich in kon vinden."

Evenementen

Het bouwkundig ontwerp bestond uit het zo goed mogelijk isoleren van de kerk en het aanleggen van een nieuwe luchtbehandelingsinstallatie. Van Dam: "De gevels waren in de jaren negentig al geïsoleerd, maar het tochtte in het gebouw, zeker bij de ramen." Om de kwaliteit van deze isolatielaag te verbeteren, zijn alle naden tussen de houten delen gedicht. Ook zijn er voorzetramen geplaatst. "Het was wel een zoektocht om daar een mooi systeem voor te vinden." Verder is er een warmte terugwin ventilatiesysteem geïnstalleerd en is de verlichting omgebouwd naar led.

OTH opende het gebouw en creëerde op de verdieping een nieuw kantoorlandschap met verschillende typen werkplekken. Van Dam: "Daarbij hebben we gebruik gemaakt van een bijzonder element in de ruimte, de brede vensterbank die rondom liep. Het leek ons leuk om die functioneel te benutten en te activeren door er zit- en overlegplekken aan te maken." Ook in de logistiek van het gebouw zijn verbeteringen aangebracht. "Je komt de kerk binnen op straatniveau. Daar hebben we een nieuw tochtportaal gemaakt, ook in verband met de evenementen die in de kerk plaatsvinden. Vanuit de entree loop je direct door naar het middendeel. Dat was leeg, met een omloop die dienst doet als expositieruimte. Wij vonden het zonde

FOTO BOVEN
OTH creëerde op de verdieping een nieuw kantoorlandschap met verschillende typen werkplekken. Het kleurgebruik is ingetogen, met redelijk gedempte grijs- en roodtinten voor de vloeren.

FOTO ONDER
Ook de prachtige maquettes en foto's van Stadsherstel kregen een goede plek in het gebouw.

om het middendeel alleen te gebruiken voor evenementen. Daarom hebben we er een aantal zitplekken gemaakt.” Omdat de lunchruimte op de verdieping te klein was geworden, is deze naar beneden gebracht. De keukenvoorzieningen kunnen ook gebruikt worden tijdens (culturele) activiteiten in de Amstelkerk.

Vergaderhuisje

De vernieuwde kantoorruimtes aan de galerij zijn te bereiken via een trap bij de entree. “Via deze trap kom je uit op een brug met een mooi zicht door de kerk. De receptie zat eerst rechts van deze brug, maar daarvoor moest je nog een trappetje af. We hebben de receptie daarom naar links gebracht.” Aan de achterzijde van de kerk, waar voor de verbouwing de lunchruimte was, bevinden zich nu een pantry met lange tafel, bel- en overlegplekken en repro-voorzieningen.

OTH zorgde ook dat de ruimtes in het ‘vergaderhuisje’ aan de voorzijde van de kerk beter bereikbaar werden. Van Dam: “In dit huisje zaten vergaderruimtes, die weinig gebruikt werden omdat je een hele steile trap op moest om er te komen. Om het beter toegankelijk te maken, hebben we een soort bypass gecreëerd. Nu bevinden zich daar een vergaderruimte, een

kleine bibliotheek en een pantry. Via een nieuw trapje kom je op de zolder. Hier kun je nu ook vergaderen, achter het kerkorgel.”

Verlichting

De Amstelkerk is volledig opnieuw geschilderd, in de bestaande kleurstelling die in de jaren negentig in overleg met Monumentenzorg is bepaald. Van Dam: “Om het verschil tussen oud en nieuw afleesbaar te maken, hebben we alle nieuwe toevoegingen aan de gewelven in grijs tinten gezet. Zo kun je

FOTO LINKSBOVEN

Een bijzonder element in de ruimte vormt de brede vensterbank die rondom het gebouw loopt.

FOTO RECHTSBOVEN

De gewelven en de bogen zijn mooi uitgelicht, zodat de structuur van het gebouw beter zichtbaar wordt.

LINKSONDER

Plattegrond begane grond.

RECHTSONDER

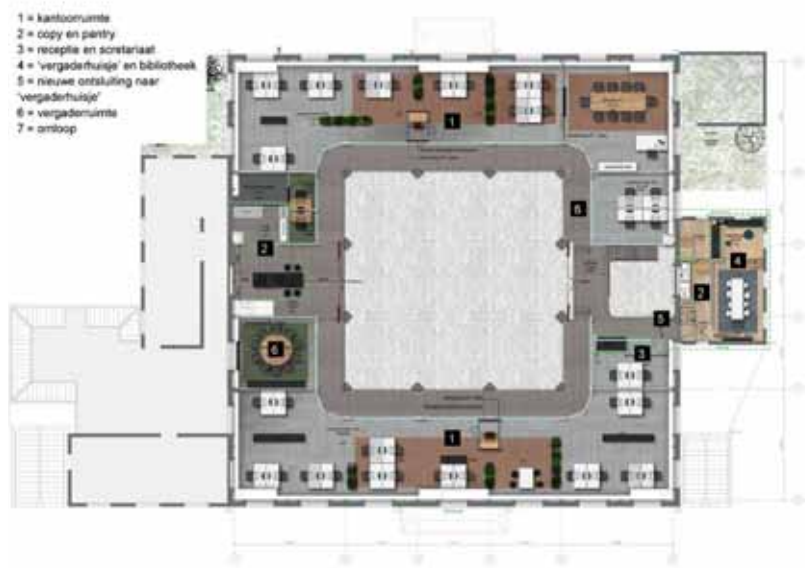
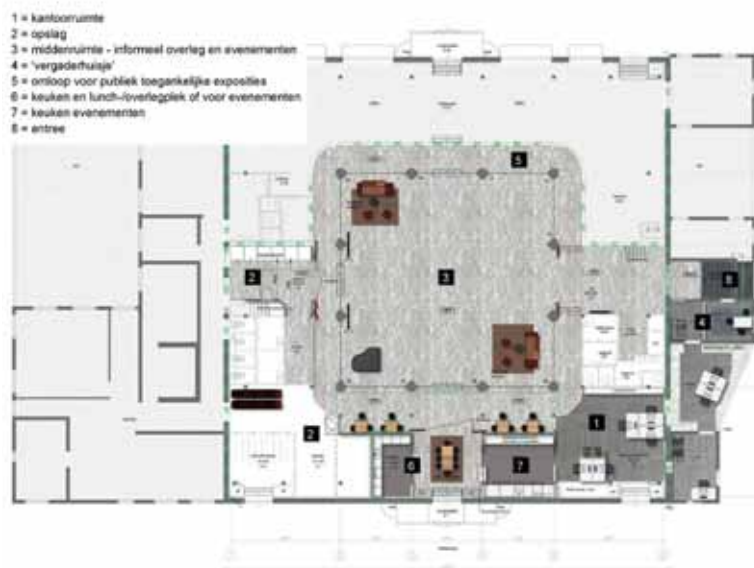
Plattegrond verdieping.

de oorspronkelijke constructie van de kerk goed zien. We zijn verder terughoudend geweest in het kleurgebruik, met redelijk gedempte grijs- en roodtinten voor de vloeren. We wilden eerst ook harde vloeren, maar dat bleek vanwege de akoestiek niet mogelijk. Daarom hebben we gekozen voor een geweven vinylvloer van 2Tec2 – een mooi plat geweven materiaal. Ook voor het meubilair hebben we mooie keuzes gemaakt, en we hebben gezorgd dat de prachtige maquettes en foto's van Stadsherstel een goede plek kregen in het gebouw. De hangende akoestische elementen hebben we samen met LPB|Sight ontwikkeld. Ze zijn heel mooi gemaakt door In-Zee, als een lamellenconstructie in de vorm van een wolk. Om het subtiel te houden, hebben we voor een zachtgrijze kleur gekozen. Als je nu in het middenschip staat, zie je de elementen nauwelijks omdat je tussen de lamellen door kunt kijken."Voor de evene-

menten die in de kerk plaatsvinden, moest er ook een lichtplan komen. Van Dam: "In dit lichtplan hebben we veel energie gestoken: je kunt de verlichting in allerlei kleuren instellen en we hebben de gewelven en de bogen mooi uitgelicht, zodat de structuur van het gebouw beter zichtbaar wordt. Ook bij evenementen in de avonduren worden de gewelven in de werkruimten nu mooi aangelicht. Omdat het zo'n bijzonder gebouw is, wilden we vooral de kwaliteiten laten zien. Het ging hier eigenlijk om de kunst van het weglaten. Om zo'n project te mogen doen was echt een feestje, ook omdat Stadsherstel als opdrachtgever de moed had om het gebouw helemaal open te gooien."

www.oth.nl

www.stadsherstel.nl

pelican chair | design johan lindstén
stroll table, bench & butler | design böttcher & kayser

Turning great memories into stunning *new experiences*

Project: Hotel voco® The Hague - Opdrachtgever: UBM Development

Het nieuwe voco® hotel gevestigd in het markante voormalige bankgebouw van ABN Amro. Het historische gebouw, dat dateert uit 1923, heeft de afgelopen jaren een complete metamorfose ondergaan waarbij kantoren en geldautomaten plaats hebben gemaakt voor 204 lifestyle kamers, verdeeld over 7 verdiepingen. De kamertypes variëren van standaard tot 2 bedroom-suite waarbij het design als vernieuwend en toch vertrouwd kan worden omschreven met een warme wereldse touch.

www.gielissen.com

 Gielissen
Interiors | Exhibitions | Events

Scan snel de QR-code en ontdek op baars-bloemhoff.nl de eindeloze mogelijkheden van Solid Surface!

Expert in Solid Surface

Baars & Bloemhoff heeft met ruim 250 decoren (!) van de ijzersterke merken HI-MACS®, Avonite®, STUDIO Collection, Getacore® en SolidTrends alles in huis voor een passende oplossing in Solid Surface. Of het nu gaat om decor, kleur, vorm of afmetingen; de mogelijkheden zijn eindeloos! Maar liefst 10 decoren hebben een 1-op-1 kleurkoppeling met HPL en melamine. Maar ook custom kleuren en afmetingen behoren tot de mogelijkheden. Solid Surface is thermisch vervormbaar en naadloos te verlijmen. Hierdoor creëer je in een handomdraai de mooiste driedimensionale en organische vormen. Bonus: Door de gesloten porie is het materiaal nog eenvoudig te reinigen ook!

**BAARS
& BLOEMHOFF**

[BAARS-BLOEMHOFF.NL](https://baars-bloemhoff.nl)

Duurzaamheid ten top

Van voormalige fruitboerderij met hoogstamboomgaarden tot educatief plattelandscentrum onder een volume van glas en staal. Onopvallend is Paddenbroek geenszins. In het zacht glooiende Vlaamse Pajottenland zijn landschap, erfgoed en cultuur door de eeuwen heen nauw met elkaar verbonden. Dat evenwicht bewaren én versterken was de grote uitdaging voor architect Jo Taillieu.

Nadat Paddenbroek enkele jaren geleden door een kleine organisatie werd opgestart om uitgebouwd te worden tot een centrum voor natuureducatie, groeide dit project de organisatie al gauw boven het hoofd. Daarop sprong de gemeente Gooik mee in de boot en nam Jo Taillieu van het gelijknamige architectenbureau in de arm.

“Bedoeling van Educatief Plattelandscentrum Paddenbroek is om toeristische informatie te geven over deze Vlaamse regio, het zogenaamde Pajottenland, en om begeleide natuureducatie voor kinderen te organiseren”, vertelt Taillieu. “Daarnaast vertrekken er van hieruit verschillende wandelingen, terwijl er ook van een drankje of streekproduct genoten kan worden. Een kampeervanparking met bijhorende toilet- en douche-faciliteiten is ook aanwezig. Kortom, Paddenbroek is letterlijk het ankerpunt voor een uitgebreid programma.”

TEKST **Wouter Peeters**
FOTOGRAFIE **Filip Dujardin**

Bouwheer/opdrachtgever **Gemeente Gooik**
Architect **jo taillieu architecten projectarchitect: Dries Deleye**
Leveranciers/uitvoerders/producenten **Svk, Gutex, Cipa, CDM Stravitec**
Vast meubilair Clement
Los meubilair SedusStructuur/stabiliteit **Pascal De Munck**
Bouwfysica **Daedalos Peutz**
Technieken **Micconsult**
Landschap **Haviland**
Akoestisch advies **Daedalos Peutz**
EPB **Micconsult**
Veiligheidscoördinatie **Micconsult**
Hoofdaannemer **Jan Roobaert Aannemingen**
Onderaannemers **De Clercq Gebrs.**
Technieken **Utel (sanitair), Van Cauter Multi Technieken (elektriciteit)**
Staalbouwer Alumetal (binnentrappen), Pangea (buitentrappen)
Buitenschrijnwerk **Clement**
Liften **Stannah**
Totale oppervlakte **555 m²**

FOTO LINKS

Zicht vanuit de polyvalente ruimte op niveau 1 op de bakoven en de vergaderruimte. Opvallende kleuren dragen bij tot een duidelijke afbakening.

FOTO BOVEN

Inkomhal van Educatief Plattelandscentrum Paddenbroek. De blauwe trap verleent toegang tot niveau 1.

FOTO ONDER

Zicht vanuit de tuin op de zuidgevel, waarbij de bakoven doorheen de serreconstructie tevoorschijn komt.

FOTO BOVEN
TT-elementen in beton vormen de draagvloer van de polyvalente ruimte.

FOTO MIDDEN
De imposante westgevel van Paddenbroek.

FOTO ONDER
De oorspronkelijke woning van de hoeve doet nu gedeeltelijk dienst als kantoorruimte. De originele schoorsteenmantels bleven behouden, rondom werden openingen aangebracht waardoor er een directe relatie met het landschap is.

Belgische expansietypologie

De oude hoeve en, vooral, de bijgebouwen verkeerden in erbarmelijke staat. Ze waren functioneel ongeschikt om het programma te realiseren en ook bouwkundig schortte er een en ander aan. “Het was een mooie constellatie die tegelijk ook zijn limieten had”, gaat Taillieu verder. “Een soort van binnenplein met aanbouwsels en nog meer aanbouwsels waarin België heer en meester is: de expansietypologie van weer een hokje achter nog een ander hokje. Even werd overwogen om een volledige nieuwbouw op te trekken, maar die vraag werd omgedraaid, door de kwaliteiten van het bestaande te bekijken en die als uitgangspunt te nemen. Door in ruimtes te denken, komt men al gauw tot de gedachtegang dat begoede Fransen vroeger een kasteel bezaten om de warme zomermaanden in door te brengen, maar omdat dit onmogelijk te verwarmen was in het koude seizoen, trokken zij zich dan terug op een comfortabel appartement in de stad. Door dat gezonde boerenverstand om te zetten naar de benaderingswijze van een gebouw, kan men spelen met de fragmenten van het bestaande met zijn inherente kwaliteiten. Door daarbij een tussenniveau te creëren, een onverwarmde ruimte die door zijn serreconstructie een nieuwe cel vormt, ontstaat een tussenklimaat dat meer dan voldoende is voor de vraag van het programma.”

Architectuur niet doel op zich

Uitgaande van het concept duurzaamheid leek de meest logische, natuurlijke oplossing dus de creatie van een glazen constructie over de totaliteit van de gebouwen heen. Vervallen bijgebouwen werden ontmanteld en de hoeve, net als de bakoven, werden gerestaureerd, terwijl ook de boerderij met vochtregulerende houtwolcementplaten en leem een isolerende laag

FOTO BOVEN

De overdekte 'binnenplaats' van Paddenbroek met zicht op de gerestaureerde bakoven.

FOTO ONDER

De overdekte benedenruimte met zijn veelheid aan vormen en lijnen.

kreeg. Enkel deze ruimtes, kantoren en polyvalente zalen (op de verdieping) worden indien nodig verwarmd. Op die manier worden de stookkosten duurzaam beperkt tot enkele kernen in het gebouw en dient niet alles geklimatiseerd te worden. Binnen de onverwarmde serre heerst een tussenklimaat.

Taillieu: "Voor de eigenlijke bouwwerken van start gingen, organiseerden we een presentatie van ons atypische ontwerp voor de buurtbewoners. Door het duiden en verklaren waarom het project de vormgeving zou krijgen die het nu heeft, ontwikkelde het zijn betekenis. Want bij een eerste lezing bestond de kans dat niet iedereen meteen alle onderdelen kon vatten. Wat het misschien net boeiend maakt. De gebouwen communiceren nu met hun context, terwijl zij zich vroeger eerder opsloten naar de binnenplaats. Door deze strategie werd er meer verwezenlijkt dan onder normale omstandigheden; meer

naar oppervlakte toe omdat niet alles de hoogste prioriteit heeft en meer naar typologische diversificatie toe dankzij het feit dat de bestaande onderdelen mee de totaliteit beïnvloeden." Taillieu waardeert het erg dat de gemeente Gooik de kans bood om een architectuurvisie te ontwikkelen en niet simpelweg een budget ter beschikking stelde om lukraak wat mee te bouwen. Nog tijdens de wedstrijd fase was het de deelnemende architecten toegestaan om een studie bureau onder de

FOTO LINKSBOVEN

De polyvalente ruimte met het olopende sheddak op niveau 1.

FOTO RECHTSBOVEN

Omdat de oostgevel geïsoleerd is, werden er gepuntploude aluminiumplaten tegen aangebracht in plaats van glas.

arm te nemen. In studie bureau Daedalos Peutz vond Taillieu een gelijkgestemde partner: “Als architect moet men zich laten ondersteunen door een studie bureau om de expertise ten volle in te zetten. Het gaat voor mij zelfs niet over de taal van dit gebouw; architectuur is in die zin een ondergeschiktheid. Architectuur is het resultaat, maar niet het doel op zich.”

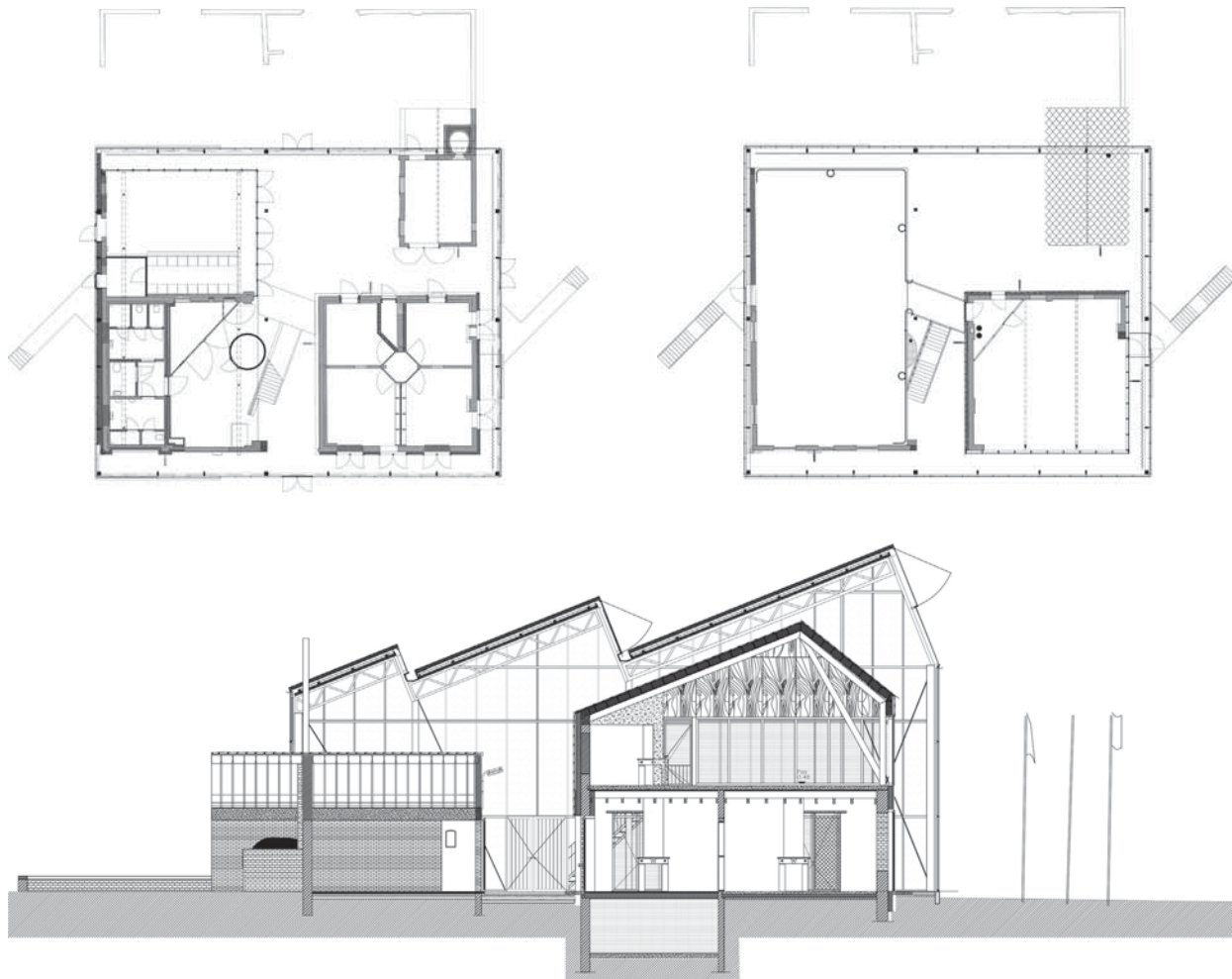
Leren van de basismiddelen

De charme van Paddenbroek is de gelaagdheid van oude en nieuwe structuren, en hoe op een andere manier over duurzaamheid werd nagedacht. Taillieu: “Duurzaamheid zit in de manier hoe er met de zaken wordt omgesprongen, niet in het technologisch oplossen van problematieken. In Frankrijk sluiten de inwoners de luiken op een warme zomerdag. Een toerist

doet dat de eerste dag niet, de tweede dag na een hete, slechte nachtrust wel. We moeten veel meer leren van de basismiddelen die architectuur reeds in zich heeft, om nadien veel minder te moeten bijsturen. De bouwschil van Paddenbroek bestaat uit enkele beglazing. Mocht die meerlagig zijn, zou dit onhoudbare temperaturen opleveren bij zonnig weer. Nu is het klimaat binnen de serre veel gemakkelijker beheersbaar.”

De glazen serre werd opgebouwd rond een stalen skelet van 23 ton, bestaande uit een unieke spant- en staalconstructie waarbij de basissystemen zo optimaal mogelijk werden ingezet. De grootte van de spanten maakte het transport echter moeilijker dan voorzien. De serre is voorzien van een afbouwend sheddak; open naar het noorden en gesloten naar het zuiden om licht binnen te laten, maar niet de oververhitting van de zon. Daarom is dat gedeelte volledig gesloten, maar voorzien van veertig zonnepanelen om de energieproductie te verzekeren. Langs de zuid- en westgevel werd aan de binnenzijde zonwering geïntegreerd, terwijl de oostgevel met aluminium panelen gesloten werd en de noordelijke gevel – de toegang tot het complex – weliswaar volledig beglaasd is, maar elk risico op oververhitting uitsluit. Door openschuifbare luiken in het dak en roosters in strekmetaal op de vier zijden van het gebouw te integreren, ontstaat een natuurlijke ventilatie en koeling. Bovendien is er de massieve betonvloer die koude opslaat. “Duurzaamheid is nooit de resultante van verzochte technische oplossingen”, aldus Taillieu.

LINKSBOVEN
Plattegrond niveau 0.

RECHTSBOVEN
Plattegrond niveau 1.

ONDER
**Doorsnede van het
gebouw.**

Designmeubilair maakt gebouw niet

“Voor wat isolatiemateriaal betreft prefereer ik houtwol in plaats van schuim- of zelfs minerale wol”, vervolgt Taillieu. “Ik meen dat het onze plicht is om over de cyclus van elk materiaal na te denken. Daarom kozen we voor een staalstructuur en aluminium schrijnwerk. Een gepolierde betonvloer, die tegelijk ook de vloerplaat is, maakt een dubbele vloeropbouw overbodig. Die is er wel in het cafetariagedeelte waar een geïsoleerde betonvloer werd aangebracht.”

Het meubilair van de cafetaria werd door de uitbater gekozen, terwijl Taillieu voor het meubilair van de meeste andere ruimtes uit een standaardframe van de gemeente een keuze maakte. Taillieu: “Een project als dit behoeft geen designmeubelen om zijn kwaliteit tot uiting te brengen. Meer nog, je zou zelfs kunnen stellen dat, als een gebouw designmeubelen nodig heeft om interessant te zijn, men zich misschien vragen dient te stellen over de architectuur. Uiteraard is dit afhankelijk van typologie tot typologie van het pand; niet elk gebouw heeft de flexibiliteit van dit project in zich.”

Natuurlijke lichtinval is overvloedig aanwezig en waar nodig werd functioneel kunstlicht aangebracht. Een belangrijk gegeven voor Taillieu was akoestiek: “Een grote ruimte zoals deze, 555 m² met een hoogte van 6,5 tot 11,5 m, kan akoestische complicaties hebben. Heel veel aandacht werd dan ook besteed aan een zo optimaal mogelijke akoestiek, omdat dit een bepalende factor is voor het al dan niet aangename gebruik van een

ruimte. Denk maar aan een restaurant waar een zwembadlawaai heerst.” Het plafond is in zijn totaliteit geluidsabsorberend door de installatie van zwarte akoestische panelen aan de binnenkant van het sheddak. Die zwarte panelen contrasteren grafisch sterk met de witte stalen spanten. In de vergaderzalen zal de akoestiek nog verder verbeterd worden door het aanbrengen van gordijnen.

Mogelijkheden voor de toekomst

Het programma was deels heel bepaald, deels ook heel open, dankzij het feit dat Paddenbroek een ankerpunt in het landschap vormt, vanuit de gemeente Gooik een verzamelpunt voor het Pajottenland is én omdat het mogelijkheden biedt voor functies in de toekomst. Zo is de bovenverdieping één grote, open ruimte. “Uiteindelijk zijn dit ettelijke extra vierkante meters”, besluit Taillieu. “Want hoewel die oorspronkelijk niet gevraagd werden, bieden zij wel mogelijkheden voor de toekomst. Het was immers nooit mijn insteek om het programma nu volledig in te vullen, wel om elke toekomstige vraag te kunnen beantwoorden met het gerealiseerde. Als opdrachtgever is de gemeente Gooik heel tevreden met het verwezenlijkte. En omgekeerd vind ik het heel fijn dat de gemeente met een open blik dergelijk project gerealiseerd heeft.”

www.jotailieu.com

Zonnige toekomst voor Zonnestraal

Landgoed Zonnestraal kreeg in 2018 een nieuwe eigenaar, Óbidos – die de verschillende monumentale gebouwen op het complex samen met interieurontwerper Diana van den Boomen met veel verve restaureert en zo weer toekomstbestendig maakt.

Sanatorium Zonnestraal werd geopend in 1928 naar ontwerp van Jan Duiker in samenwerking met Bernard Bijvoet en Jan Gerko Wiebenga. Zonnestraal was een initiatief van Jan van Zutphen, mede-oprichter van de ANDB (Algemene Nederlandse Diamantbewerkersbond). Diamantslijpers kregen door het inademen van slijpstof vaak tuberculose, in Zonnestraal konden ze worden verpleegd en herstellen. Van

Zutphen benaderde Duiker voor het ontwerp van het sanatorium, en wilde iets ‘in de stijl van’ de sanatoria in het Zwitserse Davos.

Zonnestraal is één van de belangrijkste voorbeelden van het Nieuwe Bouwen in Nederland. De gebouwen van het complex zijn opgetrokken uit minimalistisch toegepast witgepleisterd beton, glas en staal. In een tijd waarin voornamelijk nog met

baksteen werd gewerkt, was deze manier van bouwen zeer vernieuwend. Behalve het hoofdgebouw voor onder meer onderzoek werd in 1928 ook een verpleegvleugel opgeleverd, het Henri ter Meulen Paviljoen. In 1931 kwam daar een tweede verpleegvleugel bij, het H.C. Dresselhuys Paviljoen. Daarnaast werden op het circa 120 ha grote landgoed nog verschillende andere paviljoenen gebouwd, waaronder een dienstboden/verpleegstersgebouw (de Koepel, ook uit 1931) en een aantal werkplaatsen (1927-1934).

Verval

Tuberculose werd na de Tweede Wereldoorlog zo goed als uitgeroeid en in 1957 werd Zonnestraal een ziekenhuis, het latere Tergooi. In de decennia erna kwamen er verschillende andere gebouwen op het landgoed bij, tot het ziekenhuis in 1993 vertrok en Zonnestraal grotendeels leeg kwam te staan. In de loop der tijd trad ook het verval in: Duiker ging er in de jaren 20 al van uit dat tbc binnen enkele decennia zou zijn verdwenen en de gebouwen waren oorspronkelijk als tijdelijk bedoeld – en daarom weinig robuust.

TEKST Rutger van Oldenbeek

FOTOGRAFIE Jet Helsloot

Opdrachtgever **Óbidos Vastgoed**

Architect **Kodde Architecten**

Interieurontwerp **Studio Diana van den Boomen**

Interieurbouw **Jannes Timmerbedrijf**

Losse meubelen **Galvanitas via Satelliet, Wiesner Hager, Arper, Hay via Flinders**

Terrasmeubelen **Emu via Satelliet**

Vloeren **Forbo Flooring / Corestone**

Verlichting **Fabbian, Gyon via Rublek**

Gordijnen **Artimo via Jan Kooijman Stoffering**

Tegels **Winckelmans**

FOTO LINKS

Het hoofdgebouw van Zonnestraal.

FOTO BOVEN

De werkplaatsen.

FOTO ONDER

Roland Velthuse en Diana van den Boomen.

In 2003 werd het hoofdgebouw van Zonnestraal – inmiddels rijksmonument – na jarenlange studie gerestaureerd door architecten Hubert-Jan Henket en Wessel de Jonge, die het gebouw zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat terugbrachten. Het Dresselhuys Paviljoen was destijds niet veel meer dan een ruïne en werd alleen ingepakt om verder verval te voorkomen. De toenmalige eigenaar, Stichting Loosdrechtse Bos, wilde op Zonnestraal een centrum voor preventieve en curatieve gezondheidszorg vestigen. In 2007 werd Zonnestraal aangekocht door woningcorporatie De Alliantie, dat er woningen bouwde om van de opbrengsten verdere renovatie van het complex te financieren. Zo werd in 2008 het casco van het Dresselhuys Paviljoen gerenoveerd, waarin een oogziekenhuis zou worden gevestigd. Maar de wet veranderde en woningcorporaties moesten zich meer op hun kerntaken gaan richten: het bouwen van sociale woningen. De Alliantie zette een streep door de restauratieplannen en in 2018 werd het landgoed verkocht aan vastgoedbeheerder en –(her)ontwikkelaar Óbidos, gespecialiseerd in het revitaliseren van monumentaal erfgoed.

Samenwerking

Óbidos restaureerde al verschillende gebouwen op landgoed Zonnestraal, waaronder de werkplaatsen en een voormalige keuken, en – het meest recent – het H.C Dresselhuys Paviljoen. Voor de restauratie werkt Óbidos samen met Kodde Architecten, een bureau met ruime ervaring op het gebied van historische monumenten. Voor het interieur is Studio Diana van den Boomen gevraagd, een multidisciplinair interieurontwerpbureau dat veel samenwerkt met Kodde.

Hoewel het casco en de gevel van het Dresselhuys Paviljoen waren gerestaureerd, stond het gebouw daarna jaren leeg en bevond het zich in een erbarmelijke staat: “Het was aan grondige renovatie toe”, vertelt Roland Velthuse, samen met Reyer van der Heyde eigenaar van Óbidos. “Het was echt een probleemgebouw, ook voor de gemeente Hilversum.”

FOTO BOVEN
Tussen de werkplaatsen werden nieuwe glazen verbindingsgangen gemaakt.

FOTO MIDDEN
De Koepel, het voormalige dienstboden/verpleegstersgebouw.

FOTO ONDER
Zitje in het hart van de Koepel.

Tegelijkertijd was het ook het meest oorspronkelijke gebouw: veel materialen en detailleringen uit de tijd van Duiker waren bewaard gebleven.

Voor de restauratie van start ging, hielden De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Gemeente Hilversum scherp toezicht en over veel zaken moest tot in detail worden overlegd. Veel van het interieur is in ere hersteld, andere onderdelen zijn gemoderniseerd in een bijpassende stijl – om zo het gebouw weer van deze tijd te maken en de functionaliteit te vergroten. “We wilden er geen museum van maken dat niet is te exploiteren”, stelt Velthuyse. “Maar als je je restauratieplannen goed uitlegt en laat zien dat je het serieus neemt, krijg je een hoop voor elkaar.”

Diana van den Boomen ontwierp het interieur in nauw overleg met Velthuyse. “We zijn zo veel mogelijk teruggegaan naar wat Duiker oorspronkelijk bedoelde”, vertelt Van den Boomen, “waarbij we konden voortborduren op het werk van Hubert-

Jan Henket en Wessel de Jonge; die hadden daar al een hoop onderzoek naar gedaan.”

Bies

Het centrale deel van het Dresselhuys Paviljoen was oorspronkelijk een conversatiezaal, met aan weerszijden vleugels met patiëntenkamers. In de conversatiezaal is nu Brasserie Zonnestraal gevestigd, dat voor de restauratie in het Henri ter Meulen Paviljoen zat.

In de brasserie zijn de oorspronkelijke Duiker kleuren zo goed mogelijk hergebruikt. Op de vloer ligt bijvoorbeeld het Marmoleum in Duiker grijs, een eis van monumentenzorg. Rond het Marmoleum is een bies aangebracht van een op beton lijkende smeervloer. Van den Boomen: “Dat was de beste oplossing om de juiste ronding te verkrijgen. Ook in andere gebouwen ligt de bies tussen het beton van de wanden en het linoleum. Dat was oorspronkelijk ook zo, en het was veel werk om het terug te krijgen.” De kleuren zijn overal zo veel mogelijk als de originele, “Maar het geel wilde ik bijvoorbeeld niet

FOTO BOVEN
Het meubilair in Brasserie Zonnestraal is geïnspireerd op de stijl van de jaren twintig.

FOTO MIDDEN
Interieur van Brasserie Zonnestraal, met rechts de nieuwe keuken en links de boekenkasten waarvan de bar is gemaakt.

FOTO ONDER
Gang langs de werk-kamers in het Dresselhuys Paviljoen.

terug”, stelt Velthuyse, “dat gaf te veel een ziekenhuissfeer.” Hoewel de ruimte was bedoeld voor conversaties, was de akoestiek er slecht. Omdat er geen verlaagde plafonds mochten komen, is na onderzoek gekozen voor hangende akoestische plafondelementen van grijs vilt, met ertussen rails voor de verlichting. Eronder zijn ventilatie, koeling en verwarming weggewerkt. Ook is overal in het gebouw vloerverwarming aangebracht, “met de uitvoering daarvan zijn we zo’n twee jaar bezig geweest”, aldus Van den Boomen.

Boekenkasten

De conversatieruimte werd onderverdeeld door twee vaste boekenkasten in beton, die bewaard zijn gebleven. Van den Boomen gebruikte ze om er de bar van de brasserie van te maken. Aan een zijde werd een blad van composiet gemaakt waaronder koelkasten kunnen worden geplaatst, aan de voorzijde werd een houten deel aangebracht. Alle nieuwe elementen zijn sober en terughoudend, en kunnen eenvoudig worden verwijderd om van de bar weer de oorspronkelijke boekenkasten te maken. “We wilden de bar zo weinig mogelijk laten opvallen”, stelt Van den Boomen, “alles wat in de ruimte staat is ondergeschikt aan het gebouw.”

Het meubilair in de brasserie is geïnspireerd op de stijl van de jaren twintig, maar de stoelen zijn stapelbaar – iets wat destijds meestal niet het geval was. Velthuyse: “We wilden deze ruimte ook geschikt maken voor grootgebruik, alles kan binnen één uur worden leeggehaald.” Daartoe staan ook de tafels en plantenbakken op wieltjes. Naast de brasserie is de keuken gemaakt; beide ruimtes worden gescheiden door een glazen wand met zwart metalen kozijnen, waarvan de onderzijde open kan worden geklapt; vanwege het transparante karakter werd deze nieuwe toevoeging door de gemeente goedgekeurd. Ook het sanitair bij de brasserie werd vernieuwd, in een stijl die bij het oorspronkelijke interieur past.

Beddenliften

Het Dresselhuys Paviljoen heeft twee vleugels van twee verdiepingen, waarin de patiëntenkamers waren. De kamers hadden elk een balkon, en er waren beddenliften waarmee de patiënten konden worden verplaatst. De liften worden nu onder meer gebruikt voor installaties. Dankzij warmtepompen is het gebouw is geheel gasloos. Hier en daar hangen nog wel de originele zwarte radiatoren met dikke buizen, maar die hebben geen functie meer. Het oorspronkelijke getrokken draadglas in

de trappenhuisen wordt niet meer gemaakt, en is al eerder vervangen door nieuw, daarop lijkend glas. Op sommige plekken zijn na het installeren van de vloerverwarming de oorspronkelijke jaren twintig-tegels teruggelegd, op andere zijn nieuwe in dezelfde stijl gebruikt.

De kamers kunnen worden gehuurd, waarbij de huurders volgens een gemeentelijk convenant aanvankelijk uit de medisch/maatschappelijke hoek moesten komen. "Dat wilden we graag wat verbreden en de gemeente ging daar in mee", zegt

FOTO BOVEN

Omdat de patiëntenkamers erg klein waren, zijn van drie kamers één grote gemaakt, verbonden door middel van een brede en een smalle doorgang.

FOTO ONDER

Een van de vleugels van het Dresselhuys Paviljoen.

FOTO LINKSBOVEN
In sommige gangen liggen nog de oorspronkelijke tegels, op andere zijn nieuwe in dezelfde stijl gebruikt. Rechts de zwarte radiatoren met dikke buizen.

FOTO RECHTSBOVEN
Een van de vergaderkamers in het Dresselhuys Paviljoen, die door alle gebruikers kunnen worden gehoord.

FOTO ONDER
Diana van den Boomen ontwierp nieuwe gordijnen die zijn gebaseerd op de oorspronkelijke uit 1931. De gordijnen dienen net als toen onder de bovenlichten te hangen en ook hetzelfde ophangsysteem is gebruikt.

Velthuysse, “hoewel nu nog steeds veel huurders zorg-gerelateerd zijn.” Omdat ze erg klein waren is van drie kamers één grote gemaakt, iets dat volgens Velthuysse ook moest worden bevochten bij de gemeente. De kamers zijn verbonden door middel van een brede en een smalle doorgang, waarin sommige bedrijven overigens weer deuren hebben gemaakt. De huurders mogen de ruimtes zelf inrichten, maar er zijn wel bepaalde richtlijnen: zo mogen er geen kasten vlak bij de ramen staan die het beeld van buitenaf zouden kunnen verstoren. De gordijnen moeten op een bepaalde hoogte hangen – net als in 1931 – onder de bovenlichten. Van den Boomen ontwierp nieuwe gordijnen die zijn gebaseerd op de oorspronkelijke, zelfs de stof waarvan ze zijn gemaakt. Ook zijn de naden op dezelfde plek gemaakt en is hetzelfde ophangsysteem gebruikt. Ontbrekend hang- en sluitwerk is opnieuw op maat gemaakt en in het buitenland vervaardigd.

In de werkruimtes hangen dezelfde plafondeilanden als in de brasserie, op de gangen erlangs zijn wel ietwat verlaagde plafonds, waaronder alle leidingen precies konden worden weggewerkt. Van den Boomen: “De hanglampen op de gangen zijn nieuw en van led voorzien, maar wel in de stijl van de oorspronkelijke verlichting.” Op de hoeken zijn vergaderkamers die door alle gebruikers kunnen worden gehoord. Van den Boomen richtte ook deze in in een eigentijdse, terughoudende stijl, die past bij het monument.

Werelderfgoed

De restauratie van Zonnestraal zal nog wel een aantal jaren in beslag nemen. “We zijn nu op de helft”, zegt Velthuysse. “Ook gebouwen uit de tijd van het ziekenhuis worden aangepakt, binnenkort wordt bijvoorbeeld gestart met de renovatie van een gymzaal.” Het Ter Meulen Paviljoen wordt eveneens binnenkort deels opnieuw gerestaureerd, waarbij diverse

vertrekken in de oorspronkelijke staat worden hersteld – en Zonnestraal toch een beetje museum wordt. Maar er is nog meer werk voor Óbidos: op het grote landgoed zijn behalve monumentale gebouwen ook nog onder meer een camping, tuinderijen en een kinderboerderij, en zelfs een wijngaard, en ook die moeten worden gerevitaliseerd. Misschien lukt het Óbidos ten slotte toch om – na een eerdere poging – samen met de Gemeente Hilversum Zonnestraal als UNESCO Werelderfgoed erkend te krijgen, net als het andere icoon van het Nieuwe Bouwen in Nederland, de Van Nellefabriek.

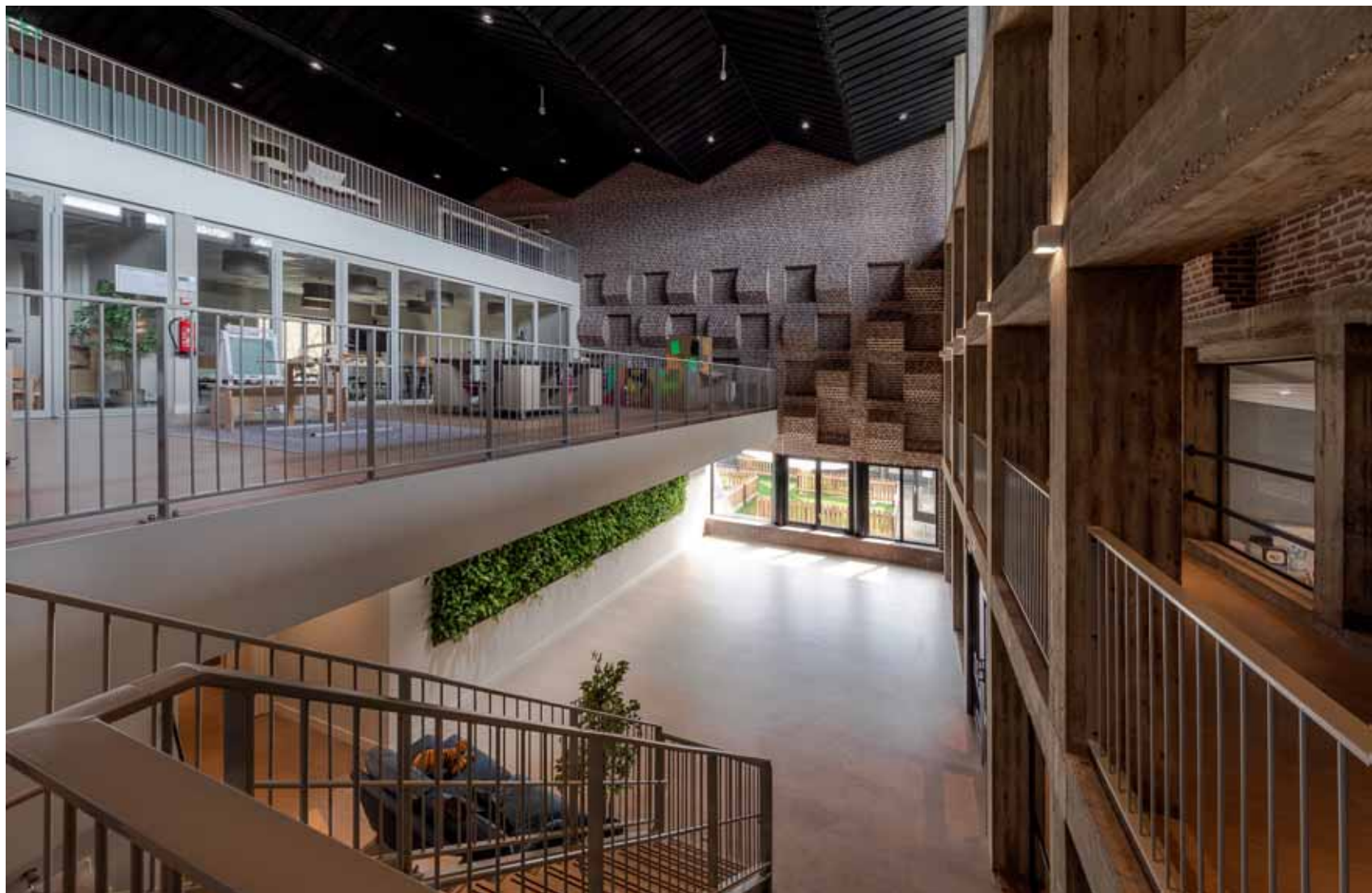
www.dianavandenboomen.nl

www.obidos.nl

www.zonnestraal.nl

www.koddearchitecten.nl

Tweede leven voor Opstandingskerk

De Opstandingskerk in Voorburg speelt na haar transformatie tot kinderdagverblijf opnieuw een centrale rol in de gemeenschap. Het respectvolle ontwerp van HP architecten bewaart en versterkt het bijzondere karakter van het gebouw.

In 2018 kreeg HP architecten van kinderopvangaanbieder CompaNanny de vraag om de Opstandingskerk te transformeren tot kinderdagverblijf. Architect Pelle Poiesz: "De Hervormde kerkgemeenschap wilde twee van haar kerken in Voorburg verkopen, liefst samen. Een van deze twee, de

Fonteinkerk, gaan we transformeren naar woningen. De Opstandingskerk wordt nu gehuurd door CompaNanny." HP Architecten ging om meerdere redenen zorgvuldig te werk bij de transformatie van kerk naar kinderopvanglocatie. Poiesz: "Bij religieus vastgoed heb je altijd te maken met een zekere

TEKST **Eva Vroom**
 FOTOGRAFIE **Marieke de Lorijn**

Opdrachtgever **Timeless Investments / CompaNanny Nederland:**
Tine Nientker, Rutger van Elsberg
 Architect **HP architecten: Pelle Poiesz, Kiara Snijders, Marianne Boonekamp, Emilia Juodyte**
 Meubelmaker **Bedrijf Vijf**
 Verlichting **Lampenkappenstudio**
 Standaard meubilair **Heutink**
 Vloeren **Forbo Flooring**
 Akoestisch plafond grote zaal **Merford: Akotherm 20/50**
 Tuin **Hoek Hoveniers**
 Constructeur **Schaal Ingenieurs**
 E-installaties **Erdo Electrotechniek**
 W-installaties **Installatiebedrijf Midden Holland, Radiair**
 Aannemer **Bouwbedrijf C. van der Grift**

gevoeligheid, omdat mensen gehecht zijn aan ‘hun’ kerk. Maar de Opstandingskerk heeft haar functie voor de gemeenschap behouden. Voor ons was het een spannend project, in hoeverre behoud je de typische sfeer van een kerk als er zo’n groot bedrijf in trekt?”

Zorgvuldig kijken

De Opstandingskerk is in 1964 gebouwd voor de Nederlands Hervormde kerk naar ontwerp van Rein Fledderus. Het gemeentelijk monument vertoont dan ook verwantschap met theater De Doelen in Rotterdam, dat Fledderus rond dezelfde tijd ontwierp samen met architecten H.M. en E.H.A.

Kraaijvanger. De architectuur van de kerk is geïnspireerd door de vroegchristelijke periode in het Midden-Oosten. Fledderus ontwierp de kerk als een ‘tent van samenkomst’, een rustige kerkruimte onder een ‘geplooid’ dak met natuurlijk licht van boven. Hij gebruikte onbewerkte materialen als baksteen en schoon beton, en organiseerde de begane grond als een hof omringd door ruimtes voor gemeente, jeugd en overdenking. HP architecten had al ervaring met transformaties en had ook al vaker kinderdagverblijven ontworpen. “Bij deze opdracht ging het er vooral om, hoe we het karakter en de structuur van het bestaande gebouw zo goed mogelijk konden begrijpen. Dit betekende, dat we heel zorgvuldig hebben gekeken en gezocht

FOTO LINKS
Dankzij de vanzelfsprekende opbouw met terrassen kun je nu het geplooid dak van de voormalige kerkzaal bijna aanraken.

FOTO BOVEN
De Opstandingskerk is in 1964 gebouwd voor de Nederlands Hervormde kerk naar ontwerp van Rein Fledderus.

FOTO ONDER
De entree ruimte, met doorkijk naar de grote zaal.

FOTO BOVEN

De voormalige kerkzaal, met links de deuren naar de entreehal. Rechts van de zaal bevinden zich kantoorruimtes.

FOTO MIDDEN

HP architecten gaf alle ruimte aan de 'cadeaus' van het gebouw, zoals het prachtige metselwerk en schoonbeton.

FOTO ONDER

De groepsruimtes zijn ingericht door de eigen interieurarchitecten van CompaNanny.

naar wat mooi is en past." Fledderus heeft de Opstandingskerk voor zijn eigen kerkgemeenschap ontworpen. Binnen de protestantse kerkgemeenschap had je destijds al de Van der Leeuwstichting, die zich ervoor inzette kunst en religie dichter bij elkaar te brengen. "Ook bij andere protestantse kerken uit die tijd werd extra aandacht gegeven aan kunst en architectuur. De Opstandingskerk bevat bijzondere cadeaus: er is ontworpen tot op het kleinste detail - de mooie materialisatie, prachtig bekist beton, dat wilden we natuurlijk behouden."

Grote zaal

Deze respectvolle aanpak resulteerde in een vanzelfsprekende opbouw met terrassen in de grote kerkzaal. Bijzondere zichtlijnen en nieuwe verlichting versterken de heldere organisatie van het gebouw, waarbij de verschillende leeftijdsgroepen logisch georganiseerd zijn. De ruimtes zijn gericht op buiten, met rondom het binnenhof de ruimtes voor de allerkleinsten, zodat ze veilig buiten kunnen spelen.

Een belangrijk onderdeel van de protestantse kerk is de grote zaal: een imposante monumentale ruimte. Het geplooid dak van deze zaal is volledig betimmerd met houten planken.

Poiesz: "We hebben ons er voor ingezet om deze te kunnen behouden. Natuurlijk moest er wel iets gedaan worden aan de akoestiek in deze grote ruimte. We hebben door-en-door zwart akoestisch materiaal op de planken laten zetten. Daardoor is de akoestiek in de zaal nu zo goed, dat medewerkers er speciaal gaan zitten om te werken. Extra bijzonder is, dat je in deze voormalige kerkzaal nu via de terrassen omhoog kunt, totdat je het geplooid dak bijna kunt aanraken."

Ook op andere punten werd het gebouw aangepast aan zijn nieuwe functie: "Een ruimte links van de ingang lag oorspronkelijk een paar treden lager, wij hebben daar de vloer omhoog gehaald. Zodoende lopen de ramen er nu door tot op de grond en heeft de gangruimte meer een 'kindermaat' gekregen, waardoor het programma beter tot zijn recht komt."

Ingetogen karakter

Een van de bijzondere plekken binnen het gebouw is een kleine ruimte met weinig licht, bekroond door een koepel met daarin gekleurd glas. Poiesz: "Deze ruimte was moeilijk te gebruiken, hij heeft weinig daglicht en zat een beetje weggedrukt. Na de transformatie ligt hij tussen een aantal groepsruimtes in en kan hij op meerdere manieren worden gebruikt. De rust en het gedempte licht maken hem bijvoorbeeld heel geschikt als 'snoezelruimte'. Wij zijn er over het algemeen voorstander van om niet alle ruimtes in een gebouw meteen een vaste functie te geven."

De zorgvuldige wijze waarop HP architecten met het gebouw is omgegaan, wordt versterkt door de aangenaam sobere inrichting. Poiesz: "CompaNanny is een groot bedrijf, met eigen interieurarchitecten in dienst. Al hun kinderdagverblijven zijn op eenzelfde manier ingericht. Het interieur van de groepsruimtes is vrij neutraal, leidt hierdoor nergens af en past erg mooi bij het ingetogen karakter van het gebouw. Wij hebben ons vooral gericht op de meer publieke/collectieve ruimtes zoals de kerkzaal, de entreehal en de gangen."

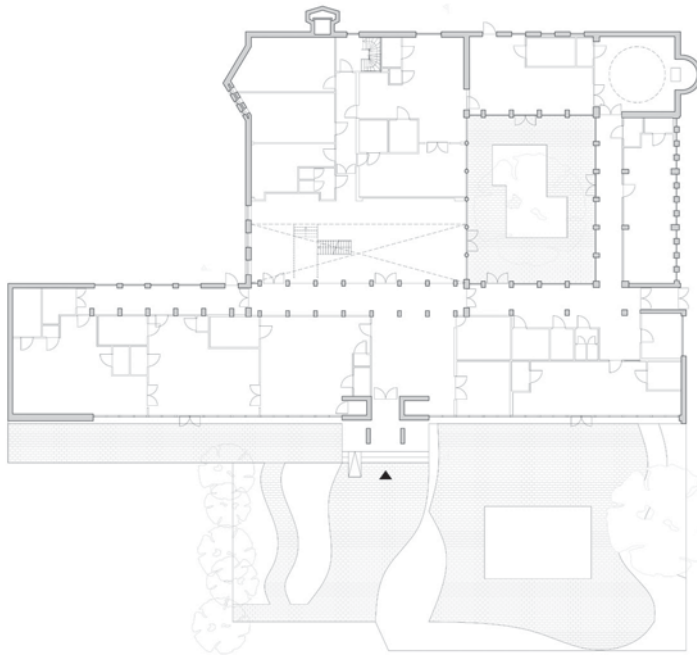
FOTO BOVEN

Doorkijk vanuit de zaal naar de gang die de groepsruimtes aan de voorzijde van het gebouw ontsluit, links de deur naar de entree ruimte.

FOTO ONDER

Een belangrijk onderdeel van de protestantse kerk is de grote zaal: een imposante monumentale ruimte. Het geplooide dak van deze zaal is volledig betimmerd met houten planken.

Daglicht

Opvallend aan de oorspronkelijke kerk is het bijzondere gebruik van daglicht als versterkend element bij de beleving van bezinning en samenzijn. Poiesz: “Het zonlicht dat via de hoge ramen binnenvalt levert een schitterend effect op. We hebben hier zo goed mogelijk op kunnen reageren door het gebouw in 3D te ontwerpen. Bij iedere ingreep keken we hoe deze zich verhield tot de sobere architectuur, en hoe het daglicht de ruimtebeleving zou beïnvloeden. We hebben gewerkt met licht van boven, licht van de laagstaande zon, het begeleiden van routes door daglicht en het contrast tussen lichte en donkerdere ruimtes.”

Het resultaat is een rijker gebouw, dat zijn sociale functie heeft behouden en klaar is voor een nieuwe toekomst. “Het is gewoon een mooi geheel geworden. We hebben ontwor-

pen met respect voor het gebouw en voor de mensen die het gebruikt hebben. Daarom hebben deze ook na de herbestemming nog het gevoel dat het ‘hun’ kerk is. CompaNanny wil ook echt openstaan voor de buurt, en in die zin een rol vervullen binnen de gemeenschap.”

De kerk staat na de transformatie ook letterlijk meer open, dankzij nieuwe openingen in de achterzijde die zicht bieden op de monumentale bomen. “De achterkant was altijd dicht, maar nu er deuren openen naar het park hoop ik dat dat beter gebruikt gaat worden. De grootste kans die ik voor de toekomst zie, is dat er meer contact ontstaat tussen het gebouw en de omgeving.”

www.hparchitecten.nl

LINKSBOVEN
Plattegrond begane grond.

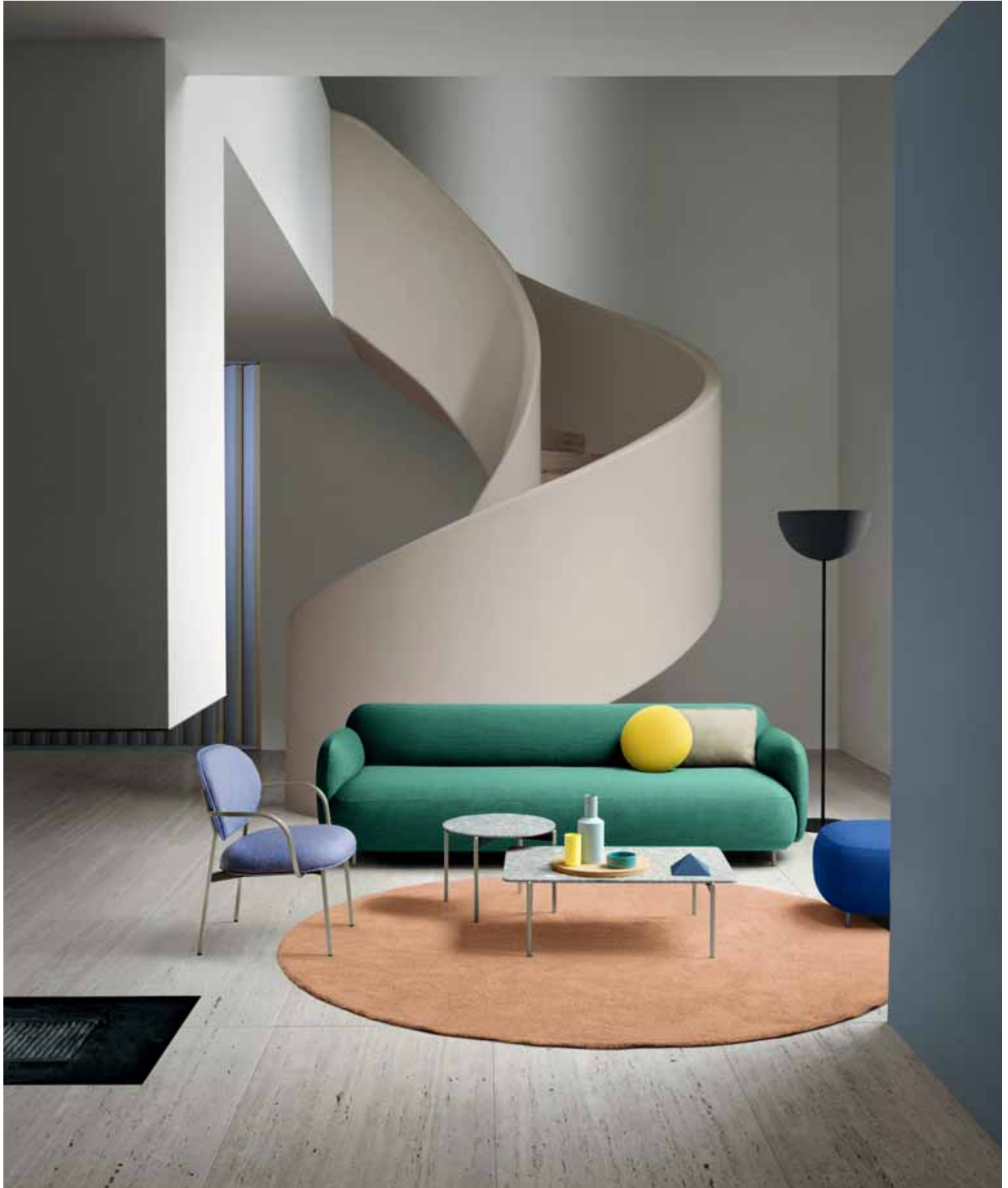
FOTO RECHTSBOVEN
Het binnenhof is nu in gebruik als speelplaats voor de allerkleinsten.

FOTO ONDER
HP Architecten liet door-en-door zwart akoestisch materiaal op de planken van het geplooid dak zetten. De akoestiek in de zaal is nu zo goed, dat medewerkers van CompaNanny er gaan zitten om te werken.

art direction: studio FM milano
photo: Andrea Garuti
styling: Studio Salaris

pedrali.com

supersalone — Milano Rho
Sept. 5 — 10 | Hall 3, Stand A21

NeoCon — Chicago, The Mart
Oct. 4 — 6 | Floor 3, Suite 330

PEDRALI®

MAAK KENNIS MET ONZE INNOVATIES.

**NEW
PROJECTS.**

KRINKELS BREDA

ARCHITECT: PAUL DE RUITER
ARCHITECTS AMSTERDAM

AANNEMER: WINTERS BOUW EN
ONTWIKKELING BREDA

PRODUCT: SYSTEMS CLIP-IN SILENCE 2242
EN SYSTEMS SILENCE DOOR PC4200

DE GOUDEN KOETS

ARCHITECT: RODERIK VAN DER WEIJDEN

BOUWER: KLOOSTERBOER DECOR BV

LICHTONTWERP: JOOST DE BEIJ

PRODUCTEN: SYSTEMS PROTECT DGU

HET ONMOGELIJKE TOCH MOGELIJK MAKEN!

Dit is slechts een kleine greep uit onze vele bijzondere projecten. Bezoek onze showroom in Veenendaal voor een kleine greep uit de onbegrensde mogelijkheden en bespreek geheel vrijblijvend wat wij voor u kunnen betekenen met een van onze adviseurs.

Erik Pijnacker (1979, Eindhoven, l) en Jeroen de Bruijn (1981, Tilburg, r) zijn interieurarchitect bij EGM interieur. Dagelijks verwonderen zij zich over het vak dat ze liefhebben en met passie uitvoeren om mensen een prettige plek in een gezond gebouw te bieden. Hun werkveld is breed, met onder meer ontwerpen voor winkels, gemeentehuizen, kantoren, horeca, ziekenhuizen en ambassades waarbij verrassende interieuroplossingen, veeleisende opdrachtgevers, innovatieve materialen en hightech technologieën haast als vanzelf stof opleveren voor deze column. Erik en Jeroen schrijven bij toerbeurt.

Op weg naar...

En dan komt het allemaal ineens wel heel erg dichtbij. Mijn vader ligt in het ziekenhuis op de corona-afdeling met een Covid-19-besmetting. Niet zo goed, aangezien de beste man zwaar COPD heeft, fase GOLD 4. Een ziekte waarbij de longen zo zwaar beschadigd zijn dat ze niet meer kunnen herstellen. De luchtwegen worden nauwer en werken minder goed.

De zoveelste tegenslag voor mijn vader, die al vele hobbels heeft moeten nemen en daarbij de spreekwoordelijke jasjes heeft moeten uitdoen. Gelukkig heeft hij ook deze Covid-19-hobbel genomen en heeft hij het virus overwonnen. Ongelooflijk dat hij dit met wilskracht en discipline voor elkaar heeft gekregen. Maar deze keer heeft hij wel een hele dikke winterjas uit moeten uitdoen.

Op 3 juni stond een familiegesprek gepland bij de longspecialist. De insteek was om meer inzicht te krijgen in het verdere verloop van de ziekte na zijn ziekenhuisopname. Maar wat we die dag te horen kregen hadden we niet verwacht. “Meneer gaat u zich voorbereiden op de laatste levensfase, u bent op het gebied van COPD uitbehandeld”. Waar mijn vader eerst een motto had “Op naar herstel” is omgezet naar “Op naar het onvermijdelijke”.

We maakten ons natuurlijk al langer zorgen over de oudjes. Het is van zorgen ‘over’ naar zorgen ‘voor’ gegaan. Alle middelen worden ingezet om ze nog een mooie oude dag samen te gunnen. Natuurlijk hebben we ook aan mijn vader gevraagd wat hij allemaal nog zou willen doen: wat staat er op je bucketlist (hip woord voor een wensenlijst)?

Hierdoor vroeg ik me af waarom we zo laat starten met het opstellen van deze bucketlist. Pas als het einde nabij is bedenken we wat we allemaal nog zouden kunnen hadden willen mogen doen. In mijn ogen te laat en misschien wel wat te geforceerd op deze manier.

Toen we jong en onbezonnen waren droomden we, al dan niet haalbaar, over de meest uiteenlopende zaken. Astronaut worden, verre exotische reizen maken, je hele kamer pimpel-paars verven of een chambres d’hotels beginnen in Frankrijk. Maar we verzandden al snel in een keuze voor het zekere. Zijn

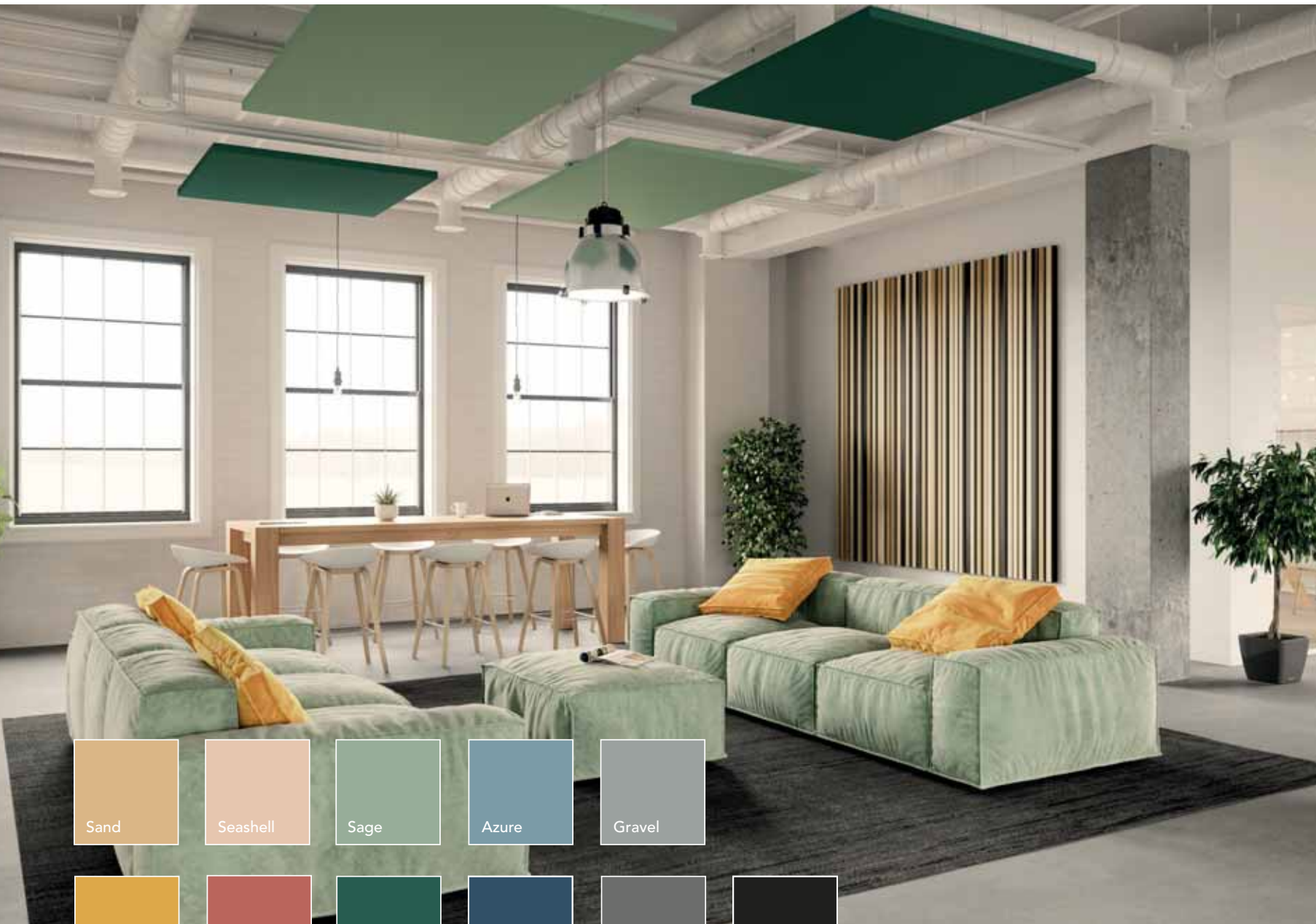
we bang voor het onbekende? En belemmert deze angst het verwezenlijken van dromen? Na de middelbare school meteen gaan studeren voor een zekere toekomst. Aansluitend gaan werken en zorgen voor een stabiele basis. En vooral zolang mogelijk bij dezelfde baas blijven werken. Allemaal heel erg saai en burgerlijk. Terwijl we eigenlijk niet eens weten wie we zijn en waar onze echte ambities liggen. Zouden we een dergelijke fluide bucketlist niet altijd bij moeten houden en proberen zoveel mogelijk af te vinken? Niet alleen om er achter komen wie we zijn en waar onze interesses liggen, maar zeker ook om herinneringen te sparen.

Waar wachten we op? Er komt nooit een geschikt moment om te emigreren naar het buitenland of die lang gekoesterde reis te maken. Er zal altijd iemand iets van vinden, positief en negatief, wat je ook gaat doen. Begin, nu! Ik zou iedereen dan ook aan willen sporen om een bucketlist bij te gaan houden. Dit is de eerste stap naar het verwezenlijken van je dromen. Ga er voor. Wacht niet te lang want het ideale moment komt nooit voorbij. Eén van de items op mijn vaders bucketlist was een tour maken. Hij, ik, een aantal goede vrienden, een oude auto en daarna een goede pint drinken. Dat is natuurlijk meteen geregeld. Een goede vriend van me heeft een oldtimer pick-up truck waar de rolstoel mooi achterin kon. Een andere vriend regelde een hele foute cabrio Cadillac Eldorado, waar we met z’n allen in konden.

De pintjes smaakten goed en de uitgebreide uitsmijter bij d’n Bockenrijder was natuurlijk weer veel te groot, maar we hebben hem wel volledig opgegeten. Het was een mooie dag, stralend weer, veel gelachen. In één woord, onvergetelijk. Op naar de volgende herinnering.

Parachute springen
Ford F100 ’69 aanschaffen (F250 kan ook)
Eigen BBQ ontwerpen
....

Dordrecht, augustus 2021
Erik Pijnacker, interieurarchitect

NIEUW: Rockfon Eclipse® Colour™

Verbeter eenvoudig de akoestiek in elke ruimte met deze innovatieve, esthetische en kaderloze plafondeilanden. Nu ook verkrijgbaar in 11 Rockfon Color-all® kleuren en 2 vormen (vierkant en cirkel).

Snel en gemakkelijk te installeren met diverse ophangsets voor nog meer ontwerpvrijheid.

Ontdek meer op rockfoncolours.com/nl

Sounds Beautiful

Functioneel ontwerp voor elk project

Met zijn ultraslanke profiel en de extra focus op stevigheid, duurzaamheid en optimalisering van de functionele details zet Chilli in op compleet nieuwe design ervaringen. Achter de stijlvolle uitstraling gaat een reeks van innovatieve kenmerken schuil, die ervoor zorgen dat deze zitting zich duidelijk onderscheidt van andere toiletzittingen op de markt.

Optimale oplossing voor publiek toegankelijke toiletten

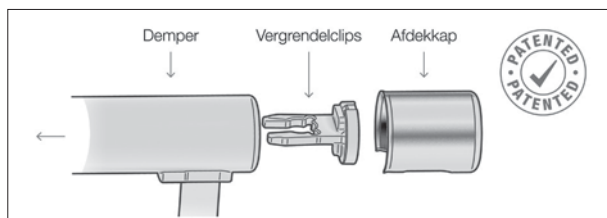
Allerlei soorten gebruikers bezoeken dag in dag uit openbare toiletten. Robuustheid en stabiliteit zijn essentiële kenmerken voor toiletzittingen in een dergelijke omgeving. De zitting moet een veilige oplossing bieden, niet eenvoudig kunnen worden losgenomen en perfect op de toiletpot aansluiten. We hebben de constructie van de zitting verder ontwikkeld en hoge eisen gesteld aan de stabiliteit en die aanzienlijk verbeterd ten opzichte van de bestaande standaard voor toiletzittingen.

Duurzaamheid en stevigheid

Ondanks de slanke look sluiten we geen compromissen met betrekking tot de stevigheid en duurzaamheid. De Chilli werd getest met een belasting tot 240 kg en bovendien onderworpen aan een zijdelingse belasting test die een speling van minder dan 5 mm opleverde, minder dan de helft dan vereist in de norm DIN 19516.

Gepatenteerd vergrendelmechanisme

Onze nieuwe scharnier zit stevig vast. Dit levert een hogere stabiliteit voor de zitting op, minder bewegingen tijdens het gebruik en een comfortabele zitervaring zonder storende geluiden.

De scharnieren hebben een kleinere diameter wat de zitting een harmonieuzere en minimalistische uitstraling geeft. Het vergrendelmechanisme in het scharnier bevindt zich voor de gebruiker verborgen achter een afdekkapje.

Ultraslank design

De zitting weegt nauwelijks 2,2 kg en heeft een ultraslanke look dankzij het vlakke profiel, dat nauw op de closetpot aansluit. Daardoor ontstaat een moderne en minimalistische uitstraling zonder hoge randen aan de onderkant van de zitting of het deksel, wat Chilli de keuze bij uitstek maakt voor wie zijn nieuwe of gerenoveerde badkamer een mooie en hedendaagse look wil geven.

Functies die extra comfort toevoegen

Met de nieuwe en geoptimaliseerde Soft Close richten we de schijnwerpers op de functionaliteit. Een duwtje volstaat om de toiletzitting zachtjes en geruisloos te sluiten. De Soft Close-functie verleent de zitting een luxueuze en elegante uitstraling.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met

Wijnbeek Sanitair B.V.
Molenwerf 1
1911 DB Uitgeest, Holland
T: +31 251 361010
mail@wijnbeek.nl
www.pressalit.nl

PRESSALIT®

Tweede huid voor de Pleinzaal

In de nieuwe Pleinzaal van De Balie wordt je omgeven door ‘Second Skin’ een akoestisch kunstwerk van Barbara Broekman dat is als een wervelwind van kleur en beweging, maar ook geborgenheid geeft.

De zaal is ontworpen door Rogier Weijand, ‘huisarchitect’ van De Balie – in de jaren 80 ook verantwoordelijk voor de verbouwing van het voormalig kantongerecht tot dit politiek-cultureel centrum. Onderdeel van zijn ontwerp was het nog steeds bestaande Grand Café in Art Déco-stijl. Voor de nieuwe zaal, bedoeld voor onder meer presentaties, debatten, streaming-projecten, besloten borrels en diners, werden het secretariaat en de kassarimte samengevoegd. De zaal heeft een mooi uitzicht op het Leidseplein en heet dan ook de Pleinzaal.

Vernuftige textieltechnieken

Weijand benaderde beeldend kunstenaar Barbara Broekman voor een akoestische kunsttoepassing in de Pleinzaal; zij maakte in de jaren 80 al wandkleden voor De Balie in opdracht van

Weijand, destijds haar eerste opdracht voor een openbare ruimte. “Ik vroeg Barbara om een werk die van de twee ruimtes ook gevoelsmatig één grote ruimte zouden maken, en de sporen van de doorbraak zouden maskeren”, vertelt Weijand. “Ik was geïnspireerd door ‘My Second Skin’, het werk dat Barbara in 2018 voor het Fries museum maakte. Want in feite is alles dat je in een ruimte maakt een tweede huid. Ik wilde ook duidelijk laten zien dat het werk een toevoeging is aan de ruimte.”

Broekman is gefascineerd door textiel, als alledaagse drager van rijke oude culturen. Ooit was textiel kostbaar, tegenwoordig is het bijna een wegwerpartikel. Broekman wil kijkers uitnodigen zich te verdiepen in de achtergrond van textiel. Zij realiseerde tal van prestigieuze opdrachten en haar werk is opgenomen in verschillende vooraanstaande musea. Daarnaast ontwerpt Broekman vloer- en wandkleden voor onder meer kantoren. In My Second Skin viert Broekman de inventiviteit van de mens, die al duizenden jaren steeds vernuftiger textieltechnieken ontwikkelt. In het werk zijn 46 uiteenlopende technieken enorm uitvergroot – van getuft en geprint tapijt en geborduurde Markense klederdracht tot computergestuurd machinaal weefsel en haakwerk met aluminium trekklipjes van blikjes. My

FOTO LINKSBOVEN
De panelen lopen naadloos door in de lambrisering.

FOTO RECHTSBOVEN
Detail van Second Skin; aan het plafond is een systeem voor licht en techniek bevestigd.

FOTO RECHTSONDER
Voor de Pleinzaal werden het secretariaat en de kassarimte samengevoegd.

Second Skin had de vorm van een reusachtige tent, al langer een bron van inspiratie voor Broekman: "Niet de kampeervariant, maar de 'statustent', zoals die waarin de Libische leider Gaddafi ooit tijdens een staatsbezoek aan Parijs verbleef." In de ruimte was de kijker even weg uit de wereld van alledag: de zachtheid van de stof en het tapijt dempten geluiden terwijl de veelheid aan beeld de bezoeker uitnodigde tot onderzoek en contemplatie.

Sierlijsten

De kunsttoepassing in De Balie heet 'Second Skin' en bestaat uit omlijste panelen in doekvorm. Broekman: "De Balie is een internationaal georiënteerd politiek cultureel centrum en daarom heb ik hier gekozen voor patronen die zijn gebaseerd op textiel-technieken en materialen van over de hele wereld." In Second Skin zijn in totaal 24 uiteenlopende patronen en technieken verwerkt, waaronder Marker klederdracht, kussenslopen uit Mexico, saribandjes uit een stalenboek uit 1880, een weefsel met opgenaaide kaurischelpjes van een jasje uit Zuid-Sumatra en een grof vervilt weefsel van een nomadenmuts uit Afghanistan uit 1950.

Waar My Second Skin bestond uit panelen van elkaar gestikte banen textiel, zijn in De Balie foto's van textiel op doek geprint. De panelen zijn bovendien gevoerd met een akoestisch materiaal. Weijand ontwierp de kaders rond de panelen, een eigentijdse variant van de sierlijsten die vroeger rond wandbekledingen in grachtenpanden werden gemaakt. De panelen lopen zonder onderbreking door van het plafond in de wanden en gaan ook de hoeken om. Weijand: "Ze zitten als een ruimte om je heen, wat het verhaal van Barbara versterkt." De panelen bedekken ook de stalen balken die de voormalige scheiding tussen de ruimtes markeert, onder lopen ze naadloos door in de lambrisering in hetzelfde materiaal als de kaders.

Petflessen

Al het werk – lambrisering, omlijsting van de doeken en het aanbrengen van het akoestische materiaal – is uitgevoerd door In-Zee – dat ook de installatie in het Fries Museum heeft gerealiseerd, "De samenwerking met dit bedrijf is beide keren super goed geweest", zegt Broekman. "In-Zee heeft zelf het materiaal ontwikkeld, waarbij de lambriseringen zijn gemaakt van gerecyclede petflessen."

Broekman heeft ten slotte ook veel lof voor Weijand en Yoeri Albrecht, de directeur van De Balie: "De meeste opdrachtgevers en architecten zouden het niet in hoofd halen om zo'n expressief kunstwerk toe te passen." En ze is verheugd en vereerd dat een werk dat haar zo na aan het hart ligt voor iedereen toegankelijk is – zeker nu haar bekende loper in de Schuttersgalerij van het Amsterdam Museum plaats heeft moeten maken voor een tentoonstelling over de Gouden Koets.

www.barbarabroekman.nl
r.weijand@planet.nl

FOTO BOVEN
My Second Skin in het Fries Museum.
(Foto: Erikjan Koopmans).

FOTO MIDDEN
Detail van Markense klederdracht.

FOTO ONDER
De Pleinzaal wordt gebruikt voor onder meer presentaties, debatten en streamingprojecten.

Standaard massief houten paneeloplossing

www.derako.com

Met de ontwikkeling van het Grill Base-line systeem heeft producent en leverancier Derako International zijn massief houten productportfolio verder uitgebreid. Naast alle made to measure-systemen is er nu ook een gestandaardiseerde en kosteneffectieve paneeloplossing beschikbaar. Hiermee kan de unieke en vooral duurzame grondstof massief hout in nog meer gebouwwontwerpen worden toegepast. Het standaard Grill Base-line systeem biedt de keuze uit vijftien vaste maatvoeringen in vier houtsoorten en is beschikbaar in drie lengtematen. Door deze standaardisatie kan de productie efficiënt verlopen en is het systeem kosteneffectief. De bestelling gaat per paneel en de gebruiker kiest zelf de exacte aantallen en paneellengtes. De montage verloopt eenvoudig door het speciale ophangstelsel. Zo wordt een visueel egaal vlak en strakke uitstraling voor plafond en/of wand gecreëerd. Alle Derako-systemen zijn C2C Silver-gecertificeerd. Door de kracht van hout te combineren met innovatieve ophangsystemen biedt het systeem niet alleen een bijzondere en natuurlijke uitstraling maar vooral een duurzame en esthetische oplossing.

'Het metalen binnenplafond mag weer gezien worden'

www.hunterdouglas.nl

Mede door de Metal Ceilings van Hunter Douglas Architectural, is het binnenplafond allang niet meer een puur praktische oplossing, maar mag een plafond gezien worden. Deze metalen plafonds passen door hun kwaliteit, flexibiliteit en mogelijkheden perfect in die groeiende trend. In de loop der jaren is het assortiment steeds meer uitgebreid, en zijn de metalen plafonds van Hunter Douglas Architectural beschikbaar in een groot aantal verschillende variaties. Van lineaire plafonds tot tegelplafonds en verschillende boogvormen: het is allemaal mogelijk. Daarnaast kan er ook nog veel op maat gemaakt worden, waardoor de door architect of ontwerper beoogde esthetiek gematched wordt met het juiste plafond. Standaard zijn de plafonds in een aantal kleuren beschikbaar, maar op aanvraag kunnen deze in elke RAL-kleur worden afgemaakt. Het is tevens een zeer functioneel product, het plafond is gemakkelijk op te hangen, licht in gewicht, akoestisch en duurzaam: de plafonds gaan lang mee en zijn gemakkelijk te recycleren.

Mooi referentieproject in Oman

www.triplaco.be

Print Acoustics heeft meer dan 1000 m² hoogwaardige akoestische panelen geleverd voor een referentieproject in Oman. Print Acoustics-producten Type Gr, random gegroefde panelen, werden door een lokale bouwer (Overheid, Sultanaat van Oman) uitgekozen om te worden toegepast in een hoogwaardige sportcomplex/sporthal vanwege de combinatie van hoge nagalmcorrectie, uitzonderlijke esthetiek en goede duurzaamheid. De type G randomproducten hebben namelijk een hoge balimpactbestendigheid, een gegarandeerde goede absorptiegraad en een krasvrije toplaag hpl van Abet Laminati. Het willekeurige groefpatroon, gecombineerd met een zwarte akoestische hoge densiteits mdf-kern, zorgt er verder voor dat de esthetiek gegarandeerd wordt omdat de in de kern akoestische bewerkingen nauwelijks zichtbaar zijn.

Snelheid en gebruiksgemak gecombineerd in één systeem

www.espero.eu/nl

Na jaren testen in praktijksituaties, evalueren en daar waar nodig verbeteren, heeft Espero begin dit jaar een nieuw product toegevoegd aan zijn assortiment: de schuifwand Slidio. De wand heeft een hoog gebruiksgemak want is met slechts één handeling op te stellen. Ideaal, want daardoor houd je tijd en ruimte over. De schuifwand is uit te voeren met een of twee vleugels afhankelijk van de grootte van de opening, is leverbaar met verschillende geluidsisolatiewaarden (tot en met 50 db) en kan geheel naar wens worden afgewerkt. Er is keuze uit onder andere glas, diverse kleuren melamine, leer of stof. De Slidio-schuifwanden zijn ideaal om in te zetten in gebouwen waar ruimtes eenvoudig en snel geopend of gesloten moeten worden én waar het belangrijk is dat geluid van buitenaf niet binnen mag komen. In verschillende kantoorpanden, vergaderruimtes en tussen klaslokalen heeft Espero deze schuifwand al mogen plaatsen. (Foto's: Hans Morren)

Verbeterde geluidwerende prestatie

www.interiorglassolutions.com

Interior Glassolutions heeft Systems Clip-In Silence ontwikkeld, een unieke volglazen kitloze geluidwerende scheidingswand en bijbehorende deuren. De glaspanelen van Systems Clip-In Silence zijn voorzien van gepatenteerde slijpbewerkingen waardoor ze onderling gekoppeld kunnen worden met zeer slanke glaskoppelprofielen. Alles voorzien van certificeringen EPD's, LCA, Breeam en Well. Nieuw in het gamma en uniek op de markt is de sterk verbeterde geluidwerende prestatie van de Systems Clip-In Silence-wanden met een R_w tot en met 60 dB. En met de Systems Silence Door PC5000F wordt nu het bestaande gamma nog verder uitgebreid met een volglazen deur die met een geluidwerende prestatie van $R_w = 50$ dB ook goed presteert. De flush-deuren en -wanden van Interior Glassolutions zijn getest op S_a en S_{200} -rookgastemperatuur. De wanden zijn gecombineerd getest op WK2 en WK3 als Systems Protect, en als volglas brandwerend Systems Structure, nu met de grote afmetingen van 1.920 x 4.600 mm. De geluidwerende prestaties van zowel de wanden als de deuren zijn getest door Peutz Akoestiek.

Kleurrijke akoestische plafondeilanden

www.rockfon.nl

Moderne interieurs kenmerken zich vaak door veel glas en harde materialen. In het dagelijks gebruik leidt dit regelmatig tot weerkaatsing van het geluid en hinderlijke nagalm. Met de speciale akoestische plafondeilanden van Rockfon is dit gemakkelijk op te lossen, met behoud van de oorspronkelijke uitstraling van het plafond. Nieuw dit najaar zijn de Rockfon Eclipse Colour-plafondeilanden in kleur. Het nieuwe assortiment Rockfon Eclipse Colour-eilanden is standaard leverbaar in elf kleuren en twee vormen (vierkant en cirkel). De kleuren komen uit het vernieuwde Rockfon Color-all-assortiment dat eerder dit jaar geïntroduceerd werd voor de reguliere plafondpanelen en zijn inspiratie haalt uit de natuur. De prachtige natuurlijke tinten brengen kleur en warmte in elke ruimte en passen bij de laatste designtrends. Voor zeer specifieke kleurwensen zijn de eilanden op aanvraag ook verkrijgbaar in elke NCS-kleur naar keuze, met het speciale Rockfon Color-all Special-programma.

Ideaal scheidingswandsysteem

www.palmberg.nl

Het nieuwe, modulaire en elektrificeerbare scheidingswandsysteem Clamp van Palmberg creëert nieuwe ruimtes op plaatsen waar ze nodig zijn. Of het nu gaat om vergaderzones, lounge- en pauzezones of als afscheiding tussen werkeilanden. Met Clamp kunnen open kantoorruimtes in de toekomst, onafhankelijk van de bouwkundige eisen, overzichtelijk en toch open in verschillende zones worden ingedeeld. Bovendien biedt Clamp een hoge akoestische effectiviteit voor geconcentreerd werken.

Bewezen geluidsabsorptie

sempergreenwall.com/nl/producten/sempergreenwall-indoor/

Sempergreen, met hoofdkantoor in Nederland, is wereldwijd een van de grootste ontwikkelaars en leveranciers van innovatieve en kwalitatieve oplossingen voor groene daken, groene gevels en direct-groene bodembedekking. Het groene gevelsysteem van Sempergreen voor interieur toepassingen – de SemperGreenwall Indoor – is onlangs getest op akoestische prestaties. De test is uitgevoerd door het onafhankelijke ingenieursbureau Peutz in het Laboratorium voor Akoestiek. Uit de test in de nagalmkamer bleek dat een SemperGreenwall Indoor een gewogen geluidsabsorptiecoëfficiënt (aw) heeft van 0,85. Dit betekent dat gemiddeld 85% van het omgevingsgeluid wordt geabsorbeerd. Hiermee levert een groene gevel van Sempergreen een belangrijke bijdrage aan het verminderen van omgevingsgeluid in een binnenruimte. Voor het ontwerpen van een goede akoestische omgeving in bijvoorbeeld kantoren en horecagelegenheden is het van belang de geluidsabsorberende eigenschappen van materialen en constructies te kennen. Galm wordt vaak als storend ervaren door gebruikers. Door de juiste materialen toe te passen, kan het nagalmen van geluiden aanzienlijk worden verminderd. Uit het behaalde resultaat op akoestische waarde blijkt dat een SemperGreenwall Indoor een efficiënte geluidsabsorberende oplossing is voor interieurarchitecten en projectontwikkelaars.

Rasechte betonlook in slechts één enkele laag

www.stoopen-meeus.com

Stoopen & Meeûs uit Antwerpen ontwikkelt en produceert al 127 jaar hoogwaardige verven en pleisters in poedervormen, waarmee vaklieden prachtige decoratieve afwerkingen kunnen verwezenlijken. Onlangs introduceerde het familiebedrijf zijn eerste kant-en-klare pleister, ConQrete – waarmee professionals zonder veel extra opleiding unieke resultaten kunnen realiseren. Het materiaal heeft de uitstraling van echt beton en sluit daarmee aan bij de populariteit van dit materiaal bij interieurafwerkingen. ConQrete hoeft niet gemengd worden, maar komt als een readymix pasta die eenvoudig met een stucspaan in slechts één enkele laag wordt geplaatst. Op muren binnen geeft dit een ultramat eindresultaat en een natuurlijke minerale look. Er is keuze uit drie grijze en drie beige tinten. Zolang de ondergrond egaal, schoon en droog is, kan de ingekleurde pasta puur decoratief ook op hout, mdf en meubelen worden toegepast. Door de groeiende aandacht voor het klimaat is de duurzaamheidstrend overgewaaid naar het interieur. De oorsprong van materialen, hoe gezond en hernieuwbaar ze zijn, wordt alsnog belangrijker. Stoopen & Meeûs speelt hier al jaren op in en zet met de ontwikkeling van nieuwe productlijnen deze trend voort. ConQrete beantwoordt aan de toenemende trend van het gebruik van gezonde producten en materialen. Met kalk als belangrijk ingrediënt draagt de nieuwe decoratieve pleister in zijn pure vorm bij tot een gezondere leef- en werkomgeving.

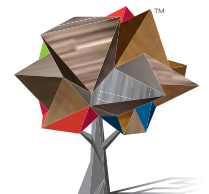
DESIGN & NATUURLIJKE BELEVING met de kracht van hout

Kantoor de Alliantie

De kracht van hout gecombineerd met innovatieve ophangsystemen. Als expert in massief houten plafond- en wandsystemen biedt Derako een brede range aan duurzame oplossingen. Uw ontwerp en budget zijn ons startpunt.

- 8 productlijnen, van standaard tot de meest exclusieve vormen.
- Duurzaam, circulair en CO₂ neutraal
- Innovatief blind draagsysteem
- Hoge akoestische waarde
- Gecertificeerd: BREEAM, LEED, C2C zilver, FSC en PEFC
- Garantie op draagsysteem, hout, afwerking en brandvertraging

www.derako.com

Inspired by Nature

DERAKO
Solid Wood Systems

BEYOND
FLOORING

COMMERCIAL

Clay Create

Tapijttegels met speelse expressie, geïnspireerd op handgemaakte kleicreaties.

Clay Create brengt nog meer vrijheid in de Rudiments-collectie. Deze **tapijtplank met vloeiend kleurverloop imiteert de expressieve eigenschappen van klei**, zowel op functioneel als op artistiek gebied. Met kleurrijke combinaties die de ene tint met de andere verbinden, kan je de tapijttegels in allerlei nieuwe vormen boetseren - net zoals het materiaal waarop Clay Create geïnspireerd is.

Ontdek onze volledige collectie op ivc-commercial.com

neem contact met ons op via projectsnl@ivc-commercial.com

Een injectie van licht en kleur

Vorig jaar kreeg de afdeling Research & Development van Het Nieuwe Instituut in Rotterdam een make-over. Productontwerper Sabine Marcelis trad op als interieurarchitect en profiteerde optimaal van wat zij er aantrof.

Al in 2017 deed Sabine Marcelis mee aan de pitch voor de herinrichting van de Research & Development afdeling. Er lag een ingrijpend programma van

eisen, maar dat werd om praktische en budgettaire redenen steeds aangepast. Pas in 2020 vond de metamorfose plaats. Met deze herinrichting wil Het Nieuwe

Instituut het studiecentrum breder toegankelijk maken. Men hoopt niet alleen academici te ontvangen, maar ook meer kunststudenten en particulieren. Marcelis

TEKST **Peter van Kester**
 FOTOGRAFIE **Studio Pim Top**

Oprachtgever **Het Nieuwe Instituut**
 Ontwerp **Studio Sabine Marcelis**
 Projectmanagement **Studio Sabine Marcelis, Het Nieuwe Instituut**
 Installatie **Van Waay en Soetekouw**
 Meubelen **USM, LaCividina, Studio Sabine Marcelis**
 Karpotten **BIC Carpets**
 Sponsor **Van Waay en Soetekouw**
 Aannemer **Emmery Groep**
 Oppervlakte **circa 700 m²**

begon met het openbreken van de gevel van de nogal donkere entree. “Een forse ingreep”, vertelt zij ter plekke. “We vervingen de zwarte gevelplaten door glas zodat het daglicht nu rijkelijk binnenvalt. De receptie lag direct achter de ingang, maar los van de studiezaal. Door hem te verplaatsen naar het midden van de studiezaal hebben de medewerkers nu beter overzicht.” In de vrijgekomen ruimte bij de entree plaatste Marcelis de uitnodigende Osaka banken van Pierre Paulin. Zij bieden voldoende comfort voor een spontaan gesprek, een kop koffie of het eten van een meegebrachte lunch. Hun dynamisch gebogen vormen en grijswitte stoffering verzachten de

rechthoekige entree. Marcelis ontwierp voor deze loungezone ook een op maat gemaakte, ovale balie en een bescheiden garderobe.

Verwaaierend glas

Een hoge kastenwand vormt nu de overgang van de nieuwe lounge naar het eigenlijke studiecetrum. Marcelis, opgegroeid en opgeleid in Nieuw Zeeland: “Ik werkte zoveel mogelijk vanuit respect voor het bestaande. Ik wilde geen ‘attention seeking’ als ontwerper, maar versterken wat al aanwezig was. Zoals het prachtige meubelsysteem van USM dat als afscheiding tussen de vroegere entree en de studiezaal stond.

FOTO LINKS

De nieuwe studiezaal met mezzanine en achterin de verplaatste balie voor de medewerkers.

FOTO BOVEN

De nieuwe entree-loungeruimte met de op maat gemaakte balie van glasblokken en polyesterhars.

FOTO ONDER

De dynamisch gebogen, uitnodigende Osaka-banken van Pierre Paulin (LaCividina) verzachten de rechthoekige entree-loungeruimte.

Deze heb ik flink verhoogd door er vakken aan toe te voegen, waaronder een aantal lockers. Normaliter bevat dit systeem metalen panelen, maar ik heb er gekleurd glas in laten zetten. Zo bleef het interieur open en transparant. De

FOTO BOVEN
De zijwanden van de studiezaal zijn opgebouwd uit USM-kastelementen.

FOTO LINKSONDER
Sabine Marcelis tijdens de herinrichting van de Research & Development afdeling in Het Nieuwe Instituut.

FOTO RECHTSONDER
Sabine Marcelis liet de zitting van Osaka-banken verbreden en 'drapeerde' om het glazen trappenhuis een speciaal op maat gemaakte versie.

glaspanelen zijn van gelaagd glas met een kleurbehandeling die verwaait van intens rood naar zachtgeel, zowel van links naar rechts als van beneden naar boven.” Deze techniek gebruikt Marcelis vaak in haar projecten. Zoals zij ook graag met polyesterhars werkt: “Ik houd van materialen die geactiveerd worden door het licht, die veranderen met de lichtinval. Dat geeft een positief gevoel.”

Marcelis beperkte zich in Het Nieuwe

Instituut bewust tot enkele nieuwe materialen en kleuren. De ronde karpets en de ovaal kunststof Soap Tables naast de banken zijn warm oranje en bordeaux van kleur, net als de sokkel en het blad van de nieuwe balie. “Ik laat ze als één geheel gieten zodat je geen naden krijgt. Aan de randen ontstaan ‘glowing edges’ door de lichtval. Ze ogen massief, maar zijn aan de binnenzijde hol.” Ook de glazen tegels die

FOTO BOVEN
De nieuwe entree-loungeruimte met de ovalen Soap Tables van polyesterhars en de speciaal op maat gemaakte karpetten.

FOTO MIDDEN
De verhoogde, transparante kastenwand met lockers, fungeert als afscheiding tussen de entree-loungeruimte en de nieuwe studiezaal.

FOTO ONDER
Niet alleen in de scheidingswand, ook in de zijwanden werkte Marcelis met gekleurde, transparante glaspanelen, wat samenhang brengt in het interieur.

Marcelis in de balie verwerkte – een verwijzing naar de glazen wand van het achterin gelegen trappenhuis – worden geactiveerd door licht.

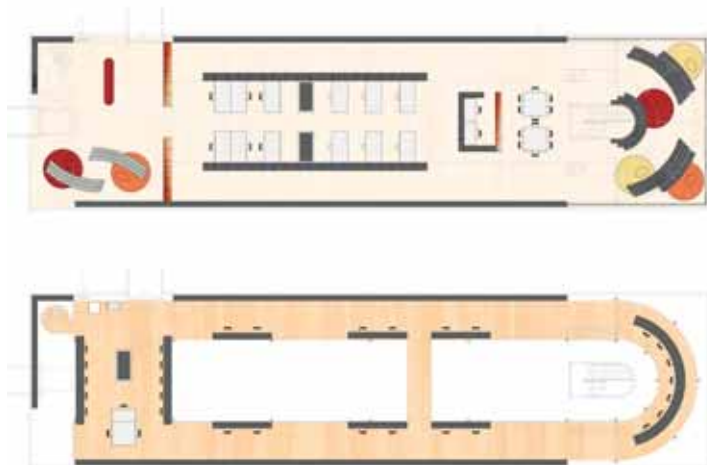
Cockpit

Marcelis paste de gekleurde glaspanelen niet alleen toe in de scheidingswand, maar door het hele interieur. Dus ook in de kasten in de zijwanden en in de achterin gelegen ‘cockpit’, waar het interi-

eur in een hoge, ronde gevel eindigt. Zo bereikte zij eenheid en samenhang door een spel van transparantie en kleurgradaties. In de monumentale cockpit stonden enkel een paar verweerde, digitale lichttafels. Het fraaie uitzicht op het Museumpark en het nieuwe Depot Boijmans van Beuningen bleef onbenut. Marcelis koos hier voor dezelfde Osaka banken als bij de entree, maar nu in een bruinoranje uitvoering. Ook de karpet-

ten en tafel-objecten keren er terug. Ze verbreedde de zitting van banken en ‘drapeerde’ om het trappenhuis een speciaal op maat gemaakte Osaka-bank. Voor de hoge ramen hangen nu nog violette lamellen, maar die worden vervangen door gordijnen. In de studiezaal oogt de receptie nu organisch en logisch. De studietafels zijn zo geplaatst dat zij makkelijk opzij kunnen worden geschoven voor

de Thursday Night Live sessions die regelmatig in de Research & Development afdeling plaats vinden.

FOTO BOVEN
Vanuit de comfortabele banken kunnen bezoekers in de zogeheten 'cockpit' nu optimaal genieten van het fraaie uitzicht op Museum en Depot Boijmans van Beuningen.

LINKSMIDDEN
Plattegrond.

RECHTSMIDDEN
Schema van de verschillende zones van de Research & Development afdeling.

Met weinig inspanning ontstaat zo ruimte voor het publiek en het binnengerolde projectiescherm. In de mezzanine deed Marcelis eveneens een slimme ingreep. De aflekborden bovenop de reling, waarop gebruikers boeken kunnen raadplegen, liet zij ongeveer 15 cm lager monteren. Zij hangen nu op tafelhoogte en door er stoelen onder te schuiven, werden het extra studieplekken met eigen sfeer en uitzicht. Gebruikers die boeken van de

bovenverdieping bestuderen, hoeven nu niet langer terug naar beneden. Op voethoogte komt een plint die voorkomt dat studiemateriaal omlaag valt. In de Research & Development afdeling bewees Marcelis hoe je met eenvoudige middelen een bestaand interieur actualiseert, verbetert en veraangenaamt – zonder een al te nadrukkelijk ontwerp-stempel achter te laten.

www.sabinemarcelis.com

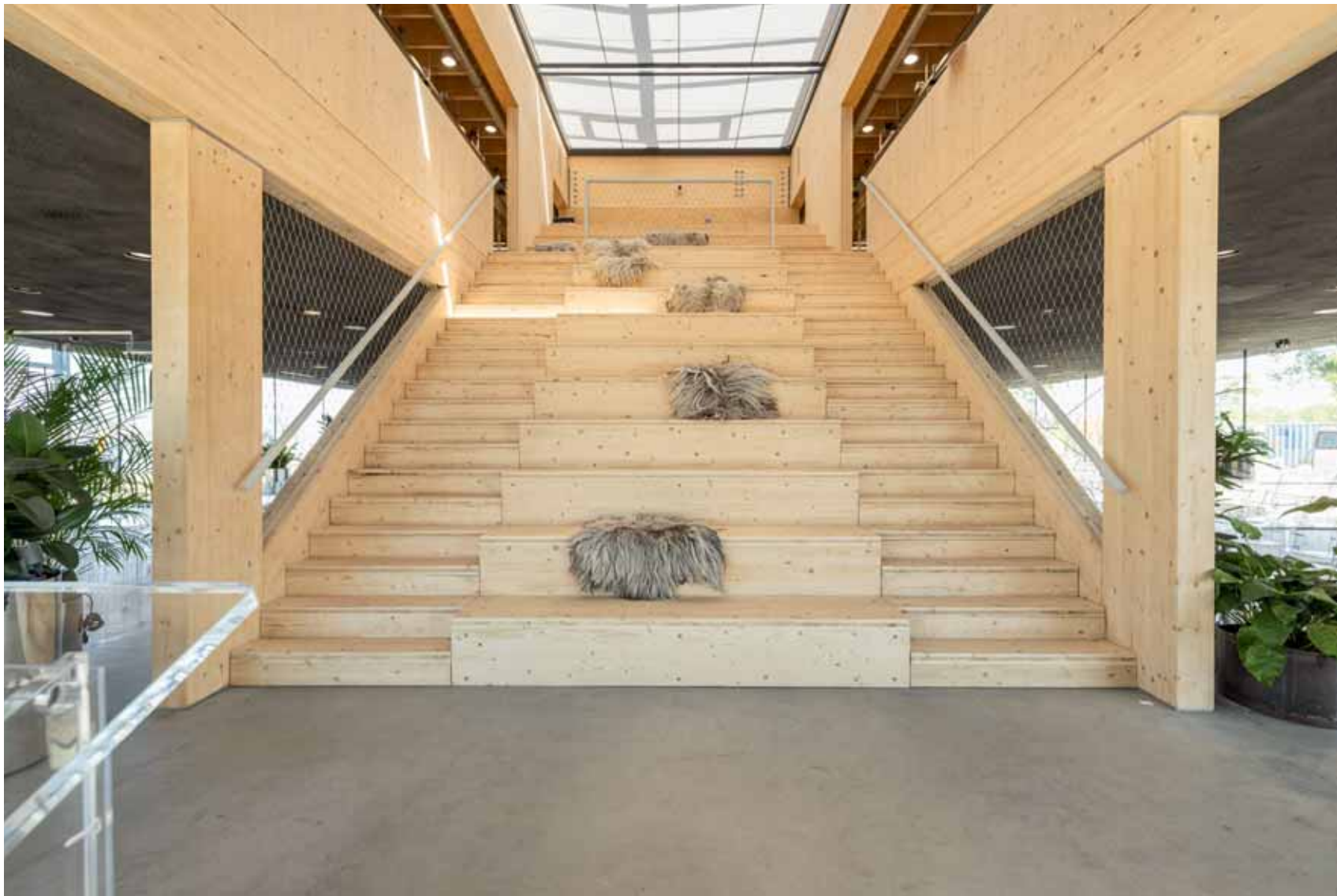
HERONTWIKKELINGEN AAN DE AMSTERDAMSE GRACHTEN

ditt. OFFICEMAKERS

Scan de **QR-code** en ontdek
meer over de **historie** en de
herbestemmingen aan de
Amsterdamse grachten.

www.ditt.nl

Een verhaal van water en land

Op het Floriadepark in Almere staat, ruim vier meter onder zeeniveau, het Flevolandse paviljoen Food Forum. DoepelStrijkers maakte van het gebouw een duurzaam gesamtkunstwerk dat het verhaal van Flevoland vertelt.

DoepelStrijkers liet zich bij het ontwerp van het Food Forum inspireren door de principes van 'nature based building' en van de circulaire economie, vertaald naar 'circulair bouwen'. Eline Strijkers: "De Floriade gaat in april volgend jaar

van start in Almere. Wij kregen van de provincie Flevoland de opdracht voor een paviljoen dat het verhaal van Flevoland vertelt. Het programma bestond uit flexibele ontmoetingsruimte, tentoonstellingsruimte en een restaurant.

Experts op het gebied van landbouw en voedsel kunnen hier kennis uitwisselen, niet alleen tijdens de Floriade maar ook ervoor en erna. Vanuit het Floriade-thema 'growing green cities' moest het paviljoen ruimte bieden aan onderwer-

pen rondom gezondheid en voedsel. Wij hebben juist vanwege deze expo-functie het verhaal heel letterlijk neergezet.” Het opvallende uiterlijk van het paviljoen is te danken aan de vijf meter dikke laag Flevolandgrond, die is opgetild tot aan de zeespiegellijn. Strijkers: “Flevoland ligt bijna vijf meter onder NAP. Daarom kwamen we op het idee om een dikke plak Flevo aarde op te tillen.”

Cross Laminated Timber

Onder deze aardelaag, op de begane grond, ligt de ‘waterwereld’. “Alles is hier licht, reflecterend en transparant,

FOTO LINKS

Via de grote tribunetrap kom je in de ‘bovenwereld’, die grotendeels uit hernieuwbare materialen bestaat.

FOTO MIDDEN

Detail van de leemgevel, die gebaseerd is op een doorsnee bodemprofiel uit Flevoland. Dit bestond uit een onderlaag met schelpen, en een bovenlaag met plantaardig materiaal.

(Foto: DoepelStrijkers)

FOTO ONDER

De leemgevel van het Food Forum bestaat uit een mengsel van kalk, leem en steenkool. Rondom het paviljoen en op de ‘opgetilde’ laag worden grassen en Gleditsia-bomen geplant.

een verwijzing naar de zeespiegel”, zegt Strijkers. “We hebben hier voornamelijk secundaire of gerecyclede materialen gebruikt. De eerste verdieping bestaat grotendeels uit hernieuwbare materialen, waarbij de leemgevel verwijst naar de Flevolandse bodem.” Deze twee werelden hebben behalve hun eigen uitstraling ook ieder hun eigen functie. De begane grond is ingericht voor ontmoeting, met een restaurant en een centrale open keuken als hart. DoepelStrijkers paste reflecterende en transparante materialen toe, zoals PyraSied green-cast platen van gerecycled acrylaat. Vanuit oogpunt van de circulaire economie zijn het meubilair, de keuken, de lift en de verlichting geleased, waarbij de producent eigenaar blijft van het product. Via de grote tribunetrap kom je in de bovenwereld, waar het draait om kennisdeling. Hier zijn daarom zes lokalen gerealiseerd voor bijeenkomsten. Strijkers: “We hebben de bovenwereld gebouwd met CLT (Cross Laminated Timber), dit heeft als voordeel dat je de binnenkant onafgewerkt kunt laten. De CLT basis is aan de buitenzijde afgewerkt met cellulose isolatie met daar tegenaan een leemlaag. Het gebouw kan daardoor ademen en vocht kan gemakkelijk weg.”

Opdrachtgever **Provincie Flevoland**
Architect **DoepelStrijkers**; team: **Duzan Doepel, Eline Strijkers met Kasper Zoet, Mikolai Brus, Goda Verikaite, Riekje Brokking, Francesco Catanese**
Bouwmanagement **Traject adviseurs en managers**
Coördinator interieur **Van der Scheer project en interim management**
Leveranciers interieur **Wolunie, Onyx AV, DamasWood; Pyrasied, Kartell, Coooloo, FacilitylinQ**
Leemgevel **Tierrafino**
Houtconstructie CLT **De Groot Vroomshoop groep**
Glasgevel **Glasdesign**
Constructeur **IMd Raadgevende Ingenieurs**
Aannemer **Strukton Worksphere**
Vloeroppervlak **800 m²**

Samen op de steigers

De opvallende ‘opgetilde’ leemgevel van het expogebouw vereiste de nodige research. Strijkers: “Voordat we de leemgevel gingen maken, hebben we met de provincie uitgezocht wat een doorsnee bodemprofiel was in Flevoland. Daaruit kwam een onderlaag met daarin schelpen, en een bovenlaag waarin plantaardig materiaal zat – takken en dergelijke. Voor de uitwerking hebben we leembouwspecialist Tierrafino erbij gehaald. Het mooie is dat Carl Giskes, de oprichter van Tierrafino, Joseph Beuys als leermees-

ter had.” Giskes werkte in 1982 samen met Beuys aan een zogenaamde ‘sociale sculptuur’ voor de Documenta in Kassel. Hierbij was Giskes verantwoordelijk voor het vinden van 7.000 basaltstenen uit Duitse steengroeven die naar Kassel getransporteerd moesten worden. Daar vormden ze een berg voor het belangrijkste expositiegebouw van de Documenta. Vervolgens moesten de 450 kilo wegende stenen elk een plaats krijgen naast de 7000 eiken die rond Kassel geplant werden die zomer. Strijkers: “Bij een sociale sculptuur draait het om het samenwerken in een groep. Zo hebben

we ook bij ons project samengewerkt met Carl en met een aantal kunstenaars op de steigers gestaan om het materiaal – een mengsel van kalk, leem en steenkool aan te brengen. Fantastisch dat het ambachtelijke op deze manier weer terug komt, eigenlijk zou hier meer ruimte voor moeten zijn in de architectuur. De provincie Flevoland heeft zich een goed opdrachtgever getoond. Wij ontwerpen altijd al procesmatig, maar bij dit project hebben we in het proces veel ontwikkeltijd voor innovatie kunnen opnemen. Dat heeft bijvoorbeeld de unieke gevel mogelijk gemaakt.”

FOTO LINKSBOVEN
Op de begane grond, de ‘waterwereld’ is alles licht, reflecterend en transparant: een verwijzing naar de zeespiegel. Hier zijn voornamelijk secundaire of gerecyclede materialen gebruikt.

FOTO RECHTSBOVEN
Achter de keuken is een wand bestemd voor vertical growing, compleet met roze groeilicht.
(Foto: DoepelStrijkers)

FOTO ONDER
De begane grond van Food Forum is ingericht voor ontmoeting, met een restaurant en een centrale open keuken als hart.

Eetbaar groen

DoepelStrijkers maakte ook het beplantings principeontwerp voor zowel het interieur als het exterieur van het Food Forum. Strijkers: “Op de foto’s kun je het nog niet zien, maar er komt ook begroeiing rondom het gebouw. Het basisplan van de Floriade is ontworpen door MVRDV, wij hadden voor het paviljoen het plot met de letter G gekregen. Daarom hebben we ervoor gekozen om Gleditsia bomen te planten, op de kavel en op het ‘opgetilde’ deel van het gebouw. Zodoende wordt het concept van de opgetilde aarde extra kracht bijgezet, omdat je het landschap letterlijk opgetild ervaart. Het binnen-groen hebben we op de eerste verdieping integraal toegepast, als een soort arboretum. De namen van de luchtzuiverende planten die we hebben gebruikt, staan op de glazen wanden vermeld. Op de begane grond wilden we een wisselende beplanting met seizoensgebonden en eetbaar groen. We hebben voor op de tafels grote transparante bakken ontworpen, een soort vaste eilanden. De rest van de beplanting is verrijdbaar.”

FOTO BOVEN

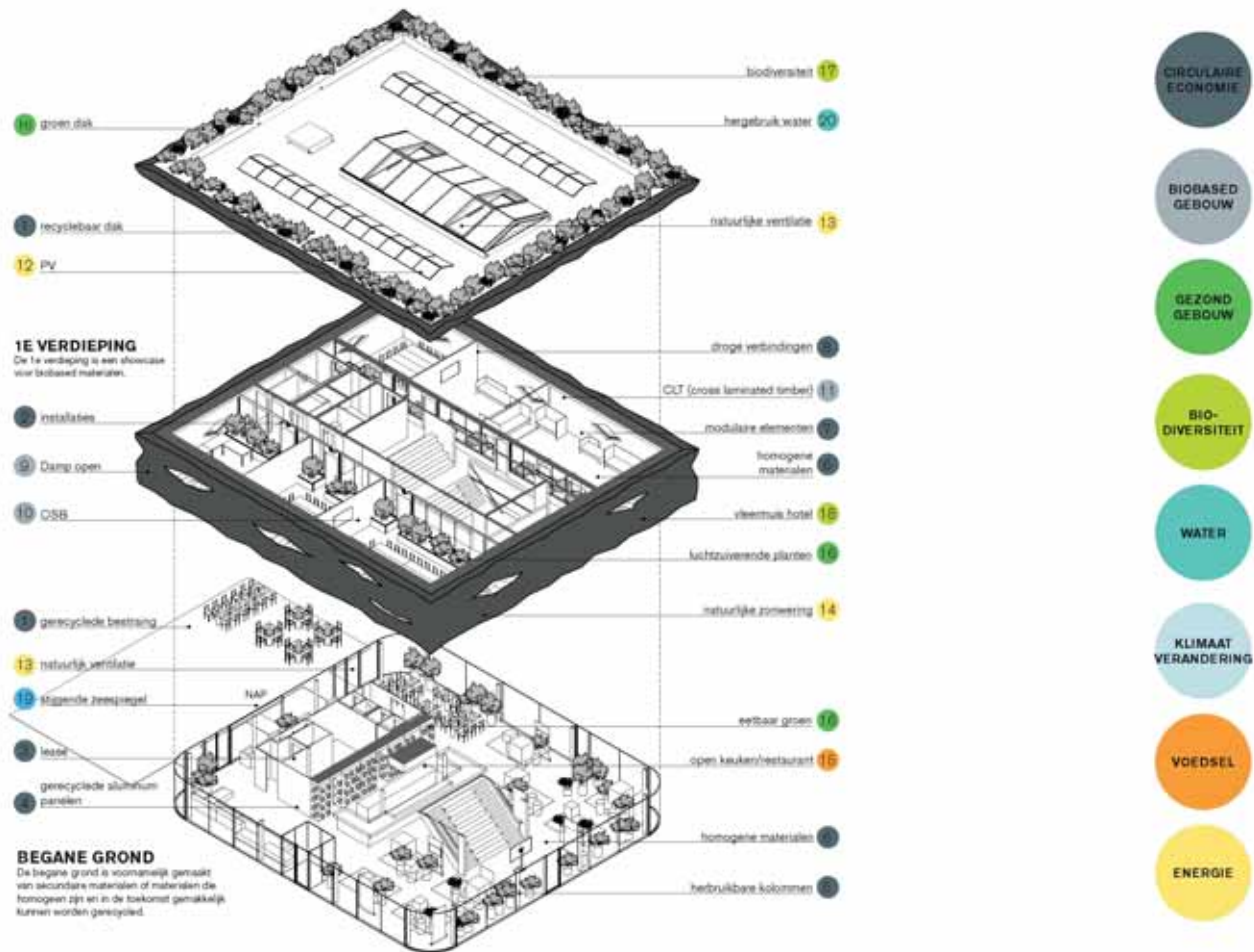
Op de verdieping draait het om kennisdeling, hier zijn zes lokalen gerealiseerd voor bijeenkomsten.

FOTO ONDER

Het gebruik van Cross Laminated Timber heeft als voordeel dat je de binnenzijde onafgewerkt kunt laten.
(Foto: DoepelStrijkers)

BOVEN
Axonometrie Food Forum.

FOTO ONDER
De namen van de luchtzuiverende planten die DoepelStrijkers binnen toepaste, staan op de glazen wanden vermeld.
(Foto: DoepelStrijkers)

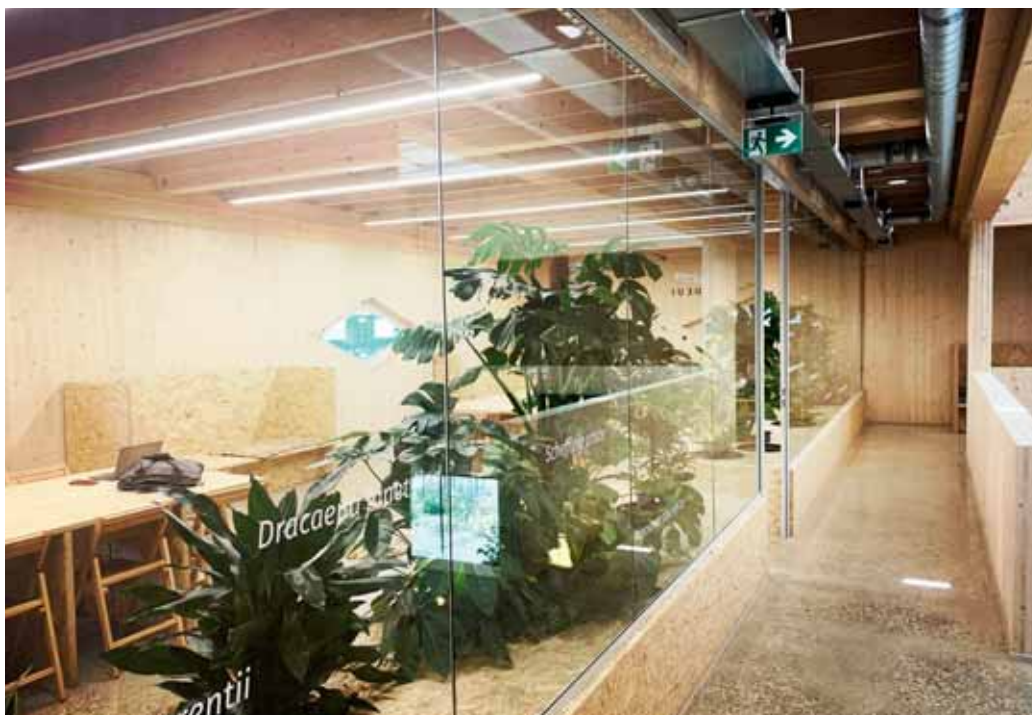
Achter de keuken is een wand bestemd voor ‘vertical growing’, compleet met roze groeilicht. Uitgangspunt is om deze wand voor het eetbaar groen te gebruiken. “De regelgeving hieromtrent in een open keuken is heel strikt, dus we zullen in overeenstemming met de inspecteur de grens van mogelijkheden moeten verkennen”, aldus Strijkers.

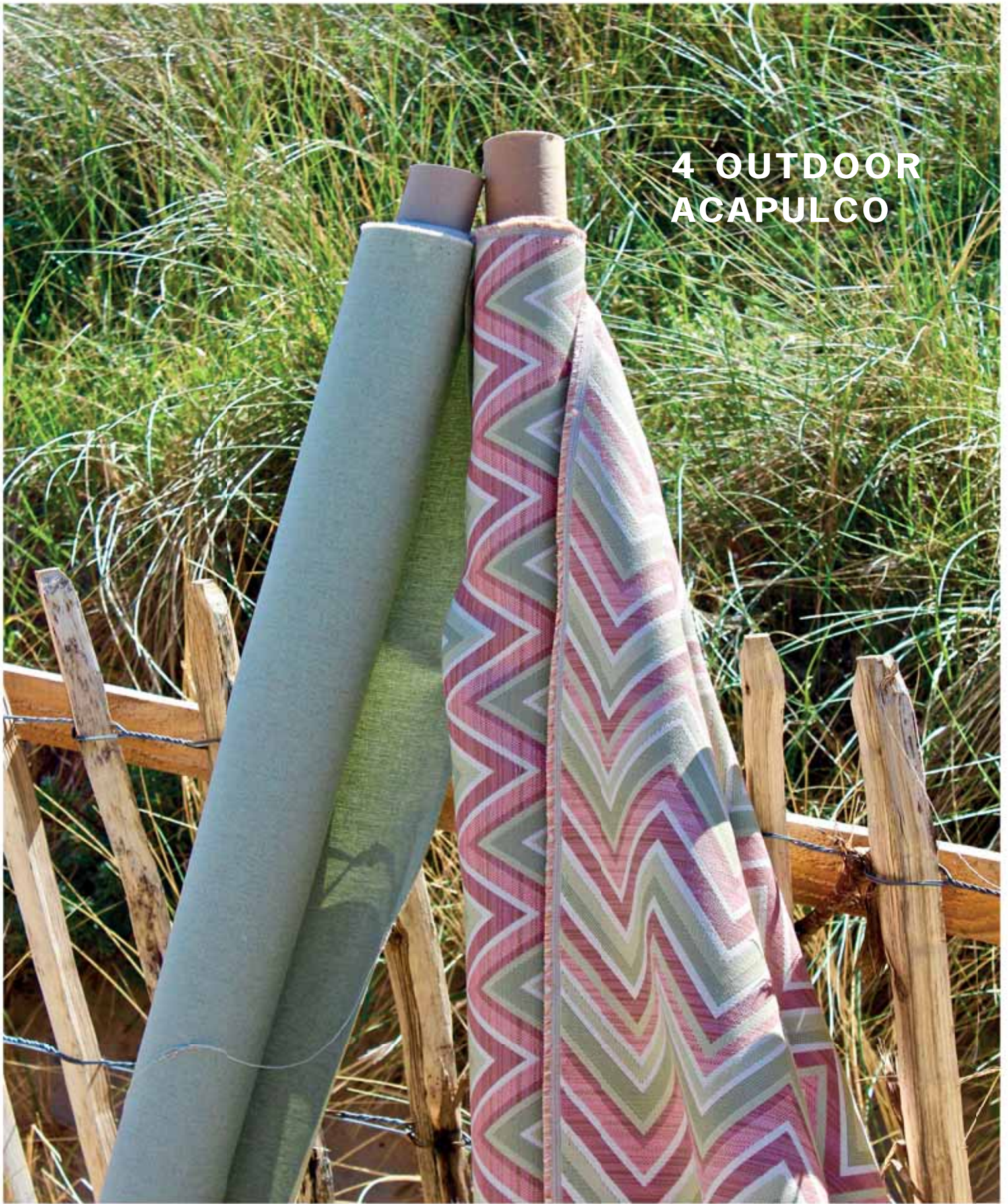
Bioklimatisch bouwen

Met het Food Forum creëerde DoepelStrijkers behalve een visitekaartje voor Flevoland ook een gebouw dat de principes van circulariteit en biobased materiaalgebruik illustreert. Strijkers: “Ons bureau heeft een sterke duurzaamheidsagenda. We ontwerpen bioklimatisch, waarbij de locatie heel belangrijk

is om tot een architectuurconcept te komen.” Zo heeft het paviljoen als zonwering 80 centimeter overstek. De ventilatie verloopt op natuurlijke wijze, dankzij de positie van de trap en de ramen erboven. De planten zuiveren de lucht, en de damp-open constructie van de leemgevel zorgt voor een zeer gezond binnenklimaat. De afwerkvloer op de eerste verdieping is gemaakt van gerecycled beton en versterkt met olifantsgras (Miscanthus). “Dit is veel lichter dan traditioneel beton en volledig recyclebaar. Het is het tweede gebouw in Nederland waar dit wordt toegepast.” DoepelStrijkers hield bij het ontwerp van het gebouw al rekening met demontage en hergebruik van de bouwelementen, en de toekomstige inrichting. Bovendien is het sluiten van kringlopen van energie, water, voedsel en afval zoveel mogelijk geïntegreerd in het gebouw. Zo kunnen bezoekers van Floriade Expo in het Food Forum zien en ervaren wat duurzaamheid betekent.

doepelstrijkers.com

**4 OUTDOOR
ACAPULCO**

WWW.VYVA.FABRICS.NL

INDOOR & OUTDOOR
CONTRACT FURNITURE FABRICS

100% SOLUTION DYED ACRYLIC SPECIALLY DESIGNED FOR OUTDOOR USE
WATER-REPELLENT FABRIC TREATMENT
AVAILABLE IN 16 COLOR PATTERNS

Een oase in de stad

In Bouwlust is een bijzondere ontmoetingsplek gerealiseerd – een lichte, verfrissende wijkbibliotheek vol creatieve elementen voor jong en oud. Op een beperkt oppervlak creëerde interieurarchitect René Mensink een verrassend grote diversiteit aan functionaliteiten.

De Haagse wijk Bouwlust had wegens bezuinigingen al jarenlang geen eigen bibliotheek meer. Zowel bewoners, scholen als de politiek vonden dit een gemis. Als kinderen meer lezen, verbeteren hun leerprestaties, en dat geldt niet alleen voor kinderen met een taalachterstand. Bovendien was er in de wijk behoefte aan een sfeervolle ontmoetingsplek, met diverse voorzieningen voor de verschillende doelgroepen – ook op cultureel gebied. René Mensink werd gevraagd om het interieurontwerp en de projectbegeleiding te verzorgen voor dit nieuwe ‘wijkcentrum’ Bibliotheek Bouwlust, dat werd gerealiseerd in nauwe samenwerking met de Dienst Publiekszaken van gemeente Den Haag.

Verhaal
“We wilden graag een multifunctionele en tegelijk huiselijke ruimte creëren die bijdraagt aan de sociale cohesie in de wijk”, vertelt opdrachtgever Wendy Weijer. “In het pand van de nieuwe bibliotheek bevond zich al een activiteitenruimte van Mooi Welzijn. De bibliotheek zou een eigen entree

Opdrachtgever **Gemeente Den Haag, Dienst Publieke Zaken**
Interieurontwerp **rene mensink interieurarchitect**
Interieurbouw **Redie Interieurs**
Bibliotheekkasten **Schulz Benelux**
Losse meubelen **Lensvelt, KMP Kantoormeubilair**
Meubelstoffering **Vyva Fabrics**
Vloer **Leox, Forbo**
Schaarhek **De Leeuw Protection Systems**
Plafonds **Saint-Gobain Ecophon Nederland**
Lichtontwerp **Bique lighting**
Groen **Peter van Son interieurobjecten**
Signing **SignPlantation**
E-installatie **Van Ginderen**
W-installatie **Dekker van Geest**
Bouwkundig aannemer **Dijkhoorn bouw**
Oppervlakte **450 m²**

FOTO LINKS

Open plek in het midden van alle boekenkasten, gemarkeerd door een eikenboom. Eromheen staan prentenboeken- en stripkarren, en tafels voor zowel een knutselmiddag als de presentatie van boeken.

FOTO BOVEN

In- en uitleentafel op kinder- én volwassenenhoogte. De hangende witte kast met blauwe accenten is er voor de teruggebrachte boeken.

FOTO ONDER

Bij de entree staan eikenhouten boomstammen waaraan op boekenstandaards de Boeken Top 10 is gepresenteerd.

krijgen, maar er was ook behoefte aan synergie. Daar heeft René voor gezorgd.” Radha Gobardhan, projectleider vanuit de gemeente: “We waren al bekend met René. Eerder verzorgde hij duurzame interieurs voor de bibliotheek van Scheveningen en Loosduinen. Achter elk van zijn ontwerpen gaat een verhaal schuil.”

“Het basisidee achter het interieur van Bibliotheek Bouwlust is een oase in de wijk”, zegt Mensink, “een frisse en lichte open plek waar iedereen op adem komt. Ik wilde bezoekers verleiden om óók naar de bieb te komen om bijvoorbeeld te studeren of een taalles of andere cursus te volgen. Lezingen, optredens, debatten bijwonen – het kan allemaal. De moderne bibliotheek is steeds meer een plek om elkaar te ontmoeten.” De samenwerking met Mooi Welzijn staat garant voor een breed aanbod aan activiteiten. Tussen de

bibliotheek en hun activiteitenruimte bedacht Mensink een schaarhek: is het hek open, dan kan iedereen gebruikmaken van de bibliotheek. Is het dicht, dan weten bezoekers dat de bibliotheek gesloten is, maar dat ze wel terecht kunnen voor een voorstelling of presentatie.

Blikvanger

Bij een oase denken de meeste mensen aan rust, ruimte, groen en water – en al deze elementen komen terug in het interieur: van de zandkleurige

Marmoleum vloer en witte boekenkasten met hout, tot en met de lichtblauwe accenten. In het midden van de open ruimte staat een grote blikvanger: een eikenhouten boom die door het plafond heen lijkt te groeien. Rondom de boom is ruimte gecreëerd om bijvoorbeeld voor te lezen, en aan de speciale tafel met bankjes kan op woensdagmiddag geknutseld worden. De tafel en bankjes kunnen eenvoudig op elkaar worden gestapeld en vormen zo een rek voor de presentatie van boeken.

Er zijn veel verschillende plekken gecreëerd waar boeken worden gepresenteerd, op de meest verrassende manieren. Direct bij de entree is de Boeken top 10 te zien, in speels opgehangen rekjes aan eikenhouten stammen. In de zijwanden van witte boekenkasten wordt steeds één boek uitgelicht in een houten nis. Mensink: “Een volle boekenkast kan overweldigend zijn; één boek dat opvalt, pak je sneller om er eens in te bladeren of te lezen.” De boekenkasten zijn extra uitnodigend vormgeven, met op de zijkant magneetvellen met zinnen als ‘leuk dat je er bent’ en ‘plaatjes kijken mag ook’.

Aan de muren hangen éénboekskasten met een letter in de zijwand gefreesd, waarin een boek past dat niet meteen volledig zichtbaar is – zodat er nog iets te ontdekken valt. Mensink zorgde naast functionaliteit voor speelsheid: in de servicebalie kunnen kleine kinderen in een houten vak staan om boven de balie uit te komen. Tussen de boekenkasten creëerde hij een houten kast met ingebouwde trap; deze ‘troon’ fungeert ook als zitplek. Mensink: “Je wilt bezoekers een feestje bieden, een mooie ervaring bezorgen. Er is voor ieder wat wils te beleven in de bibliotheek. Dát is verleiden voor mij.”

Belangrijke beslissing

Het was een uitdaging om de reeds aangeschafte collectie goed in te passen in de beschikbare ruimte. “Om kwaliteit in het ontwerp te houden, is er gelukkig voor gekozen om de bibliotheek in te richten alsof er al boeken waren uitgeleend”, zegt Mensink. “Dit is een belangrijke beslissing geweest om overzicht, rust en ruimte te behouden. Hierdoor kreeg ik de kans om enerzijds lagere kasten in te zetten, zodat iedereen direct goed overzicht heeft. Anderzijds kon ik de gewenste sfeer realiseren. Er was voldoende ruimte om huiselijkheid en speelse elementen toe te voegen. Elk

FOTO LINKSBOVEN
Houten kast met ingebouwd trapje tussen de boekenkasten; deze ‘troon’ fungeert als zitplek voor klein en groot om door een boek te bladeren.

FOTO RECHTSBOVEN
In nissen aan de zijkant van de kasten worden boeken uitgelicht. Hieromheen kunnen magneetvellen geplaatst worden met zinnen als ‘leuk dat je er bent’ en ‘speciaal voor jou’.

FOTO ONDER
Comfortabele bank en stoel om in (voor) te lezen.

interieur verdient wat extra licht, zodat alle elementen tot hun recht komen. Op een balkon boven de centrale open ruimte bevinden zich nog een aantal afgezonderde stilte- en studiewerkplekken en een kleine kantoorruimte met

twee werkplekken. Het balkon is bereikbaar via een karakteristieke houten trap.

Van ontwerp naar 3D

Voor de interieurbouw werkte Mensink nauw samen met Redie

Interieurs uit Oirschot, eerder ook betrokken bij Bibliotheek Loosduinen. Zij werkten diverse ontwerpitems van zijn hand uit tot de 3D-werkelijkheid. Robbie Vogels van Redie: “We zijn ook dit keer flink uitgedaagd door René. Uiteindelijk hebben we precies kunnen maken wat hij bedacht had. Soms leek het vooraf onmogelijk, maar we zijn telkens de uitdaging aangegaan. Waar nodig hebben we onze horizon verbreed, bijvoorbeeld voor de schuine poten van de in- en uitleenbalie van massief hout.”

“We zijn enorm trots op het eindresultaat”, zegt Gobardhan tot slot, “het is een cadeau voor alle bewoners van Bouwlust om elkaar in zo’n frisse en zonnige open plek te kunnen ontmoeten. Omringd door boeken, cultuur en activiteiten. Het was een dynamisch ontwikkelproces, met veel betrokken partijen. Dat levert uiteraard de nodige discussiepunten op. René en ik bleven ons vasthouden aan het doel: een mooie en functionele bibliotheek voor de mensen in de wijk. Iedereen die binnenkomt is dan ook positief verrast en voelt zich direct thuis.”

renemensink.nl

FOTO BOVEN
Ontmoetings- en activiteitenruimte met servicemeubel voor koffie en broodjes. Op het podium worden kinderen van de omliggende scholen ontvangen op de poefs.

FOTO ONDER
Eénboeks-kasten met een letter in de zijwand gefreesd, waarin een boek past dat niet meteen volledig zichtbaar is. Zo valt er nog iets te ontdekken.

Efficiënt, sfeervol en stressverlagend

Denk Ruim ontwierp voor de poliklinische apotheek van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) een helder, warm en uitnodigend interieur, waarin optimaal kan worden gewerkt en zowel de medewerkers als de patiënten zich prettig voelen.

Vanwege toegenomen drukte werd de vorige apotheekruimte te klein voor zowel de medewerkers als de patiënten. Om beter te kunnen werken en patiënten passend te kunnen ontvangen, werd een nieuwe apotheek gebouwd – een

vrijstaande semi-permanente aanbouw in staal tussen twee beddenhuizen van het enorme UMCG-complex. Denk Ruim Over Interieur – het bureau van Mirjam Jansen – werd gevraagd voor het interieurontwerp.

Healing environment

“De nieuwbouw was een grote rechthoekige ruimte met een weinig uitnodigende uitstraling”, vertelt Jansen. “Ik wilde het neutrale karakter van de ruimte maskeren door middel van een

TEKST **Rutger van Oldenbeek**
 FOTOGRAFIE **Elise Klinkert**

Architect **Martini-architekten**
 Interieurontwerp **Denk Ruim Over Interieur, Mirjam Jansen**
 Grafische vormgeving raamfolies **Else Boekema**
 Interieurbouw **Zwartwoud**
 Projectinrichter **Sijbes**
 Losse meubelen **Emeco, Oranje Office, Score, Dutchscreen, Viasit**
 Lichtplan wachtruimte **2BeLighted**
 Verlichting **o.a Muuto**
 Vloeren **Forbo Flooring**
 Medicijnenrobot **Rowa België**
 Installateur **ITBB**
 Aannemer **Friso Bouwgroep**
 Oppervlakte **BVO 533 m², NVO 495 m²**

sfeervol en warm interieur.” Ander belangrijk uitgangspunt was het creëren van een efficiënte indeling door middel van korte looplijnen, en het optimaal ondersteunen van de werkprocessen. Aan de hand van ‘Healing environment’-principes creëerde Denk Ruim een stressverlagende omgeving – door middel van ronde, organische vormen, warme kleuren, sfeervol licht, vriendelijk ogende meubelen, natuurlijke materialen en een goede akoestiek. Ook is er veel daglicht, in de wachtruimte staan planten. Voor privacy rondom het gebouw, en omdat beplanting daar niet mogelijk was, bedacht Denk Ruim een folie met als thema de natuur. In samenwerking met grafisch vormgever Else Boekema werd gekozen voor kruiden – een verwijzing naar de medicijnen die hier worden verstrekt. De door Boekema ontworpen folie – onder meer aangebracht op ramen en deuren die uitkijken op een dode muur – geeft de ruimte een geraffineerde, warme touch.

FOTO LINKS

Aan de hand van ‘healing environment’-principes creëerde Denk Ruim een stressverlagend en uitnodigend interieur.

FOTO BOVEN

Op ramen en deuren die uitkijken op een dode muur is een folie met als thema de natuur aangebracht.

FOTO RECHTS

De spreekkamer van de apotheek, met op de ramen een folie met kruidendessin.

Golvende lijnen

In de wachtruimte zijn elf balies, waaronder twee rolstoelvriendelijke, en een spreekkamer. Voor privacy en een goede akoestiek zorgen de schermen tussen de balies, gemaakt van een akoestische meubelplaat en afgewerkt met een dik vilt in warmgeel. Alle balies zijn op maat gemaakt en elektrisch in hoogte verstelbaar. In de voorzijde van de balies zijn grote verlichte cijfers aangebracht: “Zo is het voor de bezoekers direct duidelijk waar ze moeten zijn”, stelt Jansen. “Ook ontstaat zo vanaf de entree een aantrekkelijk, uitnodigend beeld.” Het laatste wordt nog versterkt door de Marmoleum vloer – met een patroon van golvende lijnen in verschillende kleuren die vanaf de ingang richting de balies lopen en ook de routing intuïtief duidelijk maken. De vloer loopt door in de interne straat langs de apotheek en werkt zo ook drempelverlagend. Het UMCG kent tal van regels voor bouw- en interieurprojecten – bijvoorbeeld op het gebied van kleuren en verlichting. Jansen: “Maar ik heb me hard gemaakt voor sfeerverlichting in de wachtruimte. In plaats van het harde witte standaardlicht hangen aan het plafond nu vriendelijk geronde glazen armaturen en zijn er inbouwspots met een warme kleur van 2700 K gebruikt.”

Robot

De nieuwe apotheek is ook op technologisch gebied innovatief: zo is er een elf meter lange medicijnenrobot die automatisch de medicatie inclusief etikettering bij de apotheekmedewerker

aflevert, en deze zo veel werk uit handen neemt. “Ik wilde in de wachtruimte zo weinig mogelijk techniek in het zicht”, zegt Jansen. “Daarom ontwierp ik voor de medicijnenrobot een maatwerk-kast, die tevens zorgt voor afscheiding tussen de wachtruimte en de backoffice. Hierdoor kunnen de medewerkers rustig en geconcentreerd de medicatie bereiden. In de vorige situatie voelden zij zich vaak op de vingers gekeken door de bezoekers.” De loopbanden van de

robot zijn in de logistieke gang achter de balies geplaatst, en ook medicijnen en folders zijn zoveel mogelijk uit het zicht gehouden: er zijn slechts twee kleine vitrines voor de losse handverkoop van medicatie. Veel aandacht was er ook voor de logistiek van het backoffice. Dat is veel groter dan in de vorige apotheek en efficiënter ingedeeld. Ook hier is door middel van kleuren en materialen een aangename sfeer gecreëerd, “De medewerkers bevinden zich hier immers het langst”, aldus Jansen.

Out of the box

Door de coronacrisis lagen vrijwel alle grote bouwprojecten in het UMCG stil, de apotheek is het enige project dat wel is gerealiseerd. Doordat het nieuwe

gebouw losstaat los van de bestaande bouw, kon het eerst volledig door de aannemer worden voltooid en werd pas op het laatste moment een interne verbinding gemaakt tussen de apotheek en de centrale ziekenhuishal. Het ontwerp was in principe al gereed vóór de coronacrisis, bij oplevering bleken echter veiligheidsschermen tussen de balies en de wachtruimte nodig te zijn. “De opdrachtgever wilde een permanente oplossing die in de toekomst wel eenvoudig kan worden losgekoppeld als ze niet meer nodig zou zijn”, zegt Jansen. “Ik heb daarom schermen ontworpen die worden bevestigd tussen de privacy-schermen en volledig van glas zijn, zodat ze het totaalbeeld van het ontwerp niet aantasten.”

De poliklinische apotheek UMCG is de eerste apotheek die Jansen ontwierp, maar juist haar onbevangenheid en het ‘out of the box’ denken hebben geleid tot een interieur dat zich duidelijk onderscheidt van de vaak meer standaard apotheekinrichtingen, mede dankzij het vele maatwerk. Het resultaat is een prettige omgeving waarin zowel de medewerkers als de patiënten en bezoekers zich fijn voelen. Bovendien is de wachttijd aanzienlijk teruggedrongen. Jansen: “De reacties zijn zeer positief, zowel die van de patiënten als de medewerkers. En die van hoofdapotheker Trea Keizer, die op haar beurt veel complimenten kreeg van collega’s uit de branche.”

www.denkruim.nl

FOTO LINKSBOVEN
Voor privacy en een goede akoestiek zijn tussen de balies, schermen gemaakt van akoestische meubelplaat, afgewerkt met een warmgeel vilt.

FOTO RECHTSBOVEN
De maatwerkkast voor de medicijnenrobot, die tevens zorgt voor afscheiding tussen de wachtruimte en de backoffice.

ONDER
Plattegrond.

STILTE RUIMTE BELEVING

De werkomgeving verandert.
Wij bieden u passende meubilair oplossingen. Met de QUIET.BOX Duo XL
ontwerpen we zelfvoorzienende ruimtes met
privacy voor vergaderingen en rustig werken.
Made in Germany. koenig-neurath.com

 KÖNIG +
NEURATH

OCCO frees up your time.
What you do with it is up to you.

 www.occo.digital

A digital tool advancing
interior architects' workflow.

Zinderende zomereditie

Ontwerpers hebben het afgelopen jaar veel nieuw werk gemaakt dat ze nog nergens hebben kunnen presenteren. OBJECT Rotterdam – van 1 tot en met 4 juli – bood ze het platform, en het publiek kon na lange tijd design weer in het echt ervaren.

Locatie van de 9de editie van OBJECT, het gecensureerde platform voor limited editions en 'one-offs' op het grensvlak van design, kunst, mode en architectuur, was opnieuw het monumentale HAKA-gebouw. Dankzij extra (en in voorgaande jaren gesloten) verdiepingen en trappenhuizen kon iedereen zich veilig en zonder 'tegenliggers' verplaatsen via een inspirerende looproute. Bovendien had directeur en curator Anne van der Zwaag ervoor gekozen het aantal exposerende ontwerpers te beperken, zodat zowel zij als de bezoekers volop de ruimte kregen.

OBJECT was de eerste fysieke designbeurs in Nederland na de lockdown, en ontwerpers hebben de 'coronaperiode' benut om zich volledig op nieuw werk te storten. Volgens de organisatie zijn er nog nooit zoveel nieuwe ontwerpen als op deze editie geïntroduceerd, en spreekt dan ook van een 'zomereditie vol talent en ervaring die zinderde als nooit tevoren'. Er waren objecten te zien van zowel beginnende labels en ontwerpers als gevestigde namen, en het aanbod was zeer kleurrijk, verrassend en veelzijdig. Een selectie.

De volgende OBJECT is van 10 tot en met 13 februari 2022, de locatie is nog niet bekend.

www.objectrotterdam.com

De Amsterdamse designstudio ignore, in 2019 opgericht door Julien van Hassel, ontwerpt en ontwikkelt meubelen en interieuraccessoires met een minimalistisch karakter, en met een volledig focus op het design zelf – om zo mensen te stimuleren bewuste interieurkeuzes te maken. De studio werkt met ontwerpers die die visie delen. Alle producten worden ontworpen in Nederland, 90 procent hiervan wordt ook hier geproduceerd. Marc Th. van der Voorn ontwierp voor ignore de dance, een bijzettafel die speelt met de grenzen van balans doordat hij slechts twee poten heeft, die in formaat van elkaar verschillen. Om het strakke ontwerp te versterken is de tafel gemaakt uit één plaat gepoedercoat staal, verkrijgbaar in antraciet, wit en rood/bruin.

www.ignoreamsterdam.com

Joost van der Vecht ontwierp voor Occony de nieuwe circulaire Peak Chair – een volledig recyclebare stoel die is opgebouwd uit biologisch afval en verkrijgbaar is in verschillende uitvoeringen. De zitting en de kuip zijn opgebouwd uit gerecycled afvalpapier, voorzien van een hoogwaardige laag fineer afkomstig uit duurzaam beheerde bossen. De gestoffeerde versie is gevuld met kokoshaan in combinatie met een gerecyclede wol. Alle onderdelen en grondstoffen zijn van elkaar te scheiden. Hierdoor is de stoel uitermate geschikt voor refurbishment en recycling. De naam Peak verwijst naar de bergtoppen die steeds kaler worden door klimaatveranderingen. Het vertrekpunt van der Vecht was een duurzame, bruikbare en elegante stoel: "De gebogen rug en zitting zijn gemaakt van afvalpapier, een feitelijk onbruikbare – maar schone – grondstof die een tweede leven krijgt en in de toekomst weer kan worden verwerkt in een nieuwe stoel." (Foto: René van der Hulst)

www.occony.com

VRIENDEN is een nieuw designlabel van ontwerpers Eric Sloot en Paulien Berendsen, bekend van Studio Parade en het wanddecoratiesysteem IXXI. VRIENDEN is tegelijkertijd ook een innovatief verkoopconcept en het eerste sociaal designnetwerk in Nederland, voortgekomen uit de wens om design op een totaal andere manier bij liefhebbers te brengen: die bekijken de meubelen niet in een winkel maar bij 'Vrienden' – een landelijk netwerk van particulieren, te vinden op de website van VRIENDEN. Sloot en Berendsen menen via deze ongebruikelijke setting – een authentiek en persoonlijk interieur – designliefhebbers een originele ervaring te bieden, als alternatief voor het traditionele woonwinkelen. Door de meubelen direct aan de eindgebruiker te koppelen, blijft de collectie bovendien voordelig. Mocht de bezichtiging tot een aankoop leiden, dan ontvangt het 'kijkpunt' een Vriendenfee van 10 procent. De eigentijdse en tijdloze, ambachtelijk vervaardigde meubelen en interieuraccessoires van de basiscollectie zijn ontworpen door Berendsen en Sloot zelf, door Floris Hovers en Liset van der Scheer. De producten zijn ook te zien in de showroom in 's-Hertogenbosch, een deel werd getoond op OBJECT Rotterdam.

www.vanvrienden.com

StarDust, het nieuwste lichtontwerp van Marc de Groot, bestaat uit vier lampen van verschillend formaat en uiterlijk: een grote geborsteld stalen matgroen of zwart gespoten bol met een binnenzijde van goud, en twee kleine bollen – een mat witte en een van geroest staal. Samen vormen de lampen een hemelse eenheid en verspreiden ze een magisch licht, alsof ze een sterrenhemel op aarde projecteren. In zijn studio weet De Groot met ingenieuze mathematische vlakverdelingen van onregelmatige vierhoeken, pentagonen en hexagonen perfecte bolvormen te creëren. Niet zelden hij zich verwonderen door de natuur, architectuur en wiskunde. Hij vertaalt de daaruit afgeleide structuren, vormen en verhoudingen in poëtische, ruimtelijke en speelse lichtontwerpen. Vanuit een mathematische denkwijze en met een scherp oog voor detail, construeert De Groot zijn verlichting uit platte vellen metaal, messing of aluminium. Dat doet hij met een Japanse precisie als een ware metaal-origami-expert. De 'makende vormgever' combineert dit complexe ambachtelijke handwerk met moderne lasertechnieken. StarDust is daar het tastbare bewijs van.

www.bymarcdegroot.com

[ARRAY] is een persoonlijke collectie van decoratieve en functionele verlichting, gecreëerd, ontworpen en geproduceerd door David Derksen. De eigenschappen van het materiaal, de constructie, de mathematische principes en de mogelijkheden van moderne led-technieken vormen het uitgangspunt voor alle ontwerpen. Zowel industriële als ambachtelijke technieken zijn daarbij een inspiratiebron. Elk armatuur wordt met aandacht ontworpen, ontwikkeld en in eigen beheer geproduceerd in Rotterdam. Derksen startte in 2010 zijn studio met het ontwerpen van verlichting. In de jaren erna volgden meubelen, interieuraccessoires en meer verlichting. Veel ontwerpen zijn ondergebracht bij binnen- en buitenlandse merken. [ARRAY] ontstond vanuit de behoefte aan meer focus op het ontwerp van verlichting en de wens dat persoonlijk en compromisloos uit te kunnen brengen. Een van de [ARRAY]-ontwerpen is deze Grid Light, die voortkomt uit het Transitions II-project van Baars & Bloemhoff, waarvoor Derksen een serie lichtgewicht ruimteverdelers creëerde die zijn gemaakt van lariksfineer uit de Shinnoki-collectie van Decospan. De [ARRAY]-collectie werd op OBJECT Rotterdam voor het eerst getoond.

www.array-lighting.com, www.davidderksen.com

VANTOT, de studio van ontwerpers Sam van Gorp en Esther Jongma, vertaalt innovatieve en experimentele ideeën in verrassende toepassingen, producten en installaties. Van Gorp en Esther Jongma zijn gespecialiseerd in verlichting, en creëren spectaculaire lichtobjecten op basis van zowel nieuwe als vertrouwde technologieën. De nieuwe Floating Lights van VANTOT laten zich haast eindeloos combineren tot feeëriek lichtcomposities. Floating Lights is een systeem van ophangkabels en lichtkapjes in spiegelend rvs en acryl met geïntegreerde leds (200 lumen/ CRI 85 / 27000 K). Je kunt zelf het aantal kapjes en kabels kiezen, en zo de vorm en de afmetingen van Floating Lights bepalen. Dankzij het modulaire railsysteem is het mogelijk in een later stadium lichtmodules en kabels toe te voegen.

www.vantot.com

Studio Jeroen, de designstudio van Jeroen van Veluw, toonde de Festa – een serie eerlijke, begrijpelijke en functionele meubelen gemaakt van eenvoudige stalen onderdelen en bevestigingsmaterialen. Dankzij het eenvoudige en hanteerbare montagesysteem, kan iedereen die dat wil zelf een meubel in elkaar zetten. Het modulaire systeem, de intuïtieve vormgeving en de persoonlijke inbreng zorgen er volgens Van Veluw voor dat je een relatie aangaat met het product zodat ze je leven lang bij je blijven. De Festa is gemaakt van gepoedercoate stalen buizen en platen, en kan zowel in grote als in kleine oplages worden geproduceerd. De naam verwijst naar Fästa – Zweeds voor bevestigen, vastmaken, repareren.

www.jeroenvanveluw.nl

Tuinbank Isabella is het nieuwste ontwerp van Kranen/Gille (Jos Kranen en Johannes Gille), een product dat door hen zelf en in de eigen studio met de hand wordt gemaakt. De bank is vervaardigd van massief staal met een matzwarte finish en (alleen) geschuurde Yellow Pine-balken, materialen die geen enkel onderhoud behoeven – af en toe afstoffen is voldoende. Bovendien verouderd het hout mooi. Isabella is er met of zonder tafel, die links of rechts kan worden geplaatst. Optioneel is de bank verkrijgbaar met een blad van zwart marmer en verankeringen aan de bodem. Elke Isabella is individueel genummerd en wordt standaard geleverd in een breedte van 150 cm, met of zonder tafel; andere configuraties en maten zijn op aanvraag mogelijk.

www.kranengille.com

Designed to connect

Onlangs werd het kantoor van Pennings Akoestisch Afbouwen in Rosmalen vernieuwd, met een spraakmakend, eigentijds en sfeervol interieur dat tot stand kwam in nauwe samenwerking met Plan Effect – al ruim 30 jaar toonaangevend op het gebied van hoogwaardige en innovatieve systeemwanden.

Kenmerkend voor het kantoor van Pennings, expert in naadloze akoestische plafondsysteem en opgericht door Ton Pennings, is de zowel warme en huiselijke als industriële uitstraling. Daarnaast heeft het interieur een zeer transparant karakter, mede door de toepassing van de glaswandsystemen van Plan Effect. “We zien een duidelijke verschuiving van traditionele kantoren naar kantoren met een meer hotellooby-achtige, gezellige en luxueuze sfeer”, vertelt Marcel van der Ziel, eigenaar van Plan Effect. “De trend wordt nog versterkt

door de corona-crisis: mensen willen weer graag naar kantoor, niet alleen om ongestoord te kunnen werken, maar ook om collega's te ontmoeten." Daarom is een uitnodigende, open en warme sfeer gewenst, die samenwerking en interactie stimuleert. De systeemwanden van Plan Effect bieden hiervoor vele mogelijkheden. Vandaar ook de slogan van het bedrijf: 'designed to connect'.

EGO

Het wandstelsel dat bij Pennings is toegepast is de EGO van Plan Effect, een systeem dat veel ontwerpvrijheid biedt en dan ook graag wordt toegepast door architecten. EGO heeft een stoer, industrieel en vintage karakter en het systeem laat zich combineren met tal van verschillende stijlen. Deze wand heeft bovendien een hoger geluidsisolerende werking, wat in combinatie met de akoestische plafonds van Pennings zorgt voor een uiterst aangenaam werkklimaat.

De EGO glaswanden worden in de showroom van Pennings gecombineerd met een andere belangrijke trend van nu: de taatsdeur. De taatsdeuren zijn net als de scheidingswanden uitgevoerd in aluminium met een bronsafwerking. Aluminium heeft als voordeel dat het licht in gewicht en duurzaam is, en dat er uiterst slanke en strakke details mee kunnen worden gemaakt. De taatsdeuren zijn toegepast in een sparing voorzien van wandpanelen met gefineerde houtstroken, wat niet alleen zorgt voor een warme uitstraling, maar ook bijdraagt aan de geluidsabsorptie.

Remy Meijers

De taatsdeuren zijn van TWIN DOORS, sinds vorig jaar onderdeel van Plan Effect. "We zijn TWIN DOORS gestart vanuit de vraag naar dit type deuren voor particulieren", zegt Annette van der Ziel-Zeldenrust. "Ze worden al veel toegepast in projecten, maar mensen willen deze interieurstijl steeds vaker ook thuis hebben." Voor de ontwerpen van de taatsdeuren werkt het bedrijf samen met de bekende interieurarchitect Remy Meijers. Onderscheidend aan de taatsdeuren van TWIN DOORS is onder andere de mogelijkheid om ze te voorzien van lederen of houten inleg, "Dat geeft ze een nog exclusievere uitstraling", aldus Van der Ziel-Zeldenrust."

Net als de wandsystemen worden de deuren gemaakt in Geldermalsen. Van der Ziel: "We hebben deze zomer bovendien hard gewerkt aan de ontwikkeling van een glasstraat in onze eigen fabriek, waardoor we al het glas voor onze deuren en wanden zelf kunnen snijden en bewerken. Hierdoor kunnen we nog beter maatwerk leveren en zijn we flexibeler. Daarbij is er keuze uit verschillende glassoorten."

Showroom

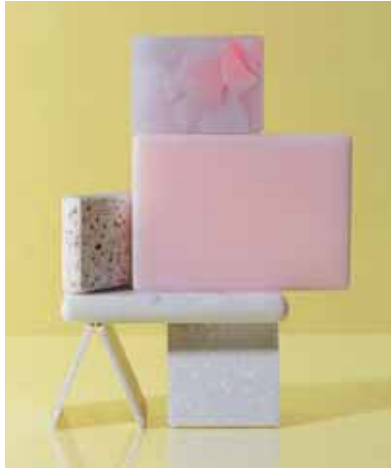
Plan Effect werkt samen met vooraanstaande architectenbureaus en de systemen zijn toegepast in vele smaakmakende projecten, zoals eerder dit jaar nog in Gebouw KB door Hofman Dujardin Architecten (zie ook Pi 1 2021). Op de website van Plan Effect zijn tal van prachtige referentieprojecten te vinden – (interieur)architecten en -ontwerpers kunnen daarnaast volop inspiratie opdoen in de showroom van Plan Effect in Geldermalsen, waar tevens de collectie van TWIN DOORS is te zien. Om de akoestische voordelen te ervaren is van men harte welkom bij Pennings in Rosmalen, waar ook met regelmaat trainingen voor de architect plaatsvinden.

www.planeffect.nl
www.twindoors.nl
www.akoestischafbouwen.nl

Plan Effect/TWIN DOORS
 De Elzenhof 11
 4191 PA Geldermalsen

Pennings Akoestisch Afbouwen
 Kievitsven 62
 5249 JK Rosmalen

Passende oplossingen in Solid Surface

www.baars-bloemhoff.nl

Baars & Bloemhoff heeft met ruim 250 decoren (!) van de ijzersterke merken Hi-Macs, Avonite, Studio Collection, Getacore en SolidTrends alles in huis voor een passende oplossing in Solid Surface. Of het nu gaat om decor, kleur, vorm of afmetingen; de mogelijkheden zijn eindeloos. Maar liefst tien decoren hebben een 1-op-1 kleurkoppeling met hpl en melamine. Maar ook custom kleuren en afmetingen behoren tot de mogelijkheden. Solid Surface is thermisch vervormbaar en naadloos te verlijmen. Hierdoor creëer je in een handomdraai de mooiste driedimensionale en organische vormen. Bonus: door de gesloten porie is het materiaal nog eenvoudig te reinigen ook.

ReConnect met Bond

www.cascando.com/nl

Het kantoor is tegenwoordig niet alleen meer een plek om te werken, maar dient ook als ontmoetingsplek. Comfort en verbinding staan hierbij centraal. Met Bond introduceert Cascando een geheel nieuwe, royale serie zitmeubels die verbinding stimuleert: op de werkplek, in de kantooromgeving en met elkaar. Vanuit deze nieuwe visie is de Bond-collectie ontworpen door designer Peter van de Water. Van de Water: "Het ontwerp oogt compact, maar voelt royaal en nodigt uit tot gebruik. Er is veel aandacht besteed aan de verhoudingen en het zitcomfort, iets dat je direct ervaart als je in een Bond plaatsneemt. Het zitten in deze meubels voelt als een vriendelijke omarming." De Bond-collectie bestaat uit een armchair, fraaie sofa's in meerdere afmetingen en een ruime hoekbank. Uitgevoerd met hoogwaardige materialen, luxe stoffen en met óf zonder Bond-sidetable. Met Bond beleef je het samenzijn beter.

Groot zitcomfort, elegante lijnen

www.spoinq.nl

Met trots presenteert Studio Spoinq de stoel Movi. In samenwerking met Monique de Groot is een stoel ontworpen die zich kenmerkt door een groot zitcomfort en elegante lijnen. "Een vergader/eettafel stoel die echt lekker zit, dat is waar ik naar op zoek was", aldus De Groot. "Vanuit mijn ergonomische achtergrond is de Movi-stoel zo ontworpen dat de zit net iets hoger is dan standaard en de rugleuning de natuurlijke curve van je rug volgt. Een stoel die je gelijk omarmt en zit als een maatpak. Door hem standaard uit te voeren in verschillende framekleuren, kun je de stoel helemaal naar jouw eigen smaak ontwerpen." De Groot is creative director bij www.vke.nl en houdt zich dagelijks bezig met het ontwerpen en inrichten van werken leefomgevingen. De Movi is standaard leverbaar in diverse trendy kleuren en biedt qua stoffering keuze uit meer dan tweehonderd stofmogelijkheden. Movi is tevens verkrijgbaar zonder armlenningen en wordt uiteraard geheel in Nederland gemaakt.

Ultieme middelpunt in een werkruimte

www.buzzi.space

Op zoek naar het creëren van Hubs of Togetherness? In tegenstelling tot traditionele zitelementen heeft BuzziCee een symmetrische gebogen vorm die collega's toelaat informeel te vergaderen of apart samen te zitten. Het unieke akoestische zitelement is ontworpen als het ultieme middelpunt in een werkruimte en fungeert als de perfecte plek voor bijeenkomsten, of dat nu in een open kantoorruimte, ontvangstruimte, hospitalityruimte of daarbuiten is. BuzziCee's opvallende ontwerp zal een open ruimte onmiddellijk opwaarderen, terwijl het overvloedig lawaai absorbeert en een gevoel van samenhang creëert. Het product werkt goed op zichzelf of in combinatie met andere producten uit het portfolio van BuzziSpace. BuzziCee kan bekleed worden met een brede waaier van BuzziSpace's kenmerkende stoffen, zodat het zitelement perfect aansluit bij specifieke decorbehoeften en onmiddellijk een gevoel van knusheid en warmte creëert, samen met vrolijke en gezonde vibes.

Afval scheiden in stijl

www.van-esch.com

Ooit gedacht dat een afvalscheidingsysteem er zo stijlvol uit kon zien? Van Esch heeft de handen ineen geslagen met ontwerper Frans de la Haye voor een design dat naadloos past in hedendaagse interieurs van bedrijven en openbare ruimtes. Inmiddels kozen al talloze bedrijven – van kantoor tot hotel – voor afvalscheidingsbak Ditch. Ditch is geheel te personaliseren. Een bedrijfslogo toevoegen of het ontwerp van de symbolen personaliseren? Ditch is optioneel afsluitbaar met een klepje en uit te rusten met wielletjes. De afvalscheidingsbak draagt niet alleen bij aan een duurzamere, maar ook aan een mooiere omgeving. Alle compartimenten zijn uitgerust met een uitneembare, vloeistofdichte kunststof binnenbak. Eenvoudig te legen en makkelijk schoon te maken. Ditch is verkrijgbaar voor twee, drie of vier afvalstromen. De binnenbakken hebben standaard een inhoud van 30 liter. Veel afval? Ga dan voor Ditch XL met een inhoud van maar liefst 45 liter per compartiment.

Akoestische behang: ongehoord veelzijdig

www.printsvanoranje.nl

Prints van Oranje staat bekend om zijn personaliseerbare interieurmaterialen voor op de vloer, tegen de wand, voor het raam, op het meubel en aan het plafond. Sinds kort biedt het custom printlabel van Leoxx een nieuw en veelzijdig product voor tegen de wand: personaliseerbaar akoestisch behang. De geïntegreerde viltrug van 5 mm dik werkt niet alleen geluidsabsorberend, maar ook warmte-isolerend en egaliserend, waardoor oneffenheden zoals scheuren, gaatjes en stucwerk met structuur moeiteloos weggewerkt kunnen worden. En dat alles zonder in te leveren op design. Voeg een eigen ontwerp of foto toe en transformeer ruimtes eenvoudig naar een unieke belevingswereld waar het aangenaam verblijven is. Ideaal voor omgevingen waar design en comfort hand in hand gaan, zoals hotels, restaurants, musea, theaters en kantoren. Maar ook voor ruimtes in de zorg waar een prikkelarme omgeving, privacy en een rustgevende sfeer een belangrijke rol spelen, is akoestisch behang een praktische en stijlvolle oplossing.

Uitbreiding voor stoelcollectie Muuto

www.byotten.com / www.muuto.com

Byotten presenteerde eerder de Cover chair en de Cover side chair van Muuto. De serie is nu compleet met een barkruk, de 'Cover Barstoel' in twee hoogten 65 en 75 cm. Kom naar de presentatie tijdens Design District in Rotterdam van 3 tot 5 november 2021 aanstaande en maak kennis met de complete familie. De Cover chair had al een enorme uitstraling. Ontwerper Thomas Bentzen is erin geslaagd ook de barkruk daarin mee te nemen; rank, stylish, geen zichtbare constructie-elementen, alles blind verwerkt - het design beantwoordt aan het verfijnde Deense design en vakwerk. Aan de collectie is ook een nieuwe kleur toegevoegd, 'stained dark brown', een kleur geleend uit de jaren zeventig. Onder andere voor houten onderstellen, zit- en rugleuningen van de Fiber, Loft, Visu, Nerd en Around, en de Cover-collectie. Een milieuvriendelijke lak op waterbasis en volledig FSC. Wellicht ook nog goed te vermelden dat de genoemde modellen van Muuto tien jaar gegarandeerd worden door hun BIFMA-certificering, zoals nagenoeg alle producten van Muuto.

Klassiek design, hedendaagse technologie

www.sylvania-lighting.com

TubiXx is een stijlvol pendel- of opbouwarmatuur met de nieuwste ledtechnologie. Diverse afwerkingen en geanodiseerde of gelakte reflectoren geven de mogelijkheid om een TubiXx-versie te kiezen die past bij ieder interieur. In een moderne omgeving zorgt TubiXx voor een stijlvol accent. De producten zijn beschikbaar in diverse kleurafwerkingen en kleurtemperaturen, waardoor ze zowel passen in een modern als een meer klassiek interieur. Er zijn versies met zwarte behuizing in combinatie met een gouden reflector, een witte behuizing met witte reflector of een witte behuizing met zwarte reflector. TubiXx heeft een lichtopbrengst van 1361lm bij 14W, met een rendement van 97lm/W en is beschikbaar met de kleurtemperaturen 2700K, 3000K en 4000K. De Concord TubiXx reeks is ideaal voor toepassing in residentiële toepassingen, bij een ontvangstbalie of in de horeca, waar de warme en decoratieve verlichting sfeerverhogend werkt.

De perfecte lichtbeleving

www.klemko.nl

Naast dat verlichting praktisch is, zijn lampen ook sfeermakers. Dimmers van Lumiko zijn een handig hulpmiddel voor de perfecte lichtbeleving. Er is een enorm aanbod van ledspots op de markt, waarbij het vaak niet direct duidelijk is of deze fase aan- of fase afsnijding gedimd moeten worden. De 891082 leddimmer van Lumiko kan via een schuifschakelaar omgezet worden van fase aan- naar fase afsnijding. Hierdoor heeft de gebruiker altijd de juiste schakelaar. Met een vermogen van 1-200W fase afsnijding of 1-100W fase aansnijding kunnen er voldoende ledspots en leddrivers op worden aangesloten. De leddimmer maakt gebruik van unieke software die de belasting meet en het programma daarop afstemt. Hierdoor is het mogelijk om leds te dimmen naar een zeer laag niveau zonder dat de verlichting gaat knipperen. De dimmer is voorzien van een 4 mm as, inclusief 6 mm as-adapter, zodat vrijwel alle merken schakelmateriaal op deze dimmers kunnen worden gemonteerd. Bovendien heeft Lumiko ook nog een dimmer voor het draadloos of centraal aansturen van de verlichting. De slimme en universele modules communiceren draadloos met bestaande protocollen, zoals Zigbee en Casambi, en zijn te bedienen via de muur, de app of zelfs met spraak.

Meer flexibiliteit op kantoor

www.koenig-neurath.com

De QUIET.BOX Duo van König + Neurath biedt plaats aan twee personen en is een toevluchtsoord voor geconcentreerd werk alleen, een kort telefoongesprek tussendoor of voor een ongestoorde uitwisseling met een collega. De QUIET.BOX Duo XL maakt grotere vergaderingen mogelijk. Het biedt ruimte aan vier mensen om te brainstormen, ideeën uit te wisselen en samen te werken. De talrijke uitrustingsmogelijkheden en de keuze van panelen (kleur, stofkwaliteit, materiaal) en profielen, en de mogelijkheid om whiteboards of presentatietechnologie te integreren, maken talrijke ontwerpvarianten mogelijk. Alle ruimte-in-ruimte-oplossingen zijn verkrijgbaar in een kubusvormig of meer organisch design, bieden een ideale geluidsisolatie en zijn zelfvoorzienend op het gebied van koeling, licht en stroomvoorziening. Ze hebben dus alles wat een stand-alone werkplek nodig heeft.

Harmonie met de werkomgeving

www.kroone-lighting.nl

De strakke vormgeving van de opaal kunststofbuis Tisina 50 van Kroone Lighting harmonieert goed met de werkplekomgeving van dit oude industriële fabriekspand. De slanke 50 mm opaalbuis realiseert rondom stralend diffuus licht. Het minimalistische ontwerp van Tisina 50 wordt geaccentueerd door platte einddoppen waaraan ook de ophanging en aansluitbedrading zijn bevestigd. De driver is opgenomen in een rond plafondpotje. Tisina 50 is behalve als werkplekarmatuur ook prima toepasbaar als ruimtelijke verlichting in kantoortuinen, ganggebieden en trappenhuizen voor het creëren van horizontale en verticale lichtlijnen. De Ø 50 mm buisverlichting wordt gemaakt in lengten 326, 626, 1226 en 1526 mm in de lichtkleuren 3000K en 4000K. Tisina Solo ledtubes zijn er ook in Ø 70 en 100 mm.

Kleurrijke waterafstotende stoffen voor buiten

www.vyafabrics.nl

4 Outdoor Acapulco is een 100 procent solution dyed acryl-doek die speciaal ontwikkeld is voor buitengebruik. Net als Sunbrella zijn de 4 Outdoor-stoffen voorzien van een specifieke waterafstotende nabehandeling die het doek beschermt tegen vlekken, vetvlekken, vloeistoffen en opspattend zout water of chloorwater. Verkrijgbaar in zestien kleuren, dubbelzijdig te gebruiken en goed te combineren met alle uniekuren van de Sunbrella-collectie van Vyva Fabrics.

Tweede leven voor gebruikte vloeren

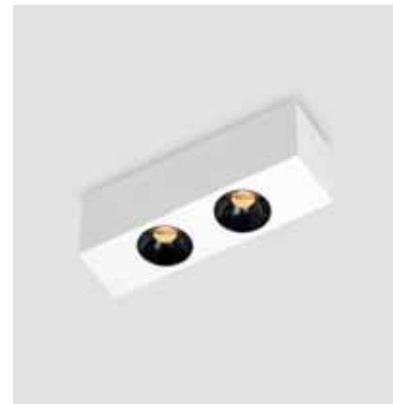
www.coretecfloors.com

COREtec Floors heeft een terugnamedienst op poten gezet om gebruikte vloeren een tweede leven te geven. Via een platform worden de 'nearly new COREtec'-vloeren aangeboden. In eerste instantie worden deze Second Life-vloeren aan vzw's en jeugdbehoeften aangeboden, maar ook particulieren kunnen hier terecht. Ophaling en reiniging met COREtec bio-producten door een maatwerkbedrijf, bezorgen de vloer een tweede leven met nauwelijks merkbaar kleurverschil, is de belofte. De meerlaagse constructie uit diverse materialen vereist dermate veel energie om te kunnen worden gerecycleerd, dat een circulaire oplossing aangewezen is. COREtec Floors zag daarin een kans om met een milieuvriendelijke oplossing te komen: inzetten op oneindig hergebruik via een nieuw businessmodel: Second Life-vloeren. Omdat de vloeren droog en dus demonteerbaar geplaatst worden – tot 400 m² zonder uitzettingsvoeg en in tegenstelling tot bijvoorbeeld laminaat zonder profielstukjes aan deuropeningen – en bestaan uit duurzaam materiaal, is dat immers goed mogelijk.

Veelzijdig, half verzonken armatuur

www.kreon.com

Kreon stripe 25 is een veelzijdig, half verzonken plafondarmatuur dat gekarakteriseerd wordt door zijn compacte vorm met een diepliggende enkele of dubbele downlight, of een enkele wallwasher. Kreon stripe 25 combineert kleine, ritmische poelen van licht met een homogeen wallwasher lichteffect. De half verzonken wallwasher kan in gangen ook toegepast worden als vloer- of plafondwasher door hem op de muur te monteren. Hoogefficiënte optieken maken een efficiënt, verblindingsvrij licht met een gelijkmatige lichtverdeling mogelijk. Afgewerkt in zwart voor een dramatisch contrast, of in puur witte poederlak om op te gaan in zijn omgeving.

Licht en levendig

www.kusch.com

De nieuwe lijn stoelen 2900 Embla van Kusch & Co, volledig in beukenhout, is een prachtig ontwerp van de getalenteerde ontwerper Antonio Scaffidi. De serie met haar levendige lijnen, waarbij het frame en het zitframe zijn gemaakt van massief beukenhout en de zitting en leuning van gegoten beukenhout, oogt aangenaam en licht. Stapelbare stoelen en fauteuils die weinig ruimte nodig hebben, maar juist ruimte bieden. Met of zonder bekleding en met rugleuningen in verschillende hoogtes. Bedoeld voor gebruik in bijvoorbeeld horeca, wachtruimtes of zelfs in veeleisende zorgomgevingen. Het zitmeubel wordt aangevuld met een bijpassend tafelprogramma met kolomvoet, eveneens van massief beukenhout.

Extra platte muurbeugel voor grote displays

www.vogels.com

Speciaal voor grote displays van 80 tot 120 inch met een gewicht tot 160 kg heeft Vogel's een solide, platte muurbeugel ontwikkeld. De Vogel's PFW 6900-muurbeugel heeft een diepte van slechts 42 mm. Installatiegemak staat voorop. De wandbeugel beschikt over zelfcenterende schroeven en een 'post-installation levelling' functie. Deze maakt het mogelijk om het display perfect uit te lijnen, zelfs na installatie. De montageoplossing is bij uitstek geschikt voor de bevestiging van touchscreens. Dankzij de geïntegreerde touchscreen-stabilisator wordt het scherm keurig verticaal afgesteld en stabiel aan de wand bevestigd. De vergrendelde servicepositie zorgt ervoor dat het scherm altijd veilig aan de wand blijft hangen tijdens installatie en onderhoud. De PFW 6900 muurbeugel is voorzien van een diefstalvertragend vergrendelingsysteem en is TÜV-5 gecertificeerd voor maximale veiligheid.

Strakke, eigentijdse vormgeving

www.primabad.nl

De Exclusive XL van Primabad is een design-badkamermeubel waarmee de badkamer in individuele stijl ingericht kan worden. De greeploze afwerking of de combinatie met grepen zorgen voor een strakke en een eigentijdse vormgeving. Bij de uitvoering met Alu greeplijsten maakt de optionele ledverlichting het plaatje compleet. De laden zijn voorzien van sluitdemping en uit te voeren met Tipmatic voor het openen zonder gebruik te maken van grepen of greepprofielen. Ook is er de optie de laden asymmetrisch uit te voeren. Aan de meubellijnen, voor zowel kleine als ruim bemeten badkamers, stelt Primabad hoge eisen. De badkamermeubelen worden vervaardigd met hoogwaardige materialen en voorzien van een onberispelijke afwerking. Exclusive XL is leverbaar in mineraalmarmer, keramiek, cerablad, beton, Solid Surface en opbouw-kommen. Er zijn vijf breedtematen (70, 90, 105, 120 en 140 cm), 33 decor en zeven special corpus -en frontkleuren

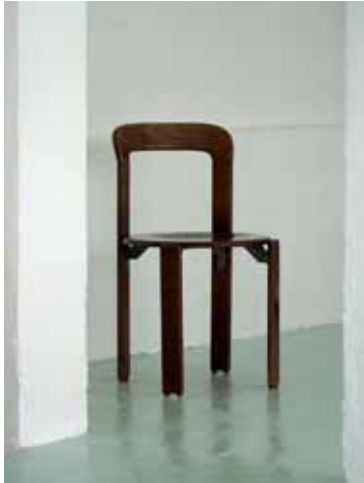

Wolvilt in elke maat of vorm

www.hollandfelt.nl

Vanaf een dikte van 3 mm wordt wolvlit van Hollandfelt vooral gebruikt als wandbekleding om de akoestiek te verbeteren in ruimtes als restaurants, kantoorlandschappen, scholen en bedrijven. Wolvlit van Hollandfelt wordt gemaakt van zuiver scheerwol en heeft een akoestische absorptie tot wel 100 procent. Zuiver wol is van nature onbrandbaar, recyclebaar en vuilafstotend. Het wolvlit wordt veelal direct op de wanden verlijmd, maar ook akoestische panelen, gordijnen of zelfs sculpturen behoren tot de mogelijkheden. Met behulp van de nieuwste snijtechnieken kan het wolvlit geleverd worden in elke gewenste maat of vorm. Dit geeft de architect enorm veel vrijheid in het ontwerpen van de akoestische wandbekleding, denk aan: ingelegde vormen, een spel van verschillende kleuren of 3D-effecten. Het wolvlit is leverbaar in de diktes 1, 2, 3, 5 en 10 mm en in meer dan honderd verschillende kleuren.

Een legendarische icoon

www.instagram.com/beroagencies / www.dietiker.com

Het is vijftig jaar geleden dat Bruno Rey de REY-Chair ontwierp. Het is dit jaar dus een jubileumjaar. Bruno Rey, geboren in 1935 in Brugg, Zwitserland, opende in 1968 zijn eigen atelier. Vanaf dat moment ontstonden de eerste ontwerpen voor een nieuw soort houten stoel, die in 1971 bij Dietiker in serieproductie ging en de meest succesvolle Zwitserse stoel aller tijden werd. De REY-Chair was de eerste gepatenteerde stoel met een unieke schroefloze hout-op-metaal verbinding. De stoel is internationaal geroemd, tot op heden zijn er ruim meer dan een miljoen verkocht, en nog altijd vindt dit gewaardeerde model een toepassing in tal van projecten en woningen. Een krukje, twee barkrukken en een REY-Junior kinderstoeltje zijn eveneens leverbaar. Naast een aantal standaard kleuren, vier heringevoerde vintage kleuren en tien uit de Les Couleurs® Le Corbusier-collectie, is nagenoeg elke andere kleur tegen een geringe meerprijs leverbaar. De REY-Chair wordt in de Benelux en Scandinavië voor het Zwitserse merk Dietiker op de markt gebracht door Bero Agencies.

Nieuw tijdperk voor zorginterieurs

www.exsta.nl

Met de eetkamerstoel S108 brengt Exsta het interieur van zorginstellingen naar een compleet ander niveau. Designers Marike Andeweg en Joost van der Vecht geven de leefomgeving van cliënten in de zorg een high-end designtouch. Bij het ontwerp van de eetkamerstoel namen ze het warme thuisgevoel van geborgenheid en comfort als uitgangspunt. Het gevoel van een zachte, warme winterjas met hoge kraag, waar je even lekker in wegduikt bij een koude wind. Nu leverbaar en natuurlijk te zien tijdens Design District 2021 op 3, 4 en 5 november in Rotterdam.

Luxueuze uitstraling met gerecycled materiaal

www.forbo.com

Het nieuwe Tessera Perspective van Forbo Flooring biedt de zakelijke klant niet alleen een collectie van luxe tapijttegels met een fraai ingetogen streepdessin, maar ook een vloer die zorgt voor minimale geluidsoverdracht. Daarnaast bevat de collectie maar liefst 65 procent aan gerecycled materiaal. Daarmee heeft de Tessera-tegel het hoogste gehalte gerecyclede materialen van alle vergelijkbare tegels in de markt. Tessera Perspective laat zich verder makkelijk combineren met Forbo's Allura Flex luxe vinyltegels. Voor de productie van de Tessera Perspective-tapijttegel gebruikt Forbo een nieuw, zeer innovatief garensysteem, genaamd Refresh. Dit zorgt voor een volle, luxueus aanvoelende dekking en een dichter oppervlakgevoel, terwijl er toch echt minder garens worden gebruikt (en ook dat is weer goed voor het milieu). Het garensysteem kent bovendien een ingebouwde weerstand tegen vlekken en vervuiling.

Minimalistisch en multifunctioneel

nl.nowystyl.com

Wat is de perfecte werkplek? Een rustige plek voor concentratie, een met veel comfort, of een ontmoetingsplek? Function creates form, dus bij het inrichten van een ruimte wordt ook vorm gegeven aan de richting van sociale relaties. Play & Work van Nowy Styl is een systeem van banken met hoge, gestoffeerde wanden waarmee een 'kamer in een kamer' kan worden gecreëerd: een aparte ruimte dicht bij de werkruimte, waar op elk willekeurig moment met collega's een project besproken kan worden zonder anderen te storen. Dankzij de hoge gestoffeerde panelen wordt geluid gedempt, wat bijdraagt aan het verbeteren van de akoestische eigenschappen van de ruimte. Dankzij de minimalistische vorm past Play & Work in elke ruimte. Of het nou om een wachtlounge, receptie of ontmoetingsplaats gaat. Met een uitgebreid palet aan afwerkingen, kleuren en opties wordt een interieur op maat gecreëerd dat is afgestemd op specifieke wensen.

In de voetsporen van Rietveld

www.kallemo.se / info@janblaauw.com

Pierre Sindre ontwierp voor het Zweedse Källemo de ONO – een geometrisch vormgegeven, eigentijdse en minimalistische stoel die doet denken aan de stoelen van Gerrit Rietveld. De ONO is als een frisse bries voor iedereen die op zoek is naar een innovatief, vooruitstrevend ontwerp. De ONO is het resultaat van een artistiek proces, en hoewel de stoel zeer praktisch en comfortabel is, zou hij niet misstaan in een tentoonstelling van moderne kunst. De ONO is daarnaast een toonbeeld van een massief houten stoel en komt bij uitstek tot zijn recht wanneer er meerdere exemplaren in een ruimte worden geplaatst – zowel in projecten als aan de eettafel. Het frame en de zitting van de ONO zijn gemaakt van essenhout, naturel of gebeitst in verschillende standaardkleuren; optioneel is een leren kussen verkrijgbaar. Källemo wordt in Nederland vertegenwoordigd door Jan Blaauw Agenturen.

Creatief partnerschap tussen licht en architectuur

www.karmanitalia.it

De ontwerpen van Karman complementeren al meer dan vijftien jaar architectuur door middel van licht. Een creatief partnerschap dat elk project – zowel eenvoudig als complex – een onderscheidende uitstraling geeft, die hand in hand gaat met Karmans diepgaande kennis van verlichtingsmaterialen en -technologieën. Karman, opgericht door Davide Diamantini, heeft in de loop der jaren het 'outside the box denken' tot standaard verheven, waarbij het bedrijf zich durft los te maken van het algemeen gangbare en een kenmerkende, onconventionele stijl in zijn lichtontwerpen heeft ontwikkeld. Karman heeft reeds vele collecties geproduceerd – voor binnen- en buiten, en voor zowel projecten als thuis. Het bedrijf werkt samen met verschillende ontwerpers om armaturen te creëren die steeds 100 procent 'Made in Italy' zijn en waar over de gehele wereld wordt van genoten. Ook de collectie van Karman voor 2021 biedt een breed scala aan stijlen. Een mooi voorbeeld is Stant, een architecturale modulaire armatuur, ontworpen door Edmondo Testaguzza. Stant heeft een cirkelvormig of lineair aluminium frame, waarop spots en mondgeblazen glazen bollen kunnen worden aangebracht. Deze kunnen steeds worden verplaatst, nieuwe elementen kunnen worden toegevoegd zonder extra stroomkabels. Een ander nieuw ontwerp is Circus – een serie van drie hanglampen met kappen van geblazen wit glas, waarin met de hand volgens een traditionele 16e eeuwse techniek een filigraan motief van strepen wordt aangebracht. Het resultaat doet denken aan textiel, en de naam verwijst dan ook naar circustenten. Circus is ontworpen door Matteo Ugolini en Edmondo Testaguzza.

Maria Porro nieuwe voorzitter Salone del Mobile.Milano

Maria Porro is de nieuwe voorzitter van de Salone del Mobile.Milano. De raad van bestuur van Federlegno Arredo Eventi, de branchevereniging voor houtverkopende bedrijven en eigenaar van de Salone, heeft Porro gekozen om 's werelds meest vooraanstaande internationale designevenement te gaan leiden. Porro volgt Claudio Luti op, die eerder dit jaar terugtrad als voorzitter vanwege zijn twijfels over de haalbaarheid van de septembereditie van de Salone. Maria Porro (1983), de voormalige voorzitter van Assarredo, de branchevereniging van Italiaanse meubelfabrikanten, is de eerste vrouw ooit op deze positie. Porro zal samen met het bestuur van Federlegno Arredo Eventi voortbouwen op het succesvolle erfgoed van negenenvijftig jaar en nieuwe strategieën uitstippelen om te reageren op veranderingen, en om de behoeften van exposanten, het publiek en internationale belanghebbenden te verbinden. "Ons doel is een sterke, verenigde, inclusieve, duurzame en creatieve Salone del Mobile", aldus Porro.

www.salonemilano.it/en

Carl Hansen opent flagship store in Amsterdam

Carl Hansen & Søn heeft een flagship store geopend aan de Van Baerlestraat in Amsterdam, vlakbij het Stedelijk Museum. Het Deense designmeubelmerk opende eerder al flagship stores in onder meer Stockholm, Kopenhagen, Milaan, Parijs, Hamburg en recent nog in Helsinki. Het in 1908 opgerichte Carl Hansen & Søn vervaardigt hoogwaardige designmeubelen van bekende 'Deense meesters' als Hans J. Wegner, Kaare Klint, Poul Kjærholm, Arne Jacobsen en Børge Mogensen, en van ontwerpers, ontwerpstudio's en architecten als EOOS, Nanna Ditzel en Tadao Ando.

amsterdam@carlhansen.com, www.carlhansen.com

Fatboy verkocht aan Caligaris

Fatboy, het iconische Nederlandse lifestyle merk, is door eigenaar Vendis Capital verkocht aan Calligaris, een Italiaanse leider in de wereldwijde markt van premium design meubelen, in handen van investeringsmaatschappij Alpha Private Equity. Sinds de oprichting heeft Fatboy zich ontwikkeld van het aanbieden van de bekende zitzak tot een cross-categorie designmerk met een uitgesproken collectie verlichting, indoor & outdoor meubilair en accessoires. Calligaris, opgericht in 1923 en met hoofdkantoor in Manzano (Udine, Italië) is een toonaangevende speler op de wereldwijde designmarkt, met een breed aanbod stoelen, tafels, banken en verlichting binnen het premium segment. Het bedrijf ontwerpt, produceert, assembleert en distribueert zijn producten via de merken Calligaris, Connubia, Ditre en Luceplan.

www.fatboy.com

www.calligaris-group.com

www.vendiscapital.com

Oproep Jaarboek Architectuur in Nederland

De redactie van *Architectuur in Nederland* is begonnen aan de 35ste editie en roept bureaus op projecten in te zenden. Gevraagd wordt om projecten die in 2021 zijn of nog worden opgeleverd; als een project ten tijde van de inzending nog niet gereed is, is dat geen probleem. *Architectuur in Nederland* is een onafhankelijk platform voor iedereen die zich voor de Nederlandse architectuur interesseert of er vakmatig bij betrokken is. Het tweetalige Jaarboek vormt daarin het internationale visitekaartje voor de Nederlandse bouwkunst en verschijnt zowel digitaal als in boekvorm. De onafhankelijke redactie selecteert bijzondere projecten en beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen die de Nederlandse architectuur beïnvloeden, met bijzondere aandacht voor architectuur in de volle breedte, onderzoeksprojecten en opdrachtgeverschap. Projecten moeten uiterlijk 30 september zijn ingezonden.

www.nai010.com

Paris-Nord Villepinte 9 – 13 september
Maison&Objet
www.maison-objet.com

Gorinchem 12 – 14 september
Interieur Collectie Dagen
www.interieurcollectiedagen.nl

Amsterdam 16 – 19 september
GLUE amsterdam connected by design
glue.amsterdam

Londen 18 – 26 september
London Design Festival
www.londondesignfestival.com

Brussel 5 – 6 oktober
Decosit
www.decosit.brussels

Eindhoven 16 – 24 oktober
Dutch Design Week
www.ddw.nl

Milaan 22 – 25 november
Made Expo
www.madeexpo.it

Rotterdam 3 – 5 november
Design District
www.designdistrict.nl

Brussel 7 – 10 november
Meubelbeurs Brussel
www.meubelbeurs.be

Utrecht 30 november – 4 december
Nationale Onderwijs Tentoonstelling
www.not-online.nl

2022

Frankfurt 11 – 14 januari
Heimtextil
www.heimtextil.messefrankfurt.com

Hannover 13 – 16 januari
Domotex
www.domotex.de

Keulen 17 – 23 januari
imm cologne
www.imm-cologne.de

Paris-Nord Villepinte 21 – 25 januari
Maison&Objet
www.maison-objet.com

Stockholm 8 - 12 februari
Stockholm Furniture & Light Fair
www.stockholmfurniturelightfair.se

Frankfurt a. M. 13 - 18 maart
Light+Building
light-building.messefrankfurt.com

Utrecht 5 – 7 april
MaterialDistrict Utrecht
utrecht.materialdistrict.nl

Londen 24 – 26 mei
Clerkenwell Design Week
www.clerkenwelldesignweek.com

Dit overzicht werd met zorg samengesteld. In verband met onvoorziene omstandigheden kan geen verantwoordelijkheid worden genomen voor de volledige juistheid ervan.

Joost van Bleiswijk in Centraal Museum

Tot en met 7 november is in Centraal Museum Utrecht 'Joost van Bleiswijk: Reconnect' te zien – een tentoonstelling van het oeuvre van deze ontwerper. In vijf zalen wordt een overzicht getoond van verschillende werkmethodes die Van Bleiswijk tijdens zijn carrière ontwikkelde. Zijn ontwerpen worden getoond naast door hemzelf geselecteerde werken uit de collectie van het museum. Van Bleiswijk (1976) staat bekend om zijn fysieke manier van werken. Voor de designer uit Eindhoven staan de constructie en het maakproces van een object centraal. Iconische objecten als klokken, schaakspellen en stoelen, die al eeuwen een rijke geschiedenis in vormgeving kennen, krijgen door de plaatsing in een veel hedendaagse setting een geheel nieuwe betekenis. De ontwerpen zijn gedurfd, creatief en instinctief. Het oeuvre is ingedeeld aan de hand van vier thema's: No Screw No Glue, Sketch, Ripped and Teared en Proto-Punk. In de door hemzelf vormgegeven ruimtes wordt zijn werk gecombineerd met dat van Charley Toorop, Theo van Doesburg, Dick Bruna en Jan Schoonhoven. Begeleid door hemzelf gekozen muziek en ingesproken tekst want de bezoeker zich in de wereld van Van Bleiswijk.

www.centraalmuseum.nl

Het Protopunk Cabinet van Joost van Bleiswijk.

Nieuwe ontwerpen op GLUE

De organisatie van GLUE amsterdam connected by design, de designroute door de hoofdstad die van 16 tot en met 19 september voor de tweede keer plaatsvindt, meldt dat er tijdens het evenement tal van nieuwe ontwerpen zullen worden geïntroduceerd. Zo wordt in GLUE HUB hotel Arena de nieuwe collectie van het jonge Nederlandse designmerk Banne gelanceerd. Voor de gelegenheid is Banne, onderdeel van Zuiver, een samenwerking aangegaan met GLUE-founding partner en tapijttegelspecialist Interface. In totaal zijn er dit jaar zo'n 160 deelnemers, in de GLUE HUBS en op zichzelf staande locaties, waar verschillende ontwerpers en merken zich presenteren. Een overzicht van het enorme aanbod is te vinden op de website van GLUE.

glue.amsterdam

Design District 2021

De 18e editie van Design District wordt een bijzondere, want het evenement verplaatst éénmalig naar het najaar – van 3 tot en met 5 november. De organisatie meldt dat een vliegende start is gemaakt met de verkoop van standruimten. Op de website is de (nu al lange) lijst met interieurmerken te zien. Naast trouwe deelnemers hebben verschillende nieuwe partijen ingetekend. Doordat er de afgelopen tijd nauwelijks beurzen hebben plaatsgevonden, zal er naar verwachting meer nieuws dan ooit te voren te zien zijn op Design District. Wellicht zijn coronamaatregelen niet langer nodig, maar er wordt in ieder geval gezorgd voor een ruime entree en doorgangen, online registratie vooraf en goede hygiënemaatregelen. Vanaf 2022 keert Design District terug naar de gebruikelijk plek in de agenda, begin juni.

www.designdistrict.nl

Tentoonstellingen

Design Museum, Brussel

t/m 21-1
Standing Stones, By Objects of Common Interest
t/m 26/9
Autosketch. Een ontwerper in vergadering
22-10 t/m 6-3
Crush. Onverwachte ontmoetingen tussen design en kunst.
adamuseum.be

Designmuseum, Gent

9-10 t/m 6-3
10 jaar Muller Van Severen
Verbinding. Van concept tot plan
www.designmuseumgent.be

Design Museum Den Bosch

t/m 19-9
Designprijs 2021
t/m 3-10
Radical Austria: Everything is Architecture
www.designmuseum.nl

Textielmuseum, Tilburg

t/m 8-5
Makersgeheimen | Kunstenaars en ontwerpers in het TextielLab
www.textielmuseum.nl

Yksi Expo, Eindhoven

t/m 3-10
Rethinking Plastic
www.yksiexpo.nl

Museum de Domijnen, Sittard

t/m 19-9
Kunst & Kunststof – ontwerpen voor een betere wereld
www.dedomijnen.nl, www.yksiexpo.nl

CID, Grand-Hornu

t/m 26-9
Materia
24-10 t/m 27-2
Design en kosmische poëzie
www.cid-grand-hornu.be

DeSingel, Antwerpen

t/m 26-9
Luc Deleu & T.O.P office – Future Plans 1970-2020
Claire Bataille & Paul Ibens
t/m 9-1
Pierre-Philippe Hofmann. Portrait of a Landscape
desingel.be

Het Nieuwe Instituut, Rotterdam

t/m 29-2
Tijdelijk Huis van Thuis
t/m 27-3-2022
De architectuur van een wonderde wereld
hetnieuweinstituut.nl

SCHUNCK, Heerlen

t/m 17-10
In Search of Sharawadgi – Piet Oudolf en LOLA Landscape Architects
schunck.nl

Centraal Museum, Utrecht

t/m 7-11
Joost van Bleiswijk: Reconnect
www.centraalmuseum.nl

Zuiderzeemuseum, Enkhuizen

t/m 24-10
Must See
www.zuiderzeemuseum.nl

LONDON CALLING SINGAPORE

Bart Eijking heeft een Design & Build bedrijf in Londen en Patrick de Louwere werkt als architect/design director in Singapore. Samen zijn zij eigenaar en creative director van het Nederlandse meubelmerk Studio Lawrence. De column is een briefwisseling tussen hen en bekijkt ontwikkelingen in Azië en Groot-Brittannië door Nederlandse brillen.

Pars pro toto

Hendrik Driessen, directeur van het Museum De Pont in het gezellige Tilburg, heeft Anish Kapoor (Bombay, 1954) zo'n vijftientig jaar geleden aan Nederland geïntroduceerd. Sindsdien is Kapoor uitgegroeid tot een van de voornaamste conceptuele kunstenaars van zijn generatie. Grootse publieke werken – zoals Sky Mirror (Turning the World Upside Down) uit 2006, een enorme bolle spiegel in Kensington Gardens in Londen; en Cloud Gate, een gigantisch spiegelende boon aan Lake Michigan in Chicago, eveneens uit 2006 – zijn inmiddels berucht en beroemd. Onderdeel van de eerste solotentoonstelling in De Pont was het werk Descent into Limbo (Afdaling in het Ongewisse). Descent into Limbo is een sculptuur. Het lijkt, bij eerste observatie, een donker cirkelvormig vlak op de grond. Bedrog, want je ogen dalen letterlijk af in de diepte. Descent is een gat, een gat in de grond dat aan de binnenzijde is bedekt met zuiver donkerblauw pigmentpoeder. Al het licht wordt geabsorbeerd en de diepte van het gat is niet waarneembaar. Het is letterlijk een maquette van een zwart gat in de ruimte. Het beeld is zo overtuigend dat er drie jaar geleden een man in verdween. Hij is er gelukkig zonder verwondingen weer uit weten te komen.

In het Red Brick Museum in Peking, China is een ander imposant kunstwerk van Kapoor te zien. Descension is de titel, wat zoveel betekent als zinken in actie. Het is wederom een gat in de grond. Een groot gat met een diameter van vijf, misschien wel zes meter. Ditmaal is de ruimte niet gevuld met absorberend pigment, maar met water. Het waterpeil staat ongeveer een halve meter onder de rand. Dan gaat het beeld 'aan'. Langzaam komt het water in beweging en gaat het er ruiger, steeds ruiger aan toe – tot het wassende water over de rand stoomt. Het 'beeld' maakt je als bezoeker bijna zeeziek en speelt op ingenieuze wijze met je zintuigen. Het komt niet vaak voor dat je van zo dichtbij de onmetelijke kracht van water kunt ervaren. Dan schakelt het kunstwerk zichzelf 'uit' en komt het water tot rust.

De recente publicatie van AR6 Climate Change, het laatste rapport van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) en de talloze ernstige overstromingen in Duitsland en Limburg deze zomer, deden me terugdenken aan Descension. Met de toenemende onvoorspelbaarheid van het klimaat, bovenmatige regen en een stijgende zeespiegel, is het te hopen dat we de 'uitknop' nog kunnen vinden.

Groeten uit Singapore

www.anishkapoor.com

www.youtube.com/watch?v=rDyx3ZFv5es

DESIGN DISTRICT

vakevenement voor interieurdesign

3 – 4 – 5 november 2021

Van Nelle Fabriek Rotterdam

3 dagen boordevol inspiratie
Meer dan 150 top interieurmerken
In het echt zien, in het echt ontmoeten

www.designdistrict.nl #designd2021

News

LP Slim Box

Design by Louis Poulsen

Louis Poulsen breidt de LP Slim-productfamilie uit met een nieuwe, rechthoekige variant: LP Slim Box. Samen met LP Slim Round biedt de armaturenreeks tal van toepassingsmogelijkheden met een consistent visueel concept voor een breed scala aan architecturale ruimtes.
Contact/bemonstering via info@louis Poulsen.nl / +31 850655774